

Pomurka in Pomurec leta 2006

Na fotografiji (od leve): Zdenka Čebašek Travnik, Branislava Belović, Mitja Lainščak, Silva Eöry, Irma Benko in Marjan Dora

Zdenka Čebašek Travnik in Mitja Lainščak

Pri Podjetju za informiranje smo letos šestnajstič izbirali Pomurko in Pomurca leta. Poleg radijskega glasovanja na Murskem valu, s katerim se je leta 1991 vse skupaj začelo, smo imeli tudi glasovanje s pomočjo glasovnice, ki je bila objavljena v Vestniku, in prvič z SMS-sporočili. V vsaj zgodovini tovrstnih glasovanj smo letos tako prejeli največ glasov, skupno 2855. Za Pomurko leta je bila izbrana nova varuhinja človekovih pravic dr. Zdenka Čebašek Travnik - prejela je 708 glasov,

za Pomurca leta pa docent Mitja Lainščak, doktor medicine, specialist interne medicine, dobitnik nagrade Futurum, ki je prejel 1166 glasov. Pri ženskah je bila druga dr. Branislava Belović (635 glasov) z Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota in tretja gledališka igralka Nataša Matjašec (397). Pri moških je bil drugi krvodajalec Jože Ošljaj (951) in tretji zlati maturant ljutomerske gimnazije, zdaj pa študent medicine v Ljubljani Miha Tibaut, ki je prejel 200 glasov. - se

In kako so se zvrstili preostali kandidati?

4. mesto: Jana Norčič (353) in Andrej Zrim (120)
5. mesto: Sonja Roman (222) in Ladislav Lipič (98)
6. mesto: Martina Šebok (194) in Ludvik Jošar (86)
7. mesto: Zita Flisar Novak (126) in Marjan Turnšek (79)
8. mesto: Cilka Jakelj (77) in Marko Kočar (63)
9. mesto: Karolina Kolmanič (76) in Feri Lainšček (49)
10. mesto: Smiljana Bezec Bürgermeister (53) in Vlado Karoly (24)
11. mesto: Jožica Ficko (14) in Branko Kurbus (19)

Srečno (2)007: leto prašiča in Bonda. In uresničitev vseh želja. Tudi skritih.

STR. 3 - Novo pri
upokojevanju

Ženske štiri
mesece več

STR. 3 - Evro tukaj in zdaj

Kot po tekočem
traku

STR. 5 - Certifikat
kakovosti OŠ II
Murska Sobota

Prvi v Sloveniji

Pilotni projekt Kakovost
za prihodnost vzgoje
in izobraževanja

STR. 8 - Strokovnjak za
odkrivanje neraziskanih
ilis panonskega slovstva
in književnosti

Franci Just

STR. 10 - Pavel Nemet
končno v »pravi penziji«

Župan, ki se je
ukvarjal s sloni

NAROČNIK

Politično življenje regije in države v letu 2006

Janez D., Janez in Urška ter hotiška kriza

Za pokrajino ob Muri in državo na sončni strani Alp je pestro leto. Začelo se je z napovedjo gospodarskih reform, kjer sta imela v začetku glavno besedo dva Pomurca. S svojo drugačnostjo je presenetil predsednik države Drnovšek. Poleti smo dobili škofijo in slavili praznik priključitve k matici. Jeseni smo se šli majhno vojno: z južnimi sosedi smo se gledali skozi puškine cevi. Malo pred zimo zvemo, v koga je zaljubljen premier Janša. Pred dnevi pokopljemo tolar, vseskozi pa se pripravljamo na predsedovanje Evropski uniji. Nekako takšno je bilo leto 2006.

Vladin polčas

Za vlado Janeza Janša je prvi polčas. Vlada si je prizadevala za umik države iz gospodarstva in uravnoteženje medijskega prostora ter napovedovala reforme, ki jih je potem izvedla le delno. Doživela je tudi kadrovske spremembe: zaradi neuspešne splavitve splava je moral oditi Janez Drobnič, minister za delo, družino in socialne zadeve. Nekaj ministrov je bilo interpeliranih, nekaj se jih s pomočjo »superlearninga« uči angleškega jezika. Slovenija je uspešno sprejela evro, zdaj se pripravlja na vodenje Evropske unije. »Pred Slovenijo je lepa prihodnost,« je v zadnjih intervjujih večkrat poudaril Janša. Le paziti mora na vaše straže.

Sedem dni Hotize

Septembrski dogodki na Hotizi so bili resni. Zelo resni. Dva dni so se posebne enote policije Slovenije in Hrvaške gledale skozi puške, potem ko so hrvaški policisti zajeli slovenske novinarje. Še pred tem so Hrvati po parcelah, ki so večinoma v lasti Slovencev, do Mirišča začeli graditi ceste. O dogodkih je poročal tudi britanski BBC, ki je ugibal o morebitnem novem balkanskem sporu, ki pa naj bi imel več opraviti s ponosom obeh narodov kot z ozemljem. Policiji sta se umaknili, po skupnem dogovoru se je začela obnova nasipov. V Vestniku smo takrat razkrili tajne dokumente in spraševali, kdo in na čigav račun je zakockal Hotizo.

»Bog plati«

Na dan državnosti, v nedeljo, 25. junija, je bila v cerkvi sv. Nikolaja v Murski Soboti posvetitev in umestitev prvega škofa murskosoboške škofije dr. Marjana Turnšek in hkrati razglasitev nove škofije. Slovesnost je minila v znamenju povezanosti v različnosti in ljubezni. Škof Turnšek se je na koncu svoje umestitve zahvalil z »Bog plati,« Bilo je enkratno. S svojo mirnostjo je v meni vzbudil občutja, ki jih ne morem opisati in »Razglasitev nove škofije je bila enkratna, je nekaj, kar v življenju lahko doživíš le enkrat,« sta bili le dve izjavi navdušene publike.

Andrej Bedek, foto: Vestnik

Kdo so zmagovalci

Ko smo avgusta in septembra vrteli naš vrtiljak z morebitnimi imeni županskih kandidatov, je nekateri med njimi glava bolela že na poskusni vožnji. Ne dvomimo: zagotovo je poražence bolela tudi po volitvah. Če presekaemo stanje: glavna stranka je ostala SDS, SLS je najmočnejša v ruralnih okoljih, poleg tega obvladuje Maribor in Celje, levica se po porazu na parlamentarnih volitvah – vsaj sodeč po rezultatih – ni popolnoma konsolidirala. V Izoli se nam je zgodila Florida. Ob tem ko so bili na Primorskem nogometni navijači na ulicah, ti misli nehoti uidejo na že videno na Balkanu. Opazen je tudi porast neodvisnih kandidatov: Jankovič je v Ljubljani presenetljivo pometel s konkurenco, kar bi v prihodnje lahko imelo še širše dimenzije. Porazeni so bili tudi nekateri »nedotakljivi« župani: Rupar, Špindler, Halb ...

Don Damijan in oproda Horvat

Tako je odgovorni urednik Vestnika 12. januarja naslovil komentar, ko je pisal, da sta minister dr. Jože P. Damijan in dr. Andrej Horvat glede na pristojnosti, ki so bile dodeljene službi oziroma ministrstvu za razvoj, brez dvoma najmočnejši par znotraj vladne garniture.

Dvojica si je v pisarni omislila ročni nogomet, očitno pa je bilo Damijanu po treh mesecih dovolj »rumenih in rdečih kartonov«, saj je odstopil in menda je le vprašanje časa, kako dolgo bo ostal Horvat državni sekretar, kajti vlada je že sprejela razvojno strategijo, sam pa ima ponudbe iz tujine.

»Čas pomurskega romantičnega lokalpatriotizma je mimo. Neprijetno se sliši, toda Pomurje lahko iztrži bistveno več evropskih sredstev za razvoj v povezavi s Podravjem in regijami sosednjih držav.«
Andrej Horvat, državni sekretar v vladni službi za razvoj, za Vestnik.

17. avgust 2006

»Slovenska država se danes zaveda svojih dolgov do Prekmurja. Ne more pa mu pomagati zgolj s prinašanjem dobrin, ampak predvsem z ustvarjanjem možnosti, da si jih tukajšnji prebivalci sami pridobijo.«

Janez Janša, predsednik vlade, v govoru ob prazniku združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom.

Park pred gradom v Beltincih je bil prizorišče osrednje državne proslave ob obletnici združitve Prekmurja z matico, ki se je letos prvič praznovala kot državni praznik. V prvi vrsti so bili državniki, politiki in cerkveni dostojanstveniki, za njimi nepregledna množica, ki je na prizorišče prihajala že uro pred začetkom proslave. Da bo tako, ni upal napovedati nihče. Z uprizoritvijo na odru in množico obiskovalcev se je simbolično ponovilo dogajanje iz pred sedeminosemdesetih let, ko se je v parku med beltinsko cerkvi in gradom ob odločitvi pariške mirovne konference, da se Prekmurje in prekmurški Slovenci po razpadu avstro-ogrske monarhije združijo s slovenskim narodnim ozemljem, na ljudskem zborovanju zbralo dvajset tisoč Prekmurcev in številni prebivalci iz Prekije in Štajerske. Spominimo: na proslavi je požela bučen aplavz množice obljuba predsednika vlade, da si bo vlada prizadevala za pospešeno gradnjo avtomobilske ceste.

»Ne prihajam kot tujec. V Kristusu smo vsi eno: ni več Prekmurca, ne Preleka, ne Štajerca, ne Madžara, ne Roma, ne Slovence. Po Svetem duhu, ki je Božja ljubezen, smo vsi eno.«
Dr. Marjan Turnšek, murskosoboški škof, v nagovoru ob svoji posvetitvi.

Dobri človek z Zaplane

Mnogi so za osebnost leta izbrali predsednika države Janeza Drnovška. Nekoč hladen in preračunljiv politik je naenkrat začel vse nagovarjati k pozitivni energiji in razmišljanju. Včasih je potegnil čudne poteze: sodelavca je odpustil po sms-sporočilu. Kot Janez D. se je oglašal na spletni strani Gibanja za pravičnost in razvoj. Leta 2006 je bil v Pomurju večkrat kot vsa leta, ko je bil predsednik vlade. S sedanjo vlado se je sprl zaradi denarja, ki bi ga potreboval njegov kabinet. Po prepiru z Ambušani in pogovoru z Jelko Strojani je nenazadnje »rešil« problem družine, ki je postala bolj popularna kot Simpsonovi.

»Priložnost je lepa, je plemenita. Vesel sem, da ste povezali praznovanje materinskega dneva z dobrodelno akcijo za Darfur, za otroke v Darfurju. V resnici gre za isto stvar, matere in otroci vemo, kako pomemben je ta odnos, ampak enak je pri nas ali v Darfurju ali pa kjerkoli drugje po svetu.«

Janez Drnovšek, predsednik države, v govoru na dobrodelni prireditvi na Cankovi.

VESTNIK

IZNAJA OB ČETRTKIH. Uredništvo: Irma Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Rituper Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balažič Peček, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Ermi (lektorica), Ksenija Šimen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški predloži). Maslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arb. Nožaka 13, tel. št.: 538 17 20 (naročniška služba), n. c. 538 17 10, 538 17 40 (novinarji Vestnika), Venera (tuzenje) 538 17 10, št. telefaksa 538 17 11. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Trimesečna naročnina 16,25 evra (3.894,15 sit), letna naročnina 65,00 evra (15.576,60 sit), letna naročnina za naročnike v tujini 158,60 evra (38.006,90 sit), letna naročnina za delovne organizacije, podjetja in obrtnike 48,10 evra (11.526,68 sit), izvod v kolportuži 1,29 evra (310 sit), celoletna naročnina za internetno izdajo 52 evra (12.461,28). Transakcijski račun za naročnike pri Raiffeisen Krekovi banki 24900-900024788-1. Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevče. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 23. 12. 1998, št. 89, in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 15.000 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@p-inf.si, Venera: venera@p-inf.si, naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

Izdaja: Podjetje za informiranje, d. o. o., M. Sobota

Evro tukaj in zdaj

Kot po tekočem traku

Polnoč je odbila, vstopili smo v novo leto in dobili nov denar. Bomo otrpnili ali se znašli? Bomo zapravljali več ali bomo pazljivejši? Na ulicah Murske Sobote smo mimoidoče spraševali o njihovih pripravah na evro, menjavi gotovine na bančnih računih, plačevanju položnic in poravnavanju računov v tolarjih oziroma evrih. Zaenkrat poslovanje poteka več ali manj brez težav.

Vanja Poljanec, foto: J. Z.

Sida Krčmar iz Martjancev (prodajalka na tržnici): »Seveda smo poskrbeli, da so vse cene že v evrih pa tudi v tolarjih so prav takšne, kot so bile prej. Danes je bolj slab promet, sicer pa ljudje zaenkrat plačujejo v tolarjih in evrih. Pol pol bi lahko rekla. Mi jim seveda vračamo v evrih. Sama se kaj posebej nisem pripravljala, šef pa mi je že pred novim letom priskrbel evre, da jih lahko sedaj vračam. Zaenkrat ni bilo nobenih zmešnjav, le preračunavanja je ogromno. Sicer pa mislim, da so se ljudje dobro pripravili na spremembo valute.«

Filip Črnko iz Šalovcev: »Na evro sem se pripravljala sproti, a vseeno se mi zdi, da ni nič posebnega. Pred novim letom si nisem priskrbel nič evrske gotovine. Pa tudi s spremembo denarja na mojem bančnem računu ni bilo nič narobe. Pravkar sem dvignil gotovino pri bankomatu in vse je potekalo brez težav. V trgovinah in gostilnah zaenkrat še plačujem v tolarjih, prodajalci pa mi skrbno vračajo evre. V denarnici imam še zmeraj nekaj tolarjskih bankovcev, ki jih je treba najprej porabiti.«

Ivan Kovačič iz Lipovca: »Nam se ni bilo treba pripravljati na evro, ker smo se v Slovenijo vrnili iz Nemčije, tam pa imajo evro že kar nekaj časa. Tako se na prihod evra nisem pripravljala.«

ljal popolnoma nič, ker mi je bilo že vse znano. Zdaj mi je celo malo bolj enostavno, ker lahko plačujem z evri. Je pa res, da sem shranil nekaj tolarjev za spomin. Pa tudi s spremembo tolarjev v evre na mojem bančnem raču-

nu ni bilo nobenih težav. Kako poteka plačevanje z evri oziroma tolarji v trgovinah, pa bom preizkusil šele danes.« **Miran Močan iz Murske Sobote**: »Če se malo pošalim, sem se na evro pripravil z veliko denarnico. Pravkar sem se

srečal s prvim evrskim problemom, to je plačevanjem položnice, ki je sedaj drugačna. In ker

moram poravnati še račun iz leta 2006, moram znesek najprej spremeniti v evre. Sicer pa se kaj posebej nisem pripravljala, sem pa si priskrbel komplet evrskih kovancev s slovenskimi motivi še pred novim letom, predvsem zato, ker sem želel videti, kakšni so. Tolarjev nisem posebej shranjeval, slučajno mi jih je nekaj ostalo v denarnici in to bom verjetno obdržal. Račun za pravkar popito kavo pa sem poravnal z evrskimi kovanci.«

Tatjana Glažar iz Moščanec:

»Na evro se nisem posebej pripravljala, pravkar sem prvič dvignila gotovino pri bančnem avtomatu. Prej pa nisem ničesar menjala pa tudi težav na svojem bančnem računu zaradi menjave gotovine nisem zaznala. Položnice zaenkrat še nisem plačala nobene, saj sem vse račune poravnala že v starem letu. V trgovinah plačujem s tolarji, nekaj jih še imam in jih moram porabiti, nekaj pa jih bom shranila za spomin.«

Marija Raduha iz Murske Sobote:

»Popolnoma nič evrov si nisem priskrbel pred novim letom in zaenkrat še nisem imela nobenih težav. Vse gre kot po tekočem traku. Gotovina na mojem bančnem računu je že spremenjena v evre, dvigali pa zaenkrat nismo še nič. Pred novim letom sem kupila set evrskih kovancev za spomin vnucom. Pa tudi tolarje sem shranila za spomin. Vsakega po enega, razen tistega za deset tisoč tolarjev. Ta hip pa se odpravljam v trgovino, kjer bom račun poravnala v tolarjih.«

Novo pri upokojevanju

Ženske štiri mesece več

Otroci znižujejo upokojitveno starost

Zaradi postopnega uvajanja reform pokojninskega in invalidskega zavarovanja se z letošnjim letom spreminjajo nekateri pogoji za upokojitev. Še naprej velja, da morata biti za pridobitev starostne pokojnine hkrati izpolnjena oba pogoja, tako določena starost zavarovanca kot pokojninska doba, ki pa se razlikujeta glede na spol zavarovanca.

ŽENSKA

Starost	Pokojninska doba
55 let 8 mesecev	36 let in 6 mesecev
60 let 8 mesecev	najmanj 20 let
62 let 8 mesecev	najmanj 15 let

Ženske bodo morale delati v tem letu v primerjavi z letom 2006 pred upokojitvijo štiri mesece dlje. Pri moških pogoji za pridobitev starostne pokojnine ostajajo enaki.

MOŠKI

Starost	Pokojninska doba
58 let	40 let
63 let	najmanj 20 let
65 let	najmanj 15 let

Upokojitev je možna tudi pri nižji pokojninski dobi, če ...

Za izpolnitev manjkajoče pokojninske dobe, določene za pridobitev pravice do starostne pokojnine, se šteje šest dvanajstin časa (na primer leto služenja vojaščine pomeni pol leta pokojninske dobe) zaključnega študija na dodiplomskem in podiplomskem študiju, obvezne vojaščine ali civilnega služenja ali usposabljanja za rezerviste policije ter čas, v katerem je bil zavarovanec prijavljen na zavodu za zaposlovanje kot iskalec zaposlitve ali brezposelna oseba. Dodatna doba vpliva le na izpolnitev pogojev manjkajoče pokojninske dobe za pridobitev starostne pokojnine, ne pa tudi na višino odstotka za njeno odmero.

Upokojitev je možna tudi pri nižji starosti, če...

Upokojitvena starost se v letu 2007 lahko zniža za otroka, za katerega je zavarovanec skrbel najmanj pet let, in se zniža glede na število otrok. Po novem se v skrbi za enega otroka starost zniža za štiri mesece, za dva otroka deset, za tri osemnajst mesecev in za vsakega naslednjega otroka za dodatnih deset mesecev, torej za četrtega osemindvajset mesecev. Znižanje starostne meje je možno tudi zaradi dela na delovnem mestu z zavarovalno dobo s povečanjem in še v nekaj primerih.

Majda Horvat

Anton Balažek odpoveduje pogodbo s Komunalo, d. o. o.

Občina ustanavlja svoje komunalno podjetje

Lendavska občina odpoveduje pogodbo s Komunalo Lendava o opravljanju dejavnosti, ki so gospodarske javne službe. Enoletni odpovedni rok začne teči po sklepu občinskega sveta z dnem prejema pisnega odprave sklepa, ta pa ima datum 27. december 2006. Občinski svet je na svoji drugi seji 22. decembra imenoval tudi tričlansko komisijo v sestavi Jožef Hajdinjak, Ladislav Kiralj in Franc Laj, ki bo v odpovednem času spremljala aktivnosti ter o tem poročala županu in občinskemu svetu.

Pogodbo o opravljanju dejavnosti, ki so gospodarske javne službe, sta septembra 1998 podpisala za nedoločeni čas takratni župan Jožef Kocon in direktor Štefan Šomen, zajema pa oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda, ravnanje s komunalnimi odpadki, javno snago in čiščenje javnih površin ter urejanje lokalnih cest, javnih poti, površin za pešce in zelene površine. V obrazložitvi sklepa o odpovedi pogodbe sedaj piše, da je Občina Lendava prenesla pred devetimi leti gospodarske javne službe na Komunalo Lendava brez zakonsko opredeljenega postopka in še, da pogodbenica nekatere prevzete javne službe nikoli ni opravljala. »Zaradi transparentnosti in preglednosti poslovanja ter lažjega izvajanja gospodarske javne službe – oskrba s pitno vodo, urejanje in čiščenje javnih površin in vzdrževanje občinskih javnih cest – se predvideva, da bi se le-te izvajale v javnem podjetju, kjer bi bila Občina Lendava edini lastnik.« še piše v obrazložitvi. Za zbiranje, prevoz in odlaganje komunalnih odpadkov bo občina podelila koncesijo najugodnejšemu ponudniku. Lendavski svetniki so namreč tudi sklenili, da bodo pogoje za podelitev koncesije sprejeli v obdobju januar–marec.

Majda Horvat

Veržejski občinski svet

Novo leto v znamenju dražjega vrtca

V ospredju tretje seje občinskega sveta v Veržaju je bil sklep o določitvi ekonomskih cen vzgojno-varstvenih programov v vrtcu v letu 2007. Predlog nove ekonomske cene vrtca je izdelan na podlagi izračuna dejanske porabe v letu 2006 s predvidenim povečanjem za 2,5 odstotka v letošnjem letu.

Izračun je narejen v skladu z Metodologijo za oblikovanje cen programov v vrtcih, s kolektivno pogodbo za področje vzgoje in izobraževanja ter s predpisi, ki urejajo in določajo plače in plačna razmerja v vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji. Sedanja vrednost količnika plače je 55.536 tolarjev, ob načrtovanem povečanju za 2,5 odstotka pa bo vrednost količnika 56.925 tolarjev.

Po novem bo izhodišče plačila za starše v oddelku vrtca za prvo starostno obdobje od prvega do tretjega leta 87.120 tolarjev ali 363,54 evra, kar je desetodstotna podražitev, za drugo starostno obdobje od tretjega do šestega leta pa 76.681,74 tolarja ali 319,98 evra, kar je za okrog 2,14 odstotka manj. Po izračunu razlike med ekonomsko in dejansko ceno nastane letni primanjkljaj v višini okrog tri milijone 169 tisoč tolarjev, ki ga bodo pokrili iz proračuna Občine Veržej. Takšno odločitev so naposled potrdili veržejski svetniki, čeprav so imeli vrsto pomislekov o upravičenosti podražitve, ki je začela veljati 1. januarja 2007.

Kljub razpravi o umestnosti podražitve, ki jo je predlagalo vodstvo vrtca, so sklenili, da morajo sprejeti predlog o povišanju cene, saj bi bila sicer med letom potrebna prevelika podražitev. Zelo aktualno je bilo vprašanje, ali ni ekonomska cena, na katero precej vplivajo tudi napredovanje zaposlenih v nazive in plačilne razrede, kar še dodatno zvišuje ceno vrtca, že zdaj previsoka. Zato so ravnatelj vrtca naložili, da v treh mesecih pripravi ukrepe za znižanje stroškov, ki zajemajo načrt racionalizacije poslovanja, s čimer bi lahko prihranili nekaj denarja. Razliko do polne zasedenosti namreč pokriva občina iz svojega proračuna. Zdaj je v veržejskem vrtcu 53 otrok, od tega 12 v jaslicah, 20 v mlajši in 21 v starejši skupini.

Na seji so sprejeli tudi predlog za ceno pomoči na domu za leto 2007, ki znaša 960 tolarjev ali 4,01 evra na efektivno uro, in sklep o določitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki znaša 0,008 evra.

Milan Jerše

Tudi škof dr. Marjan Turnšek si je ogledal predstavo na Razkrižju

Enkratni prikaz

Ob Ivanovem izviru na Razkrižju, ki naj bi pomagal k dobru vidu, dobremu splošnemu počutju in odpravi golšavosti, tamkajšnje Turistično narodopisno društvo uprizarja v času med božičem in tremi kralji vse od leta 1998 po tri predstave z naslovom Božična noč. To podpira tudi Evropska skupnost v okviru programa Phare. Predstavo, v kateri sodeluje okrog 130 ljudi, iz leta v leto dopolnjujejo.

Tako je bila na predzadnji večer leta 2006 že 26. predstava, ki si jo je med številnimi obiskovalci ogledal tudi dr. Marjan Turnšek, murskosoboški škof. Ta se je ob koncu javno zahvalil nastopajočim in organizatorjem za njihov enkratni prikaz dogodkov ob rojstvu Jezusa Kristusa. Robert Senčar, župnik iz Ruš, sicer domačin, pa je ob tem vse obiskovalce blagoslovil.

Število obiskovalcev predstave Božična noč se iz leta v leto povečuje. Preteklo sezono jih je bilo več kot 11.000. V vseh devetih letih pa si je predstavo, za katero ni vstopnine, ogledalo že okrog 80.000 ljudi od blizu in daleč.

F. Kl.

Radenski občinski svet

Zaradi proračunskih postavk se lomijo kopja

Župan Mihael Petek je občinske svetnike uvodoma seznanil, da bo svojo župansko funkcijo opravljal poklicno. Hkrati so svetniki potrdili tudi novo članico občinskega sveta Cvetko Marinič (lista Radenski občini vrnimo ponos), ki je zamenjala Mihaela Petka, novoizvoljenega župana. V komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pa so bili imenovani: Jožef Kager, Miroslav Madon, Cvetka Marinič, Vladimir Rantaša in Jožef Toplak. V prvem branju je bil sprejet tudi odlok o delovnih telesih ob-

činskega sveta. Bistvene spremembe, ki jih narekuje racionalnost dela, so, da se število odborov oziroma komisij zmanjšuje od dosedanjih deset na osem, odbora za turizem in šport se združita v en odbor, črta pa se odbor za požarno varnost in elementarne nesreče.

Glede pravilnika o plačah občinskih funkcionarjev in nagrad članov delovnih teles občinskega sveta ter članov drugih občinskih organov in o povračilih stroškov pa velja omeniti, da se je koeficient za izračun povečal z dosedanjih 12 na 15, kar

Nova enota za kirurško zdravljenje in intenzivno nego bolnika

Za boljši oskrbo in varnost bolnika

Vrednost investicije osemnajst milijonov tolarjev

»Veselim se v imenu bolnikov, ki bodo tako imeli še boljšo oskrbo in zdravstveno nego, je ob otvoritvi prostorov za intenzivno kirurško zdravljenje in intenzivno nego bolnikov dejala Emilija Kavaš, pomočnica direktorja za področje zdravstvene nege murskosoboške bolnišnice. Gre za vmesni korak v postopku zdravljenja, ko bolnika iz enote za intenzivno terapijo premestijo na oddelek.

Doslej so taki bolniki ležali v različnih sobah, sedaj pa bodo nameščeni v enoti intenzivne nege, kjer bo sestra štiriindvajset ur s pomočjo zdravnika skrbela za bolnike. Torej gre za višjo varnost bolnika in možnost boljšega strokovnega dela. »Pridobitve se veselimo tudi v imenu medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov, ki se bodo ob svojem delu potrudili strokovno in človeško, in da bo bolnik za-

čutil, da smo v službi za bolnika,« je še poudarila Emilija Kavaš. Za delo v enoti za intenzivno nego so se zdravstveni delavci usposabljali že dlje časa, nekateri tudi zunaj bolnišnice, »saj nameravamo slediti sodobnim trendom intenzivne nege. Ponošni smo, da bomo lahko spremljali življenjske funkcije bolnikov s pomočjo monitorjev, ki jih doslej nismo imeli, stalna prisotnost medicinske sestre pa bo bolnikom po operaciji dajala občutek varnosti, lažji pa bo tudi nadzor bolečine,« je povedala Marija Zrim, vodja zdravstvene nege za kirurške dejavnosti kirurškega oddelka. Novih medicinskih sester za delo v enoti niso zaposlili, ampak so znotraj hiše opravili le prerazporeditve, kar pomeni, da bodo v prostorih intenzivne nege delale medicinske sestre z izkušnjami.

Enota je po osemnajstih letih prva večja pridobitev za kirur-

ški oddelek in pomeni »sledenje trendom, ki so v svetu, Evropi in Sloveniji,« je dejal Jelko Čopi, dr. med., spec., vodja kirurških dejavnosti. Delo v enoti bo organizirano po sodobnih principih, se pravi, da bosta za bolnike skrbela medicinska sestra in zdravnik, ki pa bo imel v smislu interdisciplinarnosti pomoč kolegov še drugih strokovnosti. »Nihče si več ne upa danes in v prihodnje delati tako kot do sedaj,« je še dejal sogovornik, ki pa je opozoril tudi na trend staranja bolnikov. »To pa terja drug pristop in mišljenje,« je še dejal Jelko Čopi.

»Izrazil bi veselje in zadovoljstvo nad novim vodstvom kirurškega oddelka, ki si je upalo izpeljati tako pomemben projekt, zahtevnejši v organizacijskem kot prostorskem smislu, z namenom, da zagotovimo takšno oskrbo bolnikov, kot so si jo želeli,« je ob pomembnem trenutku de-

Do sedaj so bolnike z odpovedjo življenjskih funkcij zdravili v centralni enoti intenzivnega zdravljenja in jih zatem premeščali na bolniški oddelek, pri čemer pa ni bilo vmesnega koraka. Nova enota bo omogočala boljšo skrb za bolnika, ki po operaciji potrebuje nadzor in oskrbo.

jal Daniel Grabar, strokovni direktor murskosoboške bolnišnice. Enota je v novoopremljenih prostorih v tretjem nadstropju kirurškega oddelka, ob tem pa so uredili še otroško sobo in prostore za oddelčno fizioterapijo. V enoti bo šest postelj za odrasle bolnike in tri za otroke. Vrednost investicije je bila osemnajst milijonov tolarjev, od tega so stala gradbena dela 6,8 in oprema 11,2 milijona tolarjev. »Pretežni del smo financirali z lastnimi sredstvi, nekaj pa iz sredstev donacij, za kar se donatorjem zahvaljujem,« je ob otvoritvi prostorov intenzivne nege, otroške sobe in oddelčne fizioterapije dejal Ernest Borec, direktor murskosoboške bolnišnice.

Majda Horvat

Obrtne, industrijske ali poslovne cone goriških občin

Cona ali dom za starejše

Sodelovanje najsevernejših občin Pomurja in Slovenije pri načrtovanju nadaljnjega razvoja

Občine, katerih proračun se giblje v višini prihodkov malo večjega obrtnika, tam nekje od 200 do 500 milijonov tolarjev, si ne morejo izmišljati velikih razvojnih načrtov. Lahko pa dosežejo več, če se dogovorijo, poenotijo in si razdelijo naloge. Tako je pohvale vreden neformalni dogovor, da bodo v določenih občinah gradili domove za starejše, ki jih predvsem na Goričkem močno pogrešajo, saj je veliko osamljenih ostarelih ljudi. Pri tem jih bodo podprle tudi druge sosednje občine. Spet v drugih občinah pa bodo uredili obrtne, industrijske ali poslovne cone z zemljišči za poslovne objekte, ki bodo na voljo po

ugodnih cenah tudi obrtnikom iz sosednjih občin.

Grad in Kuzma sta sosednji občini, kjer so vasi in občani zelo navezani tako na eno kot drugo občinsko središče. Pred leti je bila to tudi enotna občina, nato pa sta nastali dve, saj je to za razvoj ugodnejše, kar dokazujejo tudi dosežki zadnjih let. Kljub temu pa sodelujejo pri načrtovanju strateških razvojnih usmeritev. V Kuzmi bodo gradili dom za starejše – za gradnjo se je odločila zasebnica, ki ima za ta namen že kupljeno zemljišče, ta čas pa potekajo postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja. Na voljo bo 64 postelj, zanje pa se zanimajo tudi občani iz sosednje občine Grad in celo starejši iz Avstrije. Bivanje v slovenskem

domu v skupni EU bo namreč zanje precej cenejše kot oskrba v podobnem avstrijskem domu. Ne bodo pa v Kuzmi urejali posebne obrtno-industrijske cone, ampak jo bodo imeli v Občini Grad in bo namenjena tudi njihovi obrtnikom. Urejena bo v bližini že obstoječe tekstilne tovarne, nekaj potrebnega zemljišča so že odkupili od Panonke in Modnega salona, nekaj pa ga še nameravajo odkupiti od Sklada kmetijskih zemljišč. Obrtna cona s površino 4,5 hektarja bo razdeljena na sedem zemljišč. Zaenkrat je znano, da bo v okviru te cone kmalu zgrajena bencinska črpalka s spremljajočimi objekti (pralnico), na njenem robu pa je načrtovan tudi poseben turistični objekt. V obrtni coni so zaželeni predvsem servisne dejavnosti, upajo pa, da se bo marsikateri obrtnik odločil za sprostitev domačega dvorišča in bo nadaljeval dejavnost v za to namenjeni coni.

V občini Gornji Petrovci so se odločili za razvijanje posebne obrtno-turistične cone na območju, kjer je danes zapuščen objekt Pindže, ki je v občinski lasti, za kar imajo že vso podporo sosednjih občin. Po idejnih načrtih naj bi tam poleg turističnega objekta s prenočišči in gostinskimi lokalom zgradili tudi bazen z ogrevano vodo za potrebe občanov, predvsem pa v veselje šolarjev iz bližnje osnovne šole. V zimskem času pa bi bilo na isti lokaciji tudi smučišče. Vse te načrte morajo sedaj še umestiti v prostorski plan. Sicer pa imajo v gornjepetrovski občini že kar nekaj znanih poslovnih ali indu-

strijskih objektov, npr. oljarno, farmo nesnic, nato tovarno v Križevcih, fazanerijo v Peskovcih in modno šiviljstvo v Gornjih Petrovcih, kjer so v Gombočevi poslovni stavbi še na voljo poslovni prostori. Starejše občane bodo napotili v načrtovani dom na Hodošu ali v Kuzmi.

Tudi v občini Šalovci ne nameravajo graditi doma za starejše občane, ampak se bodo raje usmerili v ureditev poslovno-obrtne cone v velikosti pet hektarjev v bližini obstoječe čistilne naprave, polovico zemljišč je že odkupljenih. Imajo že tudi dva konkretna interesenta, s tem da je občinski svet že sprejel sklep o prodaji ene od parcel ECOS-u za gradnjo bioplinarne. Na voljo so še tri 80-arske parcele, lahko pa tudi več manjših – toda dokler ne bo konkretne ponudbe, bodo tam še naprej kmetijske površine. Načrtujejo pa tudi gradnjo poslovno-stanovanjskega objekta, v katerem bo nekaj varovanih stanovanj in prostori službe za oskrbo na domu, ki jo sicer izvajajo že sedaj.

Samo v občini Hodoš so odločni, da bodo imeli oboje, obrtno cono in zgradbo, namenjeno starejšim občanom. Obrtna cona v velikosti treh hektarjev bo v letu 2007 urejena v neposredni bližini železniške postaje (za parcelo je še vedno zainteresiran avstrijski investitor, ki želi zgraditi bioplinarno), v letu 2008 pa naj bi bili na voljo tudi prostori za starejše občane na Hodošu, za katerega ne potrebujejo licence, saj bo deloval v okviru rakičanskega doma. Sicer pa občina Hodoš intenzivno ureja še dva svojevrstna centra: v stari karavli naj bi nastal mladinski dom, v Krplivniku pa posebna ekokmetija.

Bernarda B. Peček

Milan Jerše

Certifikat kakovosti OŠ II Murska Sobota Prvi v Sloveniji

Pilotni projekt Kakovost za prihodnost vzgoje in izobraževanja

Pilotni projekt in pridobitev certifikata kakovosti na OŠ II Murska Sobota so predstavili Anita Borovič, vodja skupine za uvajanje kakovosti na OŠ II, mag. Branko Škafar, koordinator pomurskih zavodov, in ravnateljica Suzana Fartelj Utroša.

V petek, 22. decembra, je prejela OŠ II Murska Sobota prva med petnajstimi vzgojno-izobraževalnimi zavodi v Sloveniji, ki so sodelovali v pilotnem projektu pod okriljem Slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje, certifikat kakovosti. Projekt se je začel v šolskem letu 2005/2006, certifikat pa prejmejo, ko pripravijo poslovnik ter uspešno opravijo notranjo in zunanjo presojo. Slednje je kot prva v Sloveniji opravila soboška OŠ II 28. novembra 2006.

Tudi v šolskem sistemu se iz dneva v dan povečujejo zahteve in pričakovanja vseh uporabnikov in s tem tudi kompleksnost dela v vzgoji in izobraževanju; kakovost vzgojno-izobraževalnih

storitev postaja vse večja vrednota.

Pod okriljem Slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje je začela delovati projektna skupina in pripravila model Kakovost za prihodnost vzgoje in izobraževanja. Model omogoča vrtcem in

Suzana Fartelj Utroša, ravnateljica OŠ II Murska Sobota:

»Za nas kot šolo pomeni kakovost nenehno izboljševanje že dosedanjega dela in dela v prihodnje. Sistematičen in celovit pristop izvajanja kakovosti zahteva poleg doslednega upoštevanja zakonodaje tudi določanje notranjih pravil, ki jih morajo spoštovati prav vsi. Ob pomoči projekta je nastala tudi vizija šole, sistematično pa smo načrtovali tudi petletni program dela na področju izobraževanja in investicij. Svoje delo spremljamo, analiziramo in, to pa je najpomembnejše, začeli smo meriti rezultate našega dela.

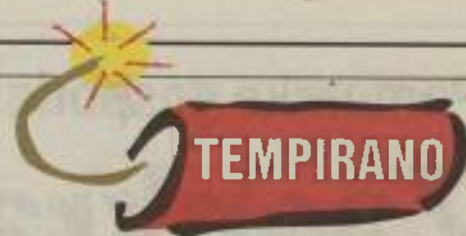
šolskim zavodom sistematično merjenje kakovosti. V pilotnem projektu sodeluje 15 zavodov, med njimi tudi Vrtec Murska Sobota in OŠ I Murska Sobota.

Pomurske je izbral koordinator mag. Branko Škafar, ki je opozoril, da so v tem šolskem letu s projektom začeli na novih petnajstih šolskih zavodih – tudi tokrat sodelujejo pomurski, in sicer gornjeradgonski, beltinski in lendavski vrtec. Projekt ni nastajal v okviru (in s finančno pomočjo) šolskega ministrstva, čeprav ga odobravajo in podpirajo. Šole v pilotnem projektu pridobitev certifikata ni stala nič, preostali zavodi pa bodo morali verjetno poskrbeti tudi za finančna sredstva – to je namreč tržna zadeva. Vsi, ki bodo prejeli slovenski certifikat, se lahko potegujejo tudi za mednarodni certifikat, kakršne poznamo iz gospodarske – ISO 9001 ali ISO 14000.

Prva slovenska šola s certifikatom si je za vizijo šole zapisala: učenci pridobijo uporabno znanje; urejena šola, uspešna na različnih področjih in prepoznavna v širšem okolju. »Šola s certifikatom bo morala redno letno izboljševati zadovoljstvo učencev, staršev, zaposlenih in širše družbene skupnosti. To naj bi šola dokazovala s pomočjo kazalcev, ki si jih je nastavila, s pomočjo anket, razgovorov in tako, da bo vsak razred pazil na kakovost in siadal svoje letne in srednjeročne plane, vizije. S certifikatom so si pridobili šele orodje za izboljševanje kakovosti. Zdaj so na startu,« je povedal mag. Branko Škafar.

Vodja ožje skupine, ki je skrbela za uvajanje projekta kakovosti na šoli, je bila Anita Borovič skupaj s pomočnico učiteljico Polona Gutman. Začelo se je izobraževanje v sedmih modulih, nato so s projektom seznanili vse zaposlene in jeseni izvedli notranjo presojo. Še prej so izdelali poslovnik z zapisanimi pravili. Po zunanji presoji so prejeli 18 priporočil in en ukrep – uvedli so ponavljanje preizkusov znanja.

Bernarda B. Peček

Eva Abraham, aktivistka društva invalidov iz Murske Sobotice: »Če bi mi uspelo dobiti večji dobiček na lotu, bi šla v akcijo, da bi zgradili novo kegljišče v Murski Soboti, ki bi bilo prednostno namenjeno za rekreacijo delovnih invalidov.«

Srečko Duh, predsednik športnega kinološkega društva Ljutomer - Križevci: »V našem društvu je okrog 170 članov iz Prlekije, Prekmurja, radgonskega in ormoškega konca ter še iz drugih krajev. Smo edini v

tem prostoru, ki delamo v skladu s pravili Kinološke zveze Slovenije. Meni je prinesla veliko uspehov moja psica Sela od Žekša, s katero sem osvojil dvajset pokalov. Največji uspeh je bil naslov državne zmagovalke v disciplini IPO 1 sledenje.«

Simon Vogrinčič: »Dogodek je res izjemen, morda se je kje že zgodilo kaj podobnega, toda mediji niso bili tako pozorni. Jaz bi ob podobnem dogodku ravnal enako, kajti tudi ob športni borbi za tekmovalni uspeh moramo vendarle vedno delovati v okviru pravil fair playa, ki veljajo tudi v nogometu. Moti me, da na takšne športne poteze nekateri pogosto pozabljajo. Jaz sem izjemno hvaležen vsem novinarjem, ki so ta dogodek zabeležili, in morda bo pozitivno deloval tudi na druge športnike.«

Suzana Fartelj Utroša, ravnateljica OŠ II Murska Sobota: »Za nas kot šolo pomeni kakovost nenehno izboljševanje dosedanjega dela in dela v prihodnje. Sistematičen in celovit pristop izvajanja kakovosti zahteva poleg doslednega upoštevanja zakonodaje tudi določanje notranjih pravil, ki jih morajo spoštovati prav vsi. Ob pomoči projekta je nastala tudi vizija šole, sistematično pa smo načrtovali tudi petletni program dela na področju izobraževanja in investicij. Svoje delo spremljamo, analiziramo in, to pa je najpomembnejše, začeli smo meriti rezultate našega dela.«

Pavel Nemet: »Ves čas smo si prizadevali, da izkoristimo vse danosti, ki jih Kobilje ima. Iskali smo poti, pri tem pa sem pazil, da se ne bi zadolžili preko možnosti in razumnih meja. Odlasli smo s tistim, kar ni bilo nujno potrebno. Tudi večjih grehov nikoli nismo naredili. Česa takega meni še na misel ni prišlo. Seveda pa vsega, kar smo naredili, ne bi bilo brez sodelovanja in pomoči krajanov. Moje načelo pri delu pa je vedno iskanje sodelovanja in tistega, kar ljudi združuje.«

Mag. Franc Kuzmič: »Šakovič pa je gotovo eden od tistih, ki je gradil in budil ta prostor. Je eden tistih, ki bi potrebovalo več simpozijev, da bi njegovo delo in življenje predstavili z vseh vidikov.«

Poučevanje matematike z delovnimi zvezki ali brez njih

Zakaj ni dobrih?

Včasih gre pri tiskanju učbenikov za razsipavanje denarja, kakovostnih matematičnih delovnih zvezkov pa ni

»Dobro je, da je izbira velika, včasih pa si zmeden. Vsebina pa mora biti itak enaka po šolskem programu. Sicer smo zadovoljni, da lahko izbiramo, toda nekatere založbe nas že prav zares zelo nadlegujejo, tako da je že skoraj moteče, na primer kličejo vsak dan,« nam je pripovedoval o problemih učbenikov in delovnih zvezkov pri učenju matematike v osnovnih šolah pedagog. Hkrati je menil, da bi morala država sredi kopice ponudbe narediti nekakšen predizbor treh in med temi bi se potem lahko učitelji odločali, zdaj pa je to le razsipavanje denarja in znanja v majhni državi.

Helena Nemec, učiteljica matematike na OŠ II Murska Sobota, je predstavila izbor učbenikov na njihovi šoli. Vse učiteljice, ki učijo matematiko, so jih izbrale skupno, zaradi učbeniškega sklada pa so le-ti zelo raznoliki. Učbeniki so namreč izhajali postopoma. Danes je tudi za matematiko zares velik izbor učbenikov. »V šestem razredu imamo založbo DZS, ker smo s tem učbenikom in delovnim zvezkom potem sklenili celo drugo triletje. In moram povedati, da je kar v redu. Kasneje za tretjo triado imamo potem »presečišče« in v devetem razredu »skrivnosti števil«. Prvi je bil kupljen zaradi učbeniškega sklada, da imajo učenci učbenik za na klop in ga ne nosijo s sabo. Drugače bi ga že menjali za »skrivnosti števil«. Moram povedati, zakaj. Za vsa leta imamo tudi vse zbirke nalog za sedmi, osmi in deveti razred, ki nam pridejo zelo prav pri nivojskih urah. To red, ki nam, tako da učenci tega ne nosijo domov, imamo v šoli, pa odločile za delovne zvezke, ker imamo pri nivojskih urah že te zbirke nalog. Za

utrjevanje se primerne tudi te zbirke nalog, ki jih imamo v šoli. Učenec bi lahko imel en delovni zvezek za več predmetov. To bi se dalo narediti, predvsem pri sorodnih predmetih. Učenci bi tako videli tudi smiselnost matematike in bi imeli več spodbude za učenje. Mi zaradi tega nimamo delovnih zvezkov v sedmem, osmem in devetem razredu. Pa tudi zaradi lažje šolske torbice in cene, ki ni tako majhna,« je povedala ga. Nemec.

Podobnega mnenja je tudi Andrej Huber, profesor matematike na OŠ Ivana Cankarja – strokovnjaki bi se morali povezati in s skupnimi močmi narediti kakovosten učbenik z delovnimi zvezki. Sami so se v večini primerov odločili za založbo Rokus. Zakaj? »Ker so nam prvi predstavili tako, kot treba, pa še veliko vsega ponudili zraven, npr. letno delovno pripravo smo lahko dobili ob pomoči računalnika. Druge založbe so jih potem posnemale. Pa tudi, ko smo jih vzeli v roke, smo videli, da ustrezajo grafično in vsebinsko, veliko je nalog, primerov. Zadovoljni smo, čeprav je v njih še kar precej strokovnih napak ali dvoumnosti, da lahko nekaj drži ali pa tudi ne,« je povedal g. Huber. V šestem razredu imajo prav tako pripomočke DZS-ja, ker se jim zdijo za »male« v

Helena Nemec, OŠ II Murska Sobota:

»Zame pa so dobri delovni zvezki tisti, ki bi učenca vodili in bili bolj problemsko nastavljeni, da bi sam ugotavljal s pomočjo rezanja, upogibanja, opazovanja ... takšnih delovnih zvezkov ni. Zame bi bili dobri delovni zvezki tisti, ki bi medpredmetno povezovali. V tem bi videl učenec tudi smiselnost učenja, da obdelano gradivo uporabi tudi recimo pri geografiji pri klimatografih. Zame kot učitelja bi bil koristen takšen delovni zvezek.«

šestem razredu najbolj primerni. Tudi na ljutomerski šoli so se odločili, da delovni zvezki v sedmem razredu niso potrebni, saj je v učbeniku dovolj nalog. Je pa potreben za devete razrede, predvsem za tretji nivo – torej tiste najboljše, zanje pa je v učbeniku po Hubrovem mnenju premalo nalog.

Marija Magdič z OŠ Turnišče poučuje matematiko od 6. do 9. razreda. Ko je začela učiti, je bil na voljo en komplet učbenikov. Kasneje sta bila dva. Takoj v začetku so se odločili za prenovo in naročili »presečišče«. Ko se je začela devetletka, se je pojavila

prava eksplozija teh učbeniških kompletov in učil. Učbeniški kompleti so različni, različni so pristopi, eni so samo učbeniki, drugi z delovnimi zvezki. Eni predstavljajo delovne zvezke kot tiste, kjer se snov le utrjuje, vadi. So pa tudi drugi, ki imajo delovne zvezke kot pripomoček za pridobivanje snovi – za raziskovalno učenje, odkrivanje, kjer imajo učenci po korakih vodeno delo. Na turniški šoli so se odločili za Rokus, saj lahko učenec tudi sam veliko raziskuje. Slaba stran je, da so v kompletu kar tri stvari: učbenik, delovni zvezek in še vaje. »Mi smo to rešili tako, da imamo v knjižnici na voljo vaje, da si učenci izposodijo, drugače je to prevelika finančna obremenitev. Vaj jim ni treba kupovati. Učbenik je iz sklada, delovni zvezek pa imajo na voljo v šoli. Pri izboru smo bili pozorni predvsem na to, kar je blizu našemu načinu poučevanja, in da si lahko stvari sposodijo v šoli. Pri svojem delu kombiniram, najdem še kaj drugega za preverjanje. Tudi pri drugi založbi je kaj boljše, kar je meni bolj všeč kot tu. Idealno bi bilo, da bi se združili strokovnjaki in založbe in pripravili dva ali tri dobre učbenike,« je prepričana Magdičeva.

Bernarda B. Peček

Pomursko gospodarstvo v letu 2006

Zaenkrat še na repu slovenske razvitosti

Z vlaganji v razvoj hitreje v korak z razvitejšimi slovenskimi regijami

Prelomnih dogodkov, ki bi v pozitivnem ali negativnem smislu zaznamovali pomursko gospodarstvo, v letu, ki se je izteklo, nismo zaznali. Pomurje, ki razvojno še vedno močno zaostaja za slovenskim povprečjem in se po razvitosti uvršča prav na rep med slovenskimi regijami, sicer beleži nekatere razvojne premike, v minulem letu pa je bilo vloženih veliko naporov, da bi se razvojni razkorak zmanjšal.

K temu naj bi prispeval tudi Regionalni razvojni svet, ki je bil ustanovljen v začetku leta, sestavljen pa je iz predstavnikov občin, gospodarstva in drugih, ki naj bi bili odgovorni za naš skupni razvoj. Ali bo Regionalni razvojni svet upravičil svoj obstoj, bo pokazal čas, mnogi pa so o tem že podvomili. Poznavalci pravijo, da bi moral biti takšen organ sestavljen predvsem iz mladih strokovnjakov, ki so neobremenjeni s preteklostjo in jih ne zanimajo le ozki lokalni interesi, k sodelovanju in snovanju razvojnih projektov pa bi morali pritegniti tudi strokovnjake od drugod.

Davčna reforma burila duhove

V minulem letu so tudi pomurske gospodarstvenike najbolj prizadevale napovedane davčne reforme. Eden od glavnih tvorcev in zagovornikov reforme Jože P. Damijan je sicer naše gore list, vendar večina gospodarstvenikov reformam v predlagani obliki ni bila naklonjena, saj bi imele neugodne posledice predvsem za delovno intenzivne dejavnosti in manj razvite regije. Pomurski gospodarstveniki so zatrjevali, da ne prispevajo k razbremenitvi gospodarstva, predlagana enotna davčna stopnja pa bi še bolj poslabšala položaj nekaterih gospodarskih panog. Zaradi številnih pritiskov in nasprotovanj predlagani davčni zakonodaji je začela popuščati tudi vlada, minister Jože P. Damijan je kmalu odstopil, vodenje vladne službe za reforme pa je prevzel Andrej Horvat, prav tako naše gore list. Sveženj davčnih ukrepov je bil nato vseeno sprejet, vendar v nekoliko milejši obliki, pri davku na dodano vrednost pa sta še naprej ostali dve davčni stopnji.

Lastniške spremembe

Leto, ki se je izteklo, ni minilo tudi brez lastniških sprememb. V januarju je odmevala agencijska vest, da se Mlekarna Celeia pripravlja na povezovanje s Pomurskimi mlekarnami. Celjani so se takrat že dogovarjali o povezovanju z Ljubljanskimi mlekarnami, s pripojitvijo Pomurskih mlekarn pa bi se Mlekarna Celeia kapitalsko okrepila in tako pridobila moč v pogajanjih z Ljubljanskimi mlekarnami. V Pomurskih mlekarnah so potrdili, da razgovori s celjskimi mlekarnami potekajo, vendar čas za povezovanje po njihovem takrat še ni dozorel. Po jesenskih dogodkih v Ljubljanskih mlekarnah povezovanje ljubljanskih in celjskih mlekarn ni več aktualno, so pa zato ponovno oživele pogovori o sodelovanju med Pomurskimi mlekarnami in Mlekarno Celeia. V pomurski in celjski mlekarni prihaja zdaj do podvajanja proizvodnje, ker so v proizvodnjo v obeh mlekarnah potrebna nova vlaganja, je dogovor o specializaciji nujen, saj bi tako lahko povečali serije in pocenili proizvodnjo. Oblika sodelovanja zaenkrat ostaja odprta, ne izključujejo pa tudi kapitalskih povezav. Ovira za povezovanje je morda tudi v različni lastniški sestavi obeh mlekarn, saj je v mlekarni Celeia prevladujoče združno lastništvo,

medtem ko je to v Pomurskih mlekarnah v manjšini. Zato so tudi v Pomurskih mlekarnah že stekli pogovori z drugimi, ki naj bi v družbi povečale svoj lastniški delež.

Povezovanja in prevzemi

Lani se je dokončno razpletla zgodba o lastništvu v družbi Radgonske gorice in tako je še eno uspešno pomursko podjetje prešlo v last družb zunaj Pomurja. Največji lastnik Radgonskih goric so tako postale Celjske mesnine in še nekatere družbe s celjskega območja, saj so

družba Brinovka, ki je skoraj 90-odstotni lastnik Krasa Sežana in Mesnin dežele Kranjske, pa bo na novo podjetje prenesla tudi svoj delež.

V Sloveniji pa se je lani začel oblikovati nov gradbeni holding, katerega pobudnik in tvorec je prav tako pomurski podjetnik Stanko Polanič. Vanj se povezujejo SGP Pomgrad, Konstruktor Maribor in Kraški zidar, nova združba bo predstavljala 12-odstotni tržni delež v slovenskem gradbeništvu, tako povezani pa bodo tudi lažje konkurirali na javnih razpisih.

dosedanji lastniki iz Pomurja svoje deleže prodali.

Med napovedovanimi lastniškimi spremembami je v drugi polovici lanskega leta gotovo najbolj odmevala prevzemna vojna med Farmami Ihan in družbo Interling Holding. Napovedi, da stoji za Taxgroupovim kupovanjem delnic v Farmah Ihan Polaničeva družba Interling Holding so se uresničile, v obrambo pred prevzemom pa so se vključile tudi Farme Ihan. Te so od družbe I3 M odkupile četrtinski delež v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan in s tem napovedale prevzemno bitko za rakičansko prašičerejo. Interling Holding, ki ima v Farmah Ihan že 20-odstotkov lastništva, v njihovi družbi pooblaščenki pa 40-odstotni delež, bo z nakupom delnic nadaljeval, Stanko Polanič pa je prepričan, da bodo iz te prevzemne vojne izšli kot zmagovalci.

Nadaljevala se je tudi priprava študije o združevanju Skupine podjetij Panvita in Krasa Sežane. V tem primeru naj ne bi šlo za združevanje, pač pa bodo ustanovili skupno novo podjetje, na katero bodo sedanji lastniki prenesli svoje lastniške deleže oziroma kapital iz obstoječih družb. Interling Holding bo tako prenesel na novo podjetje svoj 66-odstotni delež, ki ga ima v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan in v MIR-u Radgona,

Družinsko podjetje GMT iz Murske Sobote je postalo kot najhitreje razvijajoče se podjetje dravsko-pomurska gazela 2006. Podjetje se je v petnajstih letih razvilo v eno od vodilnih pri uvozu, izvozu in prodaji olj, maziv in nadomestnih delov ter dodatne opreme za vozila. V ožji izbor za naziv dravsko-pomurske gazele se je uvrstila tudi turistična agencija Intelakta.

Pomurje – evropska regija prihodnosti

Na natečaju Evropska regija prihodnosti, ki ga je objavila londonska revija FDI Magazine, ki je sestavni del skupine Financial Times, se je Pomurje uvrstilo med deset najatraktivnejših evropskih regij. To je ena od priložnosti za hitrejši razvoj regije, v kateri že zdaj deluje 120 podjetij s tujo ali mešano lastnino, ki zaposlujejo 1.700 delavcev, ustvarijo pa 47 milijard tolarjev prometa.

gram čistil in loščil za usnje pa neuspešno iskala prevzemnika, je postala z nakupom Lek Kozmetike to, s čimer se je prej kitila prevzeta družba – najmočnejši proizvajalec kozmetike na območju jugovzhodne Evrope z blagovno znamko Subrina.

Da imajo kapitalske povezave in lastniške spremembe pozitivne učinke, se je potrdilo v puconski Kemi, ki pod okriljem družbe Salonit Anhovo nadaljuje uspešno poslovanje. S predajo novih poslovnih prostorov so v Kemi v celoti uresničili v letu 1998 zastavljeni cilj prenove podjetja, saj so v teh letih razširili 95 odstotkov celotnih proizvodnih zmogljivosti in uvedli tudi trgovsko dejavnost. Zaokrožitev naložbenega ciklusa se že ustrezno kaže pri poslovnih rezultatih, rezultat zagona nove proizvodnje gradbenih materialov je 15-odstotno po-

Sloveniji in največja v Evropi, v njej pridobivajo toplotno in električno energijo ter organska gnojila, v omrežje pa letno pošljejo deset milijonov kilovatnih ur električne energije.

Gospodarske družbe v skrbi za razvoj V letu, ki se je izteklo, se je zvrstilo še veliko dogodkov, ki so po svoje zaznamovali posamezne gospodarske družbe v pokrajini ob Muri, rojevala pa so se tudi nova podjetja. Vsaka nova ideja, ki naj bi prispevala k hitrejšemu razvoju, je dobrodošla, še toliko bolj spodbudno pa je, če pride tudi do njene uresničitve. Predsednik države Janez Drnovšek je konec maja v Dobrovniku predal namenu nov rastlinjak družbe Ocean Orchids. Mlada in ambiciozna podjetnika Roman Ferenčak in Tomaž Jevšnik sta se odločila za gojenje orhidej, v 14 tisoč kvadratnih metrov velikem rastlinjaku,

večanje prodaje v lanskem letu, močno pa so povečali predvsem izvoz.

Nove pridobitve

Turizem je ena od razvojnih priložnosti v pokrajini ob Muri in na tem področju se je v minulem letu veliko dogajalo. Nadaljevalo se je organizacijsko in kadrovske povezovanje Panonskih term, pomurski turizem pa se ponaša tudi s pomembnimi novimi pridobitvami. Največja je prav gotovo novi hotel Livada prestiž s petimi zvezdicami v Moravskih Toplicah, ki je pomurski turizem obogatil z novo in še kakovostnejšo turistično ponudbo, svojim gostom pa je odprl vrata tudi Sončni park Vivat.

Pomurje bo dobilo prvo v Sloveniji regijski center za ravnanje z odpadki. Ob koncu poletja so v Puconcih postavili temeljni kamen za gradnjo največjega tovrstnega regijskega centra, na kar so se v pomurskih občinah pripravljali deset let, v njem pa bodo odpadke sortirali, predelovali in ustrezno skladiščili. Prva faza naj bi bila nared že letos, na CERO v Puconcih se navezuje 19 občin s 105 tisoč prebivalci, ob polni izkoriščenosti vseh obratovalnih zmogljivosti pa bo njegova zmogljivost 35 tisoč ton odpadkov.

Ponovno so oživele tudi razprave o gradnji hidroelektrarn na reki Muri, čemur so se odločno zoperstavili okoljevarstveniki, usoda murskih elektrarn pa ostaja še naprej neznanka. Pomembna pridobitev minulega leta pa je nova bioplinarna v Nemščaku, ki predstavlja zaokrožitev ekološke pridelave hrane, za kakršno so se odločili v Skupini Panvita. Bioplinarna v Nemščaku je prva v

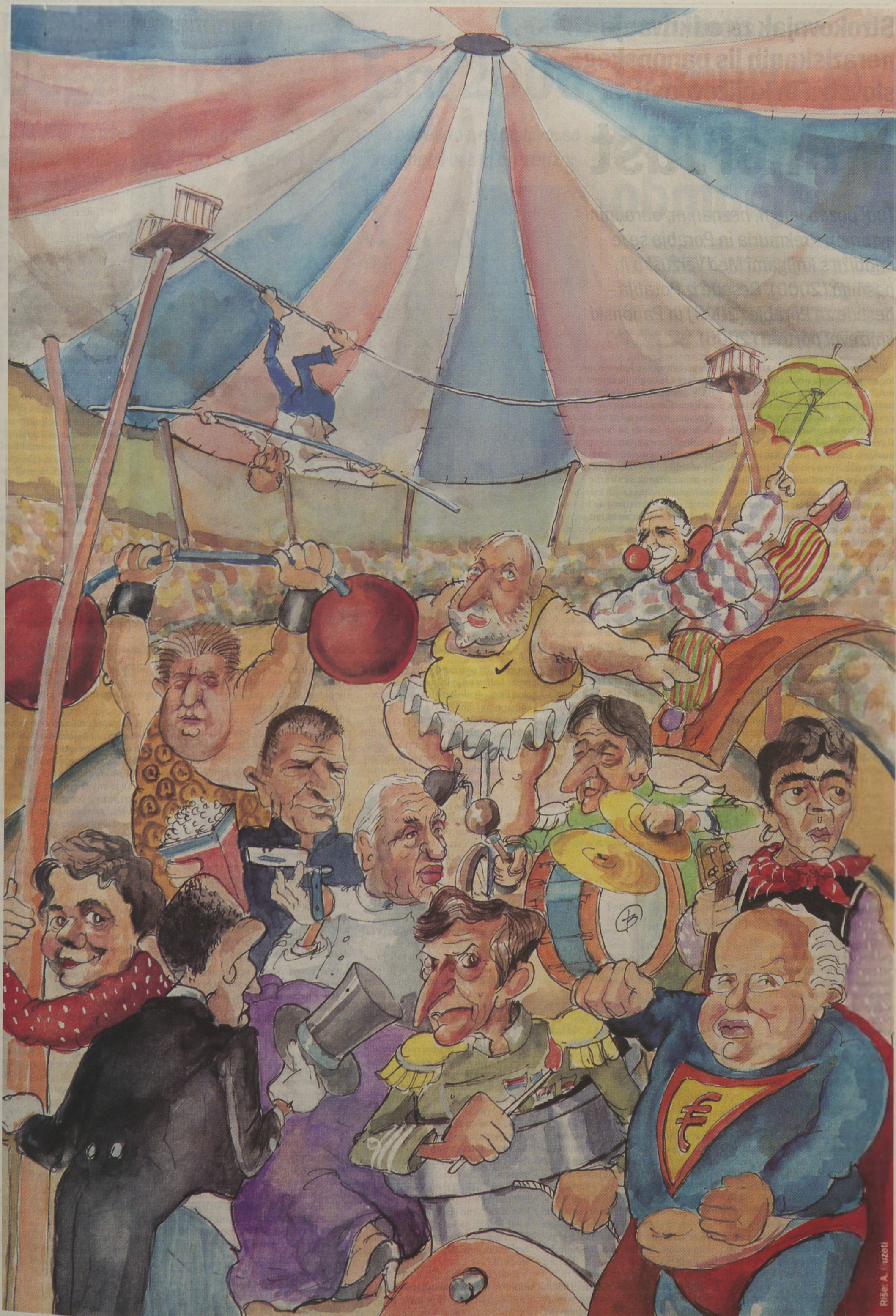
ki ga ogrevajo s termalno vodo, pa naj bi letno vzgojili do pol milijona orhidej.

Z zasaditvijo prve lopate kot simbola začetka gradnje novega razvojnega centra je nemška družba Escada Group potrdila svojo odločitev, da ostaja v G. Radgoni. Že z ustanovitvijo družbe Epas, ki je začela 1. septembra 2003 proizvodnjo v prostorih nekdanjega Murinega obrata, so si zastavili cilj, da bodo v G. Radgoni investirali predvsem v razvoj in ta cilj zdaj uresničujejo. Zaposleni v družbi Epas v G. Radgoni so namreč s svojim delom upravičili zaupanje nemškega partnerja, ki bo ob proizvodnji tu zgradil še tehnološko razvojni center. Izdelavo vzorcev, ki zdaj poteka v Nemčiji, bodo postopoma prenesli v novo družbo Elos v G. Radgono, izdelava kolekcij pa bo še naprej v Epasu. Naložba v 12 tisoč kvadratnih metrov proizvodnih prostorov, kamor bodo poleg Elosa preselili tudi proizvodnjo iz Epasa, je vredna več milijonov evrov, sredstva zanj pa v celoti zagotavlja Escada.

Proizvodnjo povečujejo tudi v radgonskem Arcontu, kjer naj bi letno izdelali 15 tisoč zabojnikov in zaposlili nove delavce, naložba v posodobitev in razširitev proizvodnje pa poteka in bo vredna skoraj deset milijonov evrov.

V Ljutomeru so lani položili temeljni kamen za novo tovarno okoljske tehnike Komtech, ki ima avstrijskega lastnika, kjer bo dobilo na začetku delo petdeset delavcev. Proizvodne prostore bodo dokončali do konca aprila, proizvodnja pa naj bi stekla julija. Vrednost investicije je okoli šest milijonov evrov. Gre za pomembno pridobitev ljutomerskega gospodarstva.

Ludvik Kovač, Majda Horvat

Strokovnjak za odkrivanje neraziskanih lis panonskega slovstva in književnosti

Franci Just

Tudi pozabljenim, neznanim, obrobim avtorjem Prekmurja in Porabja se je oddolžil s knjigami Med verzuško in pesmijo (2000), Besede iz Porabja – besede za Porabje (2003) in Panonski književni portreti (2006)

Prizadeveni in temeljiti raziskovalec naše duhovne dediščine je v minulih dvajsetih letih opozoril nase tudi s številnimi drugimi zapisi v revijah in zbornikih ter s sodelovanjem na simpozijih, srečanjih slavistov in zgodovinarjev. Na simpoziju o Edvardu Kocbeku, ki ga je pripravila Nova revija v Ljubljani, se je pojavil med najuglednejšimi raziskovalci z referatom Kocbekovo upesnjevanje zemlje, spoznali smo ga kot avtorja zanimivega filmskega dokumentarca o Francu Miklošiču, letos septembra je na Slovenski matici vodil odmevno okroglo mizo o slovenskem jeziku in kulturi v Porabju; v širši slovenski okvir umešča tudi sodobne avtorje – tako uveljavljene kot tiste, ki še niso. Sicer pa je Franci Just profesor slovenskega jezika in književnosti na SPTS v Murski Soboti in eden od urednikov založbe Franc-Franc, ki sta jo ustanovila s Ferijem Lainščkom, skratka ugledna in pomembna osebnost regionalne kulture.

Oktober je bila predstavitev vaše zadnje knjige s področja raziskovanja panonske duhovne dediščine: Panonski književni portreti (od A do I). Je bila pot do tega zanimivega in koristnega priročnika dolga?

Dolga je približno dve desetletji, kolikor traja moje popotovanje od Rabe do Drave oz. popotovanje po mnogopotnih književnega in jezikovnega izročila slovenskega severovzhoda. Tako namreč »literarno« imenujem svoje večletno in večinoma preučevanje književnih pojavov in osebnosti v slovenskem panonskem prostoru. Začelo se je z nekaterimi posamičnimi »ekspedicijami« v manj raziskane predele panonskih književnih prostranstev, prav na začetku npr. k Nacetu Kranjcu Pajlinu in Katji Špur, te pa so se kasneje kar nekako začele stekati in se zlele v to nenavadno popotovanje. Portreti so eno od popotnih »poročil«, podano v knjižni, leksikonsko-interpretativni obliki.

Zakaj nenavadno potovanje?

V današnjem praktično in pragmatično naravnanim svetu se raziskovalni nemir in um praviloma podajata v druga prostora, ki so oprijemljivejša in tudi profitabilnejša. Ukvarjanje z »neoprijemljivimi«, neizmerljivimi duhovnimi rečmi je v območju takšnega razumevanja sveta pač nenavadno, nekaka eksotika. Tudi del literarne vede, tista »klasična«, ki je oblikovala velike književne zgodbe, tovrstna proučevanja pogosto razume kot manj pomembno starozitništvo, ki da pač ni tako vabljivo kot npr. obravnavanje nosilnih, kanoni-

ziranih avtorjev in njihovih opusov. Zgovoren je dogodek izpred dveh let. V družabnem delu novomeškega slavističnega kongresa, na katerem sem predstavljal svoje *Besede iz Porabja, besede za Porabje*, me je kolega slavist, sicer univerzitetni predavatelj, retorično vprašal, kaj da se toliko ukvarjam s Porabjem, ko pa menda sociokulturne in sociolingvistične prognoze kažejo, da tam čez nekaj desetletij ne bo slovenskega življa, in mi hkrati svetoval, naj se lotim drugih, »večjih« tem.

Kljub vsemu pa vztrajate ...

Ja, zakaj? Del odgovora se skriva v zaključku novomeškega pogovora. Tako kolegov izziv kot moj odziv sta bila takrat sicer podžgana s cvičkom, a moj odgovor se tudi danes glasi: naše delo ni le stvar uma, ampak tudi srca. Morda je to romantično, ker tudi literarno prisposodobu temu vztrajanju najdevam pri romantičnem ustvarjalcu. V zaključku Petőfijeve pesnitve Apostol razmišlja Silvester o preobrazbi in zrelosti. Kakor sadeži za dozoreenje potrebujejo sončne žarke, tako tudi zemlja, torej človeška družba, potrebuje za preo-

kot vede, da so namreč prej omenjene velike književne in kulturne zgodbe nacionalno, ideološko ali kako drugače konstruirani modeli, ki le do neke mere in nepopolno povzemajo ter interpretirajo književno dogajanje. Zato jih je treba dopolniti z nizom »malih zgodb«, ki upoštevajo duhovno, kulturno in družbenozgodovinski kontekst. Tudi slovensko panonsko literarno izročilo je polno takih zgodb, ki jih je treba prepoznati, dojeti njihov pomen in jih vtakati v širšo kulturno mrežo. In to počnem. In pri tem – kar je še posebno dragoceno – postopoma prihajam do globljih spoznanj o slovenstvu in se mi tu in tam razkrije kak delček njegovega duhovnega genoma. Včasih je tudi zabavno, ko ugotavljam, kako so tudi naše prednamce valovi časa in življenjskih nuj premetavali sem ter tja, kako so spodrsnjale levili v vrline, kako je bil naključjem pripisovan značaj zakonitosti ...

Kaj nam portreti ponujajo, kako so narejeni posamezni geselski članki?

Portreti predstavljajo književne ustvarjalce iz Prekmurja in Porabja po abecednem redu priimkov od črke A do I. Pri tem je pojem književnost pomenko nekoliko razširjen in so med portretirance poleg literarnih ustvarjalcev uvrščeni tudi avtorji polliterarnih in izjemoma neliterarnih besedil, ki so bila zlasti v starejših obdobjih pomembna za kulturno-jezikovni razvoj skupnosti, ob njih pa še književni prevajalci in preučevalci ter premišljevalci književnosti in jezika kot njenega izraznega sredstva.

Portreti so nekak hibrid med literarnim leksikonom in literarno študijo. Leksikonska zasnova se mi je zdelo sicer koristna, vendar v vsebinski pred-

stavitvi avtorjevega opusa premalo povedna. Zato so geselski članki sestavljeni tako, da prvi del le-teh vsebuje oris avtorjeve življenjske in ustvarjalne poti ter se konča z bibliografijo njegovih knjižnih del. Temu delu sledi interpretativni, ki podrobneje predstavlja ustvarjalnost obravnavanega avtorja. Hkrati je avtorjev opus – to velja zlasti za avtorje, katerih delo je končano – umeščen v t. i. širši kontekst, s čimer sem želel predstaviti tudi splošnejše književno-zgodovinsko dogajanje v panonskem prostoru. Interpretativni del in z njim geselski članek končuje seznam temeljne literature o avtorju, ki je zahtevnejšim bralcem kajipot do dodatnih informacij. V tem drugem delu se seveda ni bilo mogoče povsem izogniti subjektivnosti, kakor je tudi nasploh v humanističnih obravnavah ni mogoče izključiti. Prav zaradi tega je knjiga naslovljena kot portreti, saj beseda implicira to osebno noto.

Prekmurje vam je očitno sedlo v srce, čeprav tudi desnega brega Mure ne zanemarjate, od kod ta ljubezen?

V nekem obdobju mojega življenja se je izrisala ona pot srca, ki pelje k drugemu bitju, in ta me je z desnega vodila na levi breg Mure. Še prej pa me je onstran Mure, v duhu sicer in v davno preteklost, popeljala knjiga. Gospa Plutova, knjižničarka v radgonski splošni knjižnici, je namreč med vinetjsko lektiro 11., 12., 13-letnika znala spretno vtihotapiti tudi resnejše pripovedi, med njimi tisto o Pribinovem in Kocljevem boju za panonsko slovensko kneževino, ki pa ni nič manj burila otroške domišljije kot one lahkotnejše. Alkimija usode je tako spojila mojo življenjsko pot, ki me je pripeljala v Mursko Sobotu, z zanimanjem, vzvalovanim v otroštvu, in verjetno skrajšala prehod iz onega domišljijanskega popoto-

vanja k Rabi in Zali v to dejansko med Rabo in Dravo. Za slednje vem, da so mu gorivo tudi posebni duhovni fermentoni, težje pa bi tej ljubezni dal ime, ker se v njej prepleta veliko tega: čutenje pokrajine, slutenje njenega duha, utripanje zemlje, plivanje krvi ... Gotovo je tudi to, da me ta ljubezen veže na oba bregova Mure, da sta mi blizu oba. In to ne le zaradi življenjskih poti, ki so se tako prepletale. Proučevanje jezikovno-književnega izročila z obeh bregov Mure mi je namreč razkrilo ne le posebnosti enega in drugega, ampak tudi skupne značilnosti, ki jih večkrat povzemam z izrazom »panonski« in ki jih je veliko več, kot smo v dandanes popularnem iskanju dejanskih in namišljenih razlik sposobni uvideti. Hkrati se mi zdi, da je s »panonskostjo« mogoče do neke mere povzeti značilnosti tega dela slovenstva v primerjavi npr. z alpskim ali mediteranskim. Izhajajoč iz nje težje razumem lokalizme raznih vrst, ki so nas v zadnjih letih zapredli v svojevrstno razvojno mrtvilo in ki ne prepoznavajo skupnih vezi ter ne prisluhnejo glasu časa, ki kliče k regionalnemu prepletu teh vezi. Morda bo več tega posluha čez deset let in bo takrat – ob petdesetletnici – izšel novi Panonski zbornik. Letošnjo štiri-desetletnico smo namreč zamudili, čeprav se je nova generacija raziskovalcev na najrazličnejših področjih, od arhitekture pre-

ko zgodovine, umetnostne zgodovine, literarne zgodovine do etnologije itn., dokopala do pomembnih novih spoznanj.

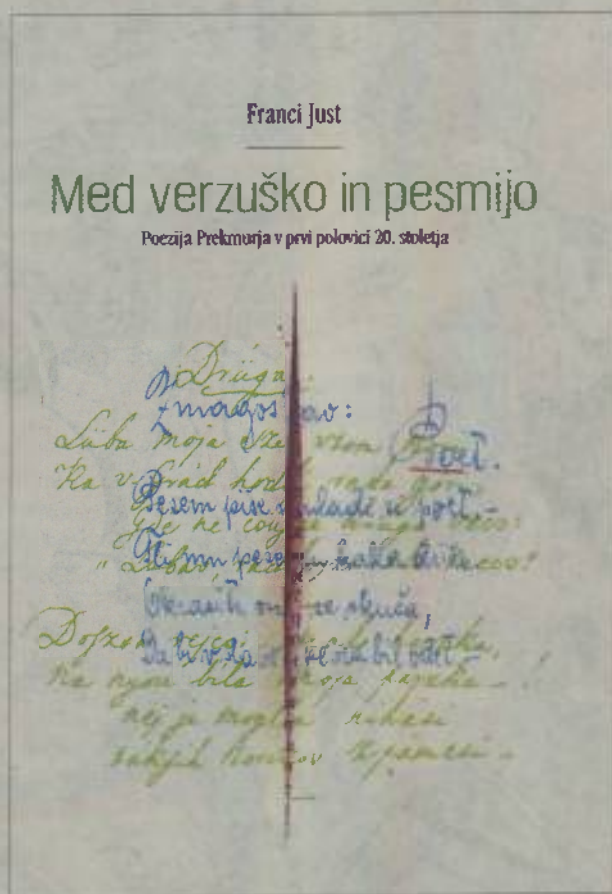
Ste tudi založnik, zato verjetno dobro veste, kako težka ali lahka je pot do knjige, kako je bilo z vašo? In kako je nasploh s knjigo v severovzhodni Sloveniji?

Sedaj, ko je knjiga med bralci, se veliko govori in piše o tem, kako je bila potrebna. Med zaključno pripravo knjige, ko je založba o tem skušala prepričati domače okolje, ni bilo tako. Čeprav je nekaj lokalnih skupnosti in gospodarskih družb podprlo njen izid, bi brez subvencije Ministrstva za kulturo ne mogla iziti. Če torej v menda nam mačehovski Ljubljani ne bi prepoznali in pripoznali njenega pomena, te »tako potrebne« knjige danes ne bi bilo. In tako je z marsikaterim leposlovnim ali strokovnim zapisom pri nas. Zato ne bom nadaljeval, ker bi se utegnili stavki prehitro sprevreči v jeremijado o tem, kako težka je pot do knjige v severovzhodni Sloveniji.

Načrte za prihodnja leta pa gotovo tudi že imate ...

Prvi zvezek seveda zavezuje k dokončanju Portretov, ki so – mimogrede – zasnovani kot obsežen knjižni projekt, ki bo v več zvezkih in v dveh zaokroženih sklopih (Prekmurje in Porabje, Prelekija in Slovenske gorice) predstavil književne ustvarjalce, izhajajoče iz slovenskega panonskega prostora. Če mi bo pri tem uspelo dobiti sodelavce za pripravo nekaterih gesel, bo hitreje steklo urejanje zbranih del Miška Kranjca, ki sem ga obljubil (narečni del in kratka proza) in je za zdaj v pripravljalni fazi. Uh, in toliko je še snovi, bi rekli besedni umetniki, da je eno človeško življenje ne more zaobjeti. Če bi mi zneslo pripraviti še kak sintetični pregled literarnega dogajanja v slovenskem panonskem prostoru in ga zaokrožiti s spoznanji o novem literarnem snovanju v drugi polovici 20. stoletja, bi moral biti kar zadovoljen.

Bea Baboš Logar, foto: N. J.

VESTNIK

Ponovoletna inventura

Dogajalo se je v letu 2006

Leto, ki se je izteklo, za pomursko kmetijstvo ni bilo posebno pretresljivo, so ga pa spremljala dogajanja, ob katerih kmetijci niso mogli ostati brezbrizni

V lanskem letu je bilo vreme do Pomurja prijaznejše kot do drugih slovenskih regij. Suše, ki je pestila dobršen del Slovenije, Pomurci nismo čutili, je pa zato večji problem predstavljala moča, ki je marsikje znižala pridelke. Kljub prizadevanjem območne kmetijsko-gozdarske zbornice, da bi tudi močo uvrstili med naravne nesreče, s predlogom niso uspeli in kmetje, ki so utrpeli škodo, na državno pomoč ne morejo računati.

Je pa država poskrbela za zavarovanje kmetijskih posevkov in plodov, saj je primaknila svoj delež k subvencioniranju zavarovalnih premij pri komercialnih zavarovalnicah. Tam, kjer so svoj delež prispevale še občine in zavarovalnice, so kmetijci za zavarovanje posevkov in proizvod plačali le 40 odstotkov zavarovalne premije.

Veliko hude krvi med kmetijci je povzročila predlagana davčna reforma. Ti so se odločno zoperstavili predvsem uvedbi enotne davčne stopnje pri davku na dodano vrednost, saj bi ta še bolj poslabšala že tako neugoden položaj slovenskega kmetijstva. Enotna davčna stopnja sicer ni bila sprejeta, kmetje pa se še vedno ne morejo sprijazniti z zakonom o dohodnini, ki v dohodninsko osnovo vključuje tudi subvencijska sredstva in druge finančne pomoči, namenjene kmetijstvu.

Še pred začetkom spomladanske setve je bila negotova setev sladkorne pese. Po reformi sladkorja, ki jo je uvedla Evropska unija, je usoda tovarne sladkorja v Ormožu negotova, s tem pa tudi pridelava sladkorne pese na slovenskih poljih. Lani so kmetje sladkorno peso vendarle sejali, ker je bilo leto 2006 tudi referenčno, saj bodo na osnovi lanskih površin dobivali ustrezno nadomestilo, pa so ji namenili tudi večje površine. Sladka kampanja se je zaradi ugodnega jesenskega vremena pravočasno končala, skorajda zagotovo pa je

bila zadnja v zgodovini ormoške tovarne sladkorja.

Nad kmetijce se je že v začetku leta zgrnila še ena nesreča. Pandemija ptičje gripe ni obšla tudi Slovenije, med prvimi so obbolele ptice našli na severovzhodu države, že kmalu pa je bilo za okuženo razglašeno celotno območje države. Ptičja gripa je prizadela predvsem rejce perutnine, ki so morali spoštovati ukrep VURS-a in imeti živali v zaprtih prostorih, finančno pa so njene posledice vplivale na živilskopredelovalno industrijo. Tudi v soboškem Agromerku je prodaja perutninskega mesa upadla in temu primerni so bili finančni rezultati.

Na 83 izpostavah kmetijske svetovalne službe v Sloveniji so 1. marca lani začeli izpolnjevati vloge za kmetijske subvencije v letu 2006. Vse vloge so morale biti izpolnjene elektronsko, izpolnjevanje pa so končali 15. maja. Zamudniki so lahko vloge oddali tudi po tem datumu, vendar se jim bo izplačilo za vsak zamujen dan zmanjšalo za en

odstotek. V kmetijski svetovalni službi pravijo, da so svojo nalogo pri izpolnjevanju vlog in elektronskem vnosu podatkov dobro opravili.

Če je bila žetev nekoč praznik za kmete, je ta tudi lani med pridelovalci krušnih žit povzročila veliko hude krvi. Pridelovalcem se tudi do takrat, ko se je žetev že začela, z žitnopredelovalnimi organizacijami ni uspelo dogovoriti za odkupne cene in pridevalci so spet potegnili krajši konec. Predvsem tisti, ki nimajo lastnih skladiščnih zmogljivosti, so bili prisiljeni prodati pšenico ob žetvi.

Brez hude krvi med kmeti pa ni minil tudi konec lanskega leta. Do protestov je prišlo, ko jim je Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja začela pošiljati subvencijske odločbe. V njih je bilo zapisano, da bodo upravičenci del subvencij prejeli šele leta 2008, to pa je sodu izbilo dno. Posredovati je moralo ministrstvo za kmetijstvo, ministrica Marija Lukačič pa je nato kmetom vendarle obljubila, da takšnega odlo-

ga ne bo. Ministrica je tudi na pogovoru s pomurskimi kmeti decembra zagotovila, da bo 90 odstotkov sredstev za ukrep EKO 0, ki vključuje površino in drobnico, izplačanih že decembra, preostalih deset odstotkov pa v prvih dveh mesecih letos. Izravnalna plačila za območja z omejenimi dejavniki bodo v celoti izplačana letos februarja, odločbe za živalske premije za govedo, v ocenjeni vrednosti 12 milijard tolarjev, pa bodo realizirane junija 2007. Rok za vlaganje teh zahtevkov se namreč prenaša še v leto 2007, in sicer do 15. februarja. Sredstva za EU-standarde in program SKOP bodo v celoti izplačana še letos.

Pa bogato, zdravo in obilno, predvsem pa manj pretresljivo leto 2007!

Ludvik Kovač

Silvestrska trgatav pri Brusovih
Namesto ledene trgatve tokrat jagodni izbor

V vinogradniški družini Branka Brusa so v svojem vinogradu v Črešnjecih pri Gornji Radgoni doslej opravili dve ledeni trgatvi. Ker letos noče biti pravega mraza, so se odločili, da pušče grozdje na 700 trsih laškega rizlinga v vinogradu, ki so ga zaščitili pred ptiči in srnami, potrgajo za silvestrsko trgatav. V vinograd so povabili okrog 30 trgačev svojih prijateljev, ki so v veseljem razpoloženju potrgali še zadnje grozdje v njihovem vinogradu letnika 2006. Kot je povedal gospodar Branko Brus, bodo mošt, katerega izmerjena sladkost je dosegala dobrih 30 odstotkov sladkorja, namenili jagodnemu izboru.

L. Kr.

Koruzni hrošč

Pomurje je napadeno območje

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o fitosanitarnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča je bil objavljen v Uradnem listu RS številka 106 dne 13. 10. 2006. Ta med drugim določa, da se razmejena območja, kjer se je ugotovila navzočnost koruznega hrošča dve leti zapored, prekvalificirajo v napadena območja.

V Republiki Sloveniji smo leta 2003 prvič našli škodljivca koruze – koruznega hrošča (*Diabrotica virgifer* *virgifer* Le Conte) na SV-države. Od leta 2004 so tako za nas že začele veljati določene omejitve glede setve koruze na naših poljih. In ker se je ta škodljivec od takrat stalno pojavljal, je Pomurje uvrščeno med napadena območja, kjer veljajo naslednji ukrepi za zatiranje in preprečevanje širjenja koruznega hrošča:

a) dveletno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje samo enkrat v dveh zaporednih letih, ali

b) triletno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje le dvakrat v treh zaporednih letih, in sicer da je drugi posejana po izleganju ličink (t. i. strniščna setev koruze – datum napove opazovalno-napovedovalna služba za varstvo rastlin), ali

c) triletno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje le dvakrat v treh zaporednih letih, vendar je treba vsako leto avgusta koruzo poskropiti z insekticidi proti odraslim koruznim hroščem; dovoljena je uporaba tudi drugih ukrepov, ki dosežejo raven obvladovanja tega organizma, zlasti pride v poštev setev z insekticidom tretiranega semena koruze v drugem zaporednem letu setve;

d) koruza se lahko izjemoma prideluje tudi tretje leto zapored na istem zemljišču, če vsako leto avgusta uporabimo učinkovit insekticid proti odraslim koruznim hroščem; ta izjema je dovoljena, če je s tako pridelavo pridelovalec vezan na lastno živinorejsko proizvodnjo ter zaradi omejenih naravnih in gospodarskih dejavnikov drugače ne bi mogel pridelati dovolj krme za lastne potrebe.

Pravilnik določa tudi **zadrževalno območje** koruznega hrošča, ki bo določeno zahodno od Pomurja. V njem se izvajajo ukrepi, opisani zgoraj pod a, b in c, ni pa izjem glede koruze v kolobarju, opisane v točki d. Zadrževalno območje je združeno razmejeno območje, ki meji na napadeno območje in kjer obstaja nevarnost stalnega širjenja koruznega hrošča. Zaokroženo je tako, da je široko najmanj 40 kilometrov in sega najmanj deset kilometrov v notranjost napadenega območja in najmanj 30 kilometrov iz njega v nenapadeno oziroma razmejeno območje, obdaja pa ga še varovalni pas.

Bistveno – v nobenem primeru (razen izjemoma d/ v napadenem območju) se koruza na isti njivi, GERK-u, ne sme pojaviti tri leta zapored. Treba je spoštovati kolobar, kar je z agronomskega stališča najboljša odločitev. Če ste imeli v letu 2005 koruzo na njivi in 2006. koruzo, obdelano z insekticidom (tretirano seme), v letu 2007 ne smete ponovno sejati koruze, ampak morate posejati neko drugo poljščino. Če ste imeli v letu 2005 koruzo, v letu 2006 neko drugo poljščino, lahko leta 2007 posejete koruzo. In če ste gojili leta 2005 neko poljščino, 2006. koruzo, lahko v letu 2007 posejete koruzo, ki bo tretirana z insekticidom. V nobenem primeru pa ne smete zaporedoma sejati koruze, ne da bi uporabili insekticid (glejte tabelo)!

Tabela: Ukrepi za zatiranje in preprečevanje širjenja koruznega hrošča v Pomurju (napadeno območje)

Ukrep	2004	2005	2006	2007	2008	Opomba
Dveletni kolobar	koruza	drug posevek	koruza	drug posevek	koruza	Insekticid ni potreben!
Triletni kolobar s strniščno setvijo	koruza	koruza kot strniščni posevek	drug posevek	koruza	koruza kot strniščni posevek	Insekticid ni potreben!
Triletni kolobar z uporabo insekticida	koruza, škropljena avgusta*	koruza, škropljena avgusta*	drug posevek	koruza, škropljena avgusta*	koruza, škropljena avgusta*	
Triletni kolobar z uporabo insekticida	koruza	koruza, tretirano seme	drug posevek	koruza	koruza, tretirano seme	Insekticid na semenu v drugem letu!
Monokultura (z uporabo insekticidov)#			koruza	koruza, škropljena avgusta*	koruza, škropljena avgusta*	Insekticid škropljen vsako leto!

*Zaradi težav z mehanizacijo je namesto škropljenja odraslih hroščev pri maksimalni višini koruze v tem letu dovoljena uporaba insekticida, ki deluje na izglede ličinke koruznega hrošča, v naslednjem letu. To je zlasti setev z insekticidom tretiranega semena, saj uporaba talnih insekticidov ni mogoča, ker v Sloveniji ni nobenega registriranega.

#Setev koruze več kot dve leti zapored na isti površini se šteje za monokulturo in je dovoljena samo izjemoma na napadenem območju. Ker bi z insekticidom tretirano seme več let zapored ne imelo podobne ravni obvladovanja koruznega hrošča kot škropljenje, v primeru monokulture ne zadostuje.

Metka Barbarič, KGZS – zavod MS

Predavanja kmetijske svetovalne službe pri KGZS – zavod MS

Datum	Kraj	Lokacija	Ura	Ukrep	Področje
05. jan. 2007	Murska Sobota	dvorana KGZS – Zavod MS	9.00	KOL	Ohranjanje kolobarja
08. jan. 2007	Gornja Radgona	gasilski dom	9.00	IPL	Integrirano poljedelstvo
09. jan. 2007	Murska Sobota	dvorana KGZS – Zavod MS	9.00		Vodenje knjigovodstva FADN
09. jan. 2007	Gornja Radgona	gasilski dom	9.00		Obnovitveni tečaj iz varnosti in zdravja pri delu
09. jan. 2007	Murska Sobota	dvorana KGZS – Zavod MS	15.00		Nadaljevalni računalniški tečaj – WORD – 12 ur
10. jan. 2007	Črenšovci	kultumi dom	10.00		Navzkrižna skladnost
11. jan. 2007	Križ. pri Ljutomeru	kultumi dom	9.00	IPL	Integrirano poljedelstvo
11. jan. 2007	Murska Sobota	dvorana KGZS – Zavod MS	9.00	REJ	Sonaravna reja domačih živali
11. jan. 2007	Martjanci	dvorana KZ Martjanci	10.00		Dom, družina, dopolnilne dejavnosti
11. jan. 2007	Filovci	Vaški dom	17.00		III. vinogradniški kviz
11. jan. 2007	Murska Sobota	dvorana KGZS – Zavod MS	9.00		Obnovitveni tečaj iz varnosti in zdravja pri delu

Zbornik

Jože Sakovič – graditelj in buditelj

»Človek, kot je Jožef Sakovič, si nedvomno zasluži tak spomenik, kot je pričujoči zbornik,« je na predstavitvi poudaril mag. Franc Kuzmič, urednik razprav in člankov. Zbornik je sad projekta Bazilika in pectore, kjer so ob praznovanju 90-letnice nove turniške cerkve posebno pozornost namenili tej cerkvi in nekoliko pozabljeni osebnosti turniške župnije kakor tudi Prekmurja, župniku, graditelju in buditelju Jožefu Sakoviču. Veliko zaslug zanj ima Gorazd Bence. Zbornik je sestavljen treh delov, v prvem sta predstavljena njegovo življenje in delo, v drugem je govor o turniški romarski cerkvi, v prilogi pa so zbrane tri Sakovičeve priložnostne pridige.

Sakovič se je rodil leta 1874 v Vadarcih in je spadal v Ivanocyjevo generacijo, ki si je prizadevala dvigniti nivo Prekmurja in ljudi na vseh področjih, ne samo na duhovnem, ampak tudi gospodarskem, političnem in drugih. Prevzel je številne poteze svojega učitelja ter pri svojem delu in prizadevanjih vedno ostal premočrten Prekmurju. Poznamo ga kot graditelja dveh cerkva, v Turnišču in v Polani. Njegovo življenjsko pot je v zborniku orisal Franc Kuzmič, Metka Fujs pa je osvetlila dogodke časa, ko je deloval. O njegovem delu v Porabju piše Marija Kozar, o delu na južnem Gradiščanskem pa Alojz Jembrih.

Sakovič se je posvetil jeziku, ki ga je uporabljal, saj si je v vsakem svojem spisu prizadeval za izrazno neposrednost, razumljivost in nazornost povedanega. V svojem prispevku Jože Ftičar odkriva ne le globokega duhovnika trdnih načel in praktičnega ljudskega pedagoga, marveč tudi pisca klene prekmurske besede. Prizadeval si je za čistejšo prekmurščino v molitveniku, o čemer piše Jožef Smej, ter poudari njegov prispevek, ki je omogočil počasen, a vztrajen prehod iz govorne in pisane prekmurščine na še nekoliko odtujen slovenski jezik. Vinko Škafar pa je temeljiteje obdelal njegove rokopisne vire in pridige. Ugotavlja, da bi se splačalo pridige ponatisniti in jih ponovno obdelati. Prvi del se konča z bibliografijo Sakovičevih del, zanimivo pa je, da je delo oteževalo dejstvo, ker se je podpisoval s psevdonimi ali kraticami J. S., ki jih je uporabljal tudi Janus Slepce.

Drugi del zbornika je posvečen turniški cerkvi in arhitektu Maxu Ferstlu, ki ni sodeloval samo pri gradnji cerkve v Turnišču, ampak je delal tudi v Beltincih. S svojimi prispevki so sodelovali Ute Georgeacopol, Franc Obal, Vinko Škafar, Jožef Smej in Gorazd Bence. »Sakovič pa je gotovo eden tistih, ki je gradil in budil ta prostor. Je eden tistih, ki bi potrebovali več simpozijev, da bi njegovo delo in življenje predstavili z vseh vidikov,« celovito konča predstavitev mag. Kuzmič. Pričujoči zbornik pa je le kamenček v mozaiku domoznastva pokrajine med Rabo in Muro.

A. Nana Rituper Rodež

Kultura je odsev stanja

Eni s polnimi jadri, drugi v zadnjih vzdihljajih

V kulturi in kulturni produkciji se zrcalijo duša ljudi, njihove želje, upi, težnje in še marsikaj. Kaže se želja po smehu in solzah, želja, da se sporoči in opozori na vse dobro in slabo, kar se v družbi dogaja. Včasih so misli odločno in jasno povedane, včasih pa fino in pretanjeno vtakne med vrstice in barve. Razume jih, kdor jih želi razumeti. V začetku novega leta smo nekatere pomurske kulturnike povprašali, kako so pri njih doživeli minulo leto v kulturi, kaj ga je zaznamovalo pa tudi o tem, kaj lahko pričakujemo v prihodnje. Povsem slučajno smo se pogovarjali s štirimi ženskami.

Tanja Šimonka, direktorica Zavoda za kulturo in promocijo Lendava: Smo sredi tretje sezone in bilanca lanskega koledarskega leta je kar zadovoljiva. Še zdaleč pa nismo dosegli zenita in nismo izkoristili prednosti in danosti, ki jih imamo. Imeti tak oder, dvorano in tehnično opremo je v našem prostoru vsekakor izjemna prednost. Zavedamo se, da je treba v tem poslu program načrtovati vsaj za leto dni vnaprej, dober program in ustrezna reklama pa sta za uspeh ključna. Že vsa tri leta poskušamo balansirati in ustreči različnim potrebam in tendencam, ki se pojavljajo v prostoru, kot je naš, torej nekaj klasične dramske ponudbe, nekaj lahkotnejše produkcije in možnost uporabe odra za šole, vrte, kulturna društva in ljubiteljsko dejavnost. Manjka pa nam še nadstandard, torej izjemna produkcija. Letos bo ena od novosti naša lastna produkcija, saj za avgust načrtujemo premiero. Upam, da bomo v prihodnjih dveh letih rešili finančne in kadrovske težave in zafuhali s polnimi jadri ter programom, ki se za takšno hišo spodobi.

Duša Škof, programska vodja ZKD Murska Sobota: Glede na stanje, ki na področju gledališča traja že nekaj časa, bi raje spregovorila v številkah. V lanskem letu smo imeli 1800 abonementov, ki so si ogledali 70 različnih predstav. V kinu pa si je enajst tisoč obiskovalcev ogledalo okoli 150 filmov. Skupaj se je tako okoli 20 tisoč obiskovalcev udeležilo kakšnega od kulturnih dogodkov. Ne pričakujem, da bi se v prihodnje kaj spremenilo, kajti kino ostaja takšen, kot je, gledališka dvorana v gradu ni raztegljiva, sredstev pa bo podobno kot doslej. Sobota je, kar se gledališča tiče, v zgodovinskem zastanku. Lastne produkcije res ni in ljubiteljsvo je v zatonu, kar je samo odsev stanja.

Prepričana pa sem, da bi se položaj korenito spremenil v tistem trenutku, ko bi prenovili kinodvorano. Komunikacija med organizatorji kulturnih prireditev pri nas ne deluje najbolje, menim pa, da je problem v tem, da ni nekoga, ki bi vse to usklajeval.

Simona Pirc Katalinič, vodja JSKD Gornja Radgona: Z minulim letom smo lahko zadovoljni, saj smo uresničili vse projekte, ki smo si jih zadali. V občini delujejo gledališke skupine, pevski zbori, folklorna skupina, ljudski pevci, številne glasbene zasedbe, najbolj pa pogrešamo lastno produkcijo sodobnega plesa. Naj omenim, da imajo v občini Radenci največ težav z zagotavljanjem prostora za vaje, vendar se tudi to rešuje. Kar nekaj pa je bilo gostujočih predstav, med drugim smo se od lanskega leta poslovili z nastopom zboru Perpetuum Jazzile, ki je bil pika na i.

S sredstvi, ki jih prejmemo za delovanje kulturnih skupin, smo lahko kar zadovoljni in prepričana sem, da imajo župani v vseh štirih občinah – v Gornji Radgoni, Sv. Juriju ob Ščavnici, Radencih in po novem tudi v Apačah – dovolj posluha za kulturno dejavnost. Pri tem pa se v kulturnih društvih držijo pravila, da delajo toliko, kot je sredstev.

Mira Rebernik Žižek, vodja JSKD Ljutomer: Kar se tiče dela naših društev smo lahko zelo zadovoljni. Kulturniki v vseh štirih občinah so zelo aktivni. Povsod pa se srečujemo s pomanjkanjem denarja. Ugotavljamo, da je za kulturo vedno večji problem avtorstvo, znesek, ki se odšteje za avtorske pravice, pa je visok. »Občinski žakelj« za kulturo je enak ali se minimalno znižuje, društev, ki delajo, pa je več, tako vsakemu ostane manj denarja. Vedno manj pa je tudi denarja za strokovna izobraževanja.

Zato smo toliko ponosnejši na naše kulturnike, ki kljub vsemu ustvarjajo tako kakovostne projekte. Želim si, da bi imeli novi župani več posluha za kulturo ter da bi v prihodnje mladi bolj vzeli vajeti v svoje roke. Letos pričakujemo kar nekaj novih gledaliških predstav, nove glasbene koncerte, nove folklorne spletke, pravi kulturni razcvet pa se bo zgodil spomladi.

A. Nana Rituper Rodež

Bryan Adams in Whoopi Goldberg v Radencih

V kongresni dvorani hotela Radin v Radencih sta se v sklopu kulturnih prireditev številnemu občinstvu predstavila Harmonikarski orkester Gornja Radgona in kot gost komorni zbor Akord Radenci.

Harmonikarski orkester je nastal iz komorne skupine šestih harmonikarjev leta 1991. Na pobudo nekdanjih učencev glasbene šole Gornja Radgona, ki so končali šolanje harmonike, je že leta 1998 nastalo Kulturno društvo Harmonikarski orkester Gornja Radgona, ki danes šteje 17 rednih članov, po potrebi pa vključuje še glasbenike na solo instrumentih.

Njihov repertoar obsega predvsem hite iz filmske glasbe, zimelele melodije in klasiko. Orkester, ki ga vodi mentorica Olga Radolič, ima za seboj že nešteto nastopov ter samostojnih koncertov v občini in zunaj nje. Leta 2004 je gostoval v nemškem mestu Baden-Baden, kjer se je predstavil s samostojnim koncertom in skupnim koncertom s harmonikarskim orkestrom Harmonika Freunde iz mesta Helmsheim. Vsako leto sodeluje tudi na tradicionalnem srečanju harmonikarskih orkestrrov, ki potekajo izmenično v krajih Ormož, Ljutomer, Murska Sobota in Gornja Radgona.

Radgonski harmonikarski orkester se je tokrat v uvodu predstavil z deli Astorja Piazzolle (solistka Erika Bračko), nato pa s skladbama Johna Williamsa

(solistka na violini Doris Šegula) in Bryan Adamsa (solist Staš Sukič). V nadaljevanju so sledile pesmi Hail Holly Queen iz filma Sister Act v priredbi Sebastiana Kleina in izvedbi komornega zboru z zborovodkinjo Vanjo Rantaša ob spremljavi harmonikarskega orkestra z vokalistko Ingrid Müller, I Will Follow Him z vokalistkama Ingrid Müller in Anjo Rauter, Abba-Beast popularne skupine Abba in The Lord of the Dance Ronana Padraiga Hardimana.

Vrhunec koncerta je bil skupni nastop s pesmijo Sveta noč ob spremljavi violinistke Doris Šegula. Komorni zbor Akord deluje v okviru KUD-a Bubla Radenci in je pripravil že več samostojnih koncertov. Sodeloval je tudi z drugimi skupinami, kot so Tamburaško društvo Drotmantraši, glasbena skupina D. O. M. in skupina Živa voda.

D. M.

Otroci izdali slikanico

Iskanje medvedke Čupe

Potreben je kakšen zanimiv junak ali dva, nekaj domišljije in kopica otrok in že lahko nastane zanimiva zgodba. Tako se je zgodilo tudi na podružnični osnovni šoli Mačkovec (OS Puconci), kjer so si otroci skupaj izmislili zgodbo in jo izdali v slikanici. Učenci letošnjega 2. c-razreda so se že lansko leto ob pogovoru z vodjema projekta Aleksandro Pinterič in Simono Pinterič začeli pogovarjati in nastalo je nekaj zanimivih idej, iz katerih se je rodila pravljica o medvedki Čupi, ki s svojimi starši živi v živalskem vrtu.

Čupa je nagajiva, radovedna in občasno neposlušna. Torej je povsem taka, kot znajo biti otroci. In ne bi bila prava pravljica, če v knjigi ne bi nastalo kup zapletov. Krivec za zaplete pa je predvsem krtova nerodnost, da je po celem živalskem vrtu naredil kup krčin. Medvedka Čupa povsem slučajno pade v krmino. Pri iskanju starša nista sama, saj se jima pridruži kup živalskih prijateljev, ki jo iščejo v vodi, visoko v drevesih, na levo in desno, na vzhod in zahod ... ter jo na koncu s skupnimi močmi najdejo in rešijo iz krtove luknje.

Izredna profesorica dr. Dragica Haramija s Pedagoške fakultete Maribor je zapisala, da so mladi pisatelji in ilustratorji ustvarili zanimivo slikanico o prijaznih živalih. »Le kaj pa se bo zgodilo Čupi, preden odraste. In kaj se bo zgodilo z iskrivo domišljijo prvošolcev?« se ob tem še vpraša. Irena Kumer z OE zavoda RS za šolstvo pa je ob tem dejala, da sta učiteljci pokazali, da otroci niso samo poslušalci, ampak če jim omogočis ugodno okolje, se lahko brez meja razvijejo v svojem mišljenju, idejah, prepričanjih. Otroci so ustvarili tak pravljicni svet, kjer se na koncu vse srečno konča.

A. Nana Rituper Rodež

Vrhunski oktet napolnil Cirila in Metoda

V napolnjeni pomurski cerkvi sv. Cirila in Metoda je nastopil priznani Mariborski oktet. Na repertoarju so bila dela Matije Tomca, Jakoba Gallusa, Leskovarja, Foersterja, Štolcerja, Zupana, Pierpontia in Langforda, Belarja, Gruberja in drugih. Mariborski oktet deluje že polnih 34 let in je imel od začetkov do danes več kot 1300 koncertov v domačem

Mariboru, po Sloveniji, v prostoru nekdanje Jugoslavije in v zamejstvu. Oktet poznajo marsikje po Evropi ter v Severni in Južni Ameriki. Prejel je številna mednarodna priznanja (1976 plaketa mladosti mesta Maribora, 1986 tretje mesto v razredu madrigalistov na Mednarodnem tekmovanju zborov v irskem Corku, turneja v Londonu, Parizu, Nemčiji in na Nizozemskem,

1990 mednarodno zborovsko tekmovanje v švicarskem Montreuxu, turneja po Švici, mednarodni festival evropske zborovske glasbe v italijanskem Cuneu). Leta 1990 je oktet izdal tudi kaseto z narodnimi pesmi mi, kajti vse to je repertoar te vrhunske zasedbe: renesančni Gallus, romantika slovenskih čitalniških zborov, najzlahtnejši primerki iz zakladnice domačih in tujih narodnih in umetnih pesmi ter sodobna glasbena literatura.

K. M., D. T.

Otvoritev novih koncertnih prostorov v Gornji Radgoni

Na Cankarjevi je spet grmelo

Gušti in Polona podrla nov rekord v Soboti

koncertov in na desetine predavanj in drugih prireditve. Kljub temu je bil nekdanji slikarski atelje v Gornji Radgoni na otvoritvi spet skorajda premajhen, saj je mladinsko društvo Grom ta praznik zaznamovalo z organizacijo že devetega Gromfesta oz. festivala rockovske glasbe. Nastopile so štiri skupine, tri domače in Železobeton iz Murske Sobotice, ki je dobila na straneh našega časnika zaradi ponovnega delovanja že precej prostora. Prvi je tako nastopil bend Little Ann in se kljub tehničnim težavam na začetku uspešno

prebil do konca. Zgodovina skupine sega že v leto 2000. Od takrat pa do decembra 2004 je v različnih zasedbah odigrala več kot 40 koncertov po vsej Sloveniji. Nato si je privoščila eno leto kreativnega počitka, v začetku leta 2006 pa se je vrnila v popolnoma prenovljeni zasedbi. Na koncertu se je predstavila s starimi in novimi komadi z veliko energije.

Naslednje skupine Y (beri Why) občinstvo po koncu koncerta kar ni hotelo spustiti z odra, takšna je bila presunjenost nad virtuosnim spletom glasbe-

Little Ann

ne matematike, discipline, hitrosti in »norosti« kitarista Marka Borka, basista Vasje Golarja in bobnarja Bojana Varge. Stalni obiskovalci soboški koncertov v MIKK-u so se kot skupina formalizirali avgusta 2004 in že na prvem nastopu presenetili. Bend, ki popolnoma upravičeno pravi, da vokala sploh ne potrebuje, je leta 2005 zmagal na Malem velikem odru, jeseni 2006 pa svoje dosežke spravil na ploščo Germ.

Po kulturni soboški zasedbi Železobeton, ki na veliko veselje njihovih »fanov« ponovno kaže, kako se je nekdanji igral rock metal, so se na radgonskem odru

pojavi še eni starosti pomurske glasbene scene, člani skupine Wrong. Za njih pravijo, da so bolj zreli, bolj čutni in bolj pripravljeni kot kadarkoli poprej. Skupina je nastala leta 1997 na ruševinah hard core benda Revenge. Po preigravanju novodobne hard core metal glasbe je izdala prvenec Nothing Ends, ki ga je posnela v Nemčiji. Za radgonski koncert so se fantje pripravili z novimi komadi, ki so še boljši kot stari. Hard core, romantika in strast. »Mladinsko društvo Gornja Radgona je neprofitno in nenasilno mladinsko društvo, ki se zavzema za promocijo alternativne mladinske kulture, ki spodbuja kreativno razmišljanje,« pravijo »gromovniki« o svojem delovanju. To ni

Publika je skoraj do konca napolnila prostor nekdanjega ateljeja.

Gušti in Polona

Zanos Y

Mladinsko društvo Grom v Gornji Radgoni obstaja že vrsto let. Čeprav mogoče ni bilo medijsko tako odmevno kot delovanje mladih v Mladinskem informativnem in kulturnem klubu oziroma Klubu razvoja in kulture v Murski Soboti, pa vseeno spada med eno najaktivnejših mladinskih društev v Pomurju. Svoje dosežke je kronalo nedavno z otvoritvijo novih koncertnih prostorov.

Prostori za koncertno dejavnost, prav tako močno razvito v Gromu, do sedaj niso bili ravno primerni za sprejem večje množice ljudi. To stanje se je popravilo z otvoritvijo novih, ki so ravno tako v stavbi v Cankarjevi ulici 5, le da so na drugi strani kot stari, v njih pa je bil prej slikarski atelje. Resda ne gre za enormno velik prostor, je pa vendarle večji, kot je bil na primer stari MIKK v Murski Soboti v ulici Štefana Kovača, ki je v svoja nedrja spravil na stotine

Pavel Nemet končno v »pravi penziji«

Župan, ki se je ukvarjal s sloni

»Doma je žena pogledala v papirje in ugotovila, da je čas za penzijo,« se pošali dose-danji kobiljanski župan Pavel Nemet. Dober mesec je, kar je po treh mandatih in dvanajstih letih brez enega samega dneva bolniškega dopusta predal županske posle in se posvetil domačim »tekočim zadevam in investicijam«, ki so doslej mirovale. Po aktivnih letih mu tudi sedaj ni dolgčas, saj si zna vedno najti kakšno delo.

Pavel Nemet je bil prvi znani župan v Sloveniji, saj je kobiljanska volilna komisija prva prešlela glasove. Občina Kobilje pa je bila vedno med najmanjšimi občinami v Sloveniji – po številu prebivalstva, ozemlju ali proračunu. »Pred 12 leti smo začeli skorajda iz nič, občinsko premoženje je bilo vredno okoli pet milijonov tolarjev,« se spominja. Imeli pa so veliko motivacije za revitalizacijo tega majhnega obmejnega kraja ter veliko željo, izboljšati kakovost življenja svojim prebivalcem. »Če se danes ozremo nazaj, vidimo, da je precej drugače, pot ni bila samo ravna, lahko bi bilo boljše, ampak smo lahko zadovoljni,« pove.

»Začeli smo pri temeljih, najprej smo uredili cestno infrastrukturo in kasneje še mostove. Tako smo se lotili kanalizacije in čistilne naprave.« Minister Kopač je čestital, da je Kobilje prva mala občina, ki ji je uspelo realizirati to veliko investicijo. V letu

Pavel Nemet: »Ves čas smo si prizadevali, da izkoristimo vse danosti, ki jih Kobilje ima. Iskali smo poti, pri tem pa sem pazil, da se ne bi zadolžili preko možnosti in razumnih meja. Odlašali smo s tistim, kar ni bilo nujno potrebno. Tudi večjih grehov nikoli nismo naredili. Kaj takega meni še na misel ni prišlo. Seveda pa vsega, kar smo naredili, ne bi bilo brez sodelovanja in pomoči krajanov. Moje načelo pri delu pa je vedno iskanje sodelovanja in tistega, kar ljudi združuje.«

2007 končujejo še z izgradnjo vodovodnega omrežja, po katerem bo kmalu stekla zdrava pitna voda, ki je v občini ne manjka. Vedno pa so mislili na mlade družine, zgradili so pet novih stanovanj ter obnovili šolsko zgradbo in poskrbeli za šolo in vrtec.

Imajo vse, kar imajo veliki

Da bi izboljšali kakovost življenja, je kraj dobil pošto, vlagali so v cerkev, gasilski avto, pridobili pa so tudi nekaj nepremičnin, tovarno, združni dom in še kaj. Povezali so ljudi na slovenski in madžarski strani meje ter odprli mejni prehod Kobilje - Nemes Nep, velika toleranco pa so krajani pokazali, ko je na njihovo pobudo v nekdanji stražnici zaživela prva komuna za odvisnike v Pomurju.

Nad Kobiljem se razprostira hrib Sveti Martin, kjer imajo mnogi zidanico ali klet. »Precej je kleti, nimamo pa nobenega vinotoča,« poudari Nemet in doda, da ni dovolj, da imajo odlično vino, treba ga bo tudi ponuditi. In če so imeli še pred nekaj leti v Kobilju 40 zapuščenih hiš, je danes drugače. Hiše se obnavljajo, med najlepšimi pa je gotovo Panonska hiša, na katero so še posebno ponosni in v kateri želijo predstaviti vse, kar ima Kobilje dobrega. Posebni čari tega kraja se začutijo takoj, ko stopiš tja, kar spoznavajo tudi drugi. Iz vse Slovenije prihajajo sem, saj je zanimanje za zemljišča veliko.

Kraj, ki ima veliko danosti

Veliko se je naredilo. Česa pa vam ni uspelo, ga vprašam? »Kobilje je kraj, ki ima veliko danosti, ki jih še nismo v celoti raziskali in izkoristili. Tu je zdravo okolje, imamo 48 zdravilnih točk, vrtino s toplo vodo. Najbolj pa mi je žal,« se iskreno zamisli, in nadaljuje, »da je šla tovarna v stečaj in so ljudje ostali brez dela ali se vozijo v službo drugam. Kobilje bi danes potrebovalo okoli sto delovnih mest v različnih panogah, imamo pa jih le polovico.«

Pali, kot ga kličejo prijatelji, raje kot o sebi govori o občinskih projektih. To je njegovo življenje in Kobilje nosi njegov pečat. Lahko rečemo, da ima danes Kobilje vse, kar imajo veliki. Tudi po njegovi zaslugi. Nikoli ne bom pozabila, ko je nekoč občinske svetnike, ki so na seji zašli s teme, pobaral: »Ukvarjate se s 'sumiči' (komarji), sloni pa nam bodo odšli mimo!« Res je, v življenju se je treba ukvarjati s pomembnimi zadevami, ne pa da energijo izgubljam za nepomembne malenkosti. In slovo po treh mandatih je bilo težko? Prvič, kar ga poznam, se za trenutek zamisli in odgovori: »Vsako slovo je težko, ampak s tem se moraš sprijazniti in v pravem trenutku prepustiti prostor mlajšim, sposobnim, ki pa jih je na Kobilju veliko.«

A. Nana Rituper Rodež

bilo še nikoli očitnejše kot na 9. Gromfestu.

Še nikoli prej pa se ni zbralo toliko ljudi kot na koncertu Gušti in Polone v novem MIKK-u v Murski Soboti, kjer so zaigrali tudi cankovski Soundtrade. Dosej je znašal rekord na koncertih 270 prodanih vstopnic (na otvoritvi MIKK-a ob nastopu skupine Psycho-Path), zdaj pa so jih prodali prek 300. K temu je pripomoglo tudi dejstvo, da je Klub prekmurskih študentov šestdeset vstopnic svojim članom prodal z zelo velikimi popusti, nekateri pa so si zastoj vstop prisluzili tudi z žrebom v nagradni igri. Posledica je bila neznanska gneča, veliko ljudi pa je tako sploh prvič videlo prostore kluba od znotraj.

Tomo Koles, foto: T. K.

SONČEK
POMURSKO DRUŠTVO ZA CEREBRALNO PARALIZO
prostovoljne prispevke nakazujte na račun:
02496 - 0092393969

Ko je hudo, me poklič!
telefon
Samaritan
080 1113
Kaj je hudo, me poklič! Kilo je brezplačno, omogoča ga

Zlatoporočenca Frumen s Petanjec

Te dni sta v krogu domačih in prijateljev praznovala zlato poroko Karel in Kristina Frumen s Petanjec. Zanimivost zlatoporočnega slavlja je bila, da sta civilno in cerkveno poroko na občini in v cerkvi na Tišini opravila brata, župan Jože Poredoš in duhovnik Martin Poredoš. Priči sta jima bila sin Branko in snaha Lojzka. Zakoncema so se rodili Branko, Drago, Marija, Helena, Jožica in Janez, ki so ju obdarili z osmimi vnuki in eno pravnukinjo. Kristina si je pokojnino zaslužila z delom v drevosnici na Tišini, Karel pa večji del z delom v Radenski. Kljub zaslužnemu pokoju še rada kaj postonta na zemlji, na katero sta bila vezana vse življenje. – L. Kr.

Biseroporočenca Bežek iz Lukavec

Pred kratkim sta zakonca Karel in Ana Bežek iz Lukavec praznovala visok življenjski jubilej – biserno poroko. Poročila sta se pred 60 leti v Lendavi. Oba sta rojena leta 1927 v Odrancih. Leta 1954 sta se preselila v Lukavec. Karel je do upokojitve služboval kot gradbeni tehnik pri Cestnem podjetju Maribor, Ana pa je doma gospodinjila in vzgajala otroke. Poleg sina in dveh hčera so se jima na praznovanju pridružili tudi štirje vnuki in štirje pravnuki. V največje veselje jima je pravnuk Jure, ki sta ga žetela imeti ob sebi, ko je nastajal tale praznični posnetek. – J. G.

Gornja Radgona

Skupine za samopomoč

Skupine starih ljudi za samopomoč iz občin Gornja Radgona, Benedikt, Lenart in Radenci so pripravile pred božičem v kulturnem domu v Gornji Radgoni proslavo ob 3. obletnici delovanja.

Na prireditvi, ki so jo poimenovali Ples jeseni v objemu povezanosti, katere se je udeležilo okoli sto članov in gostov, so po nagovorih in kulturnem programu prikazali dokumentarni film z naslovom Življenje je kot reka. Na prireditvi, katero je povezovala Janja Sinko, so pripravili člani posamezne skupine za samopomoč razstavo svoje dejavnosti s pomočjo plakata, otroci iz Vrta Manka Golarja pa so predstavili svoje risbe. Sodelovali so tudi mladi Srednje zdravstvene šole Murska Sobota ter Srednje šole za gostinstvo in turizem Radenci. V kulturnem programu je ob spremljavi Tami Vreča (na klavirju) sodelovala plesna skupina otrok iz Vrta Manka Golarja, predstavili pa sta se še skupina Izvir veselja iz Benedikta in skupina mladih glasbenic Trio PIS, ki jo sestavljajo Petra, Irena in Sabina. Osrednja govornica na prireditvi je bila predsednica Zveze društev za socialno gerontologijo Slovenije Zmaga Prošt, ki je ob koncu štirinajstim voditeljicam prostovoljkam izrekla priznanje in podarila cvet za triletno prostovoljno delo.

L. Kr.

Spodnji Ivanjci

Tudi Kulturno-športno društvo in Gostilna Šenekar Spodnji Ivanjci sta pripravila božično-novoletno obdaritev predšolskih in šolskih otrok. Denar za obdaritev je prispevala Krajevna skupnost Spodnji Ivanjci, za pogostitev otrok in staršev pa so sredstva prispevali starši obdarovanih otrok.

L. Kr.

Presenečenje ob obisku 85-letne Milene Šaruga z Melov Bila je za računalnikom

Po možganski kapi spet govori, piše, igra na citre ...

Tega, da bomo Mileno Šaruga z Melov, ki smo jo obiskali pred kratkim, ko je praznovala 85. rojstni dan, našli za računalnikom, skoraj nismo mogli verjeti. Kot nam je povedala, se je pisanja na računalnik lotila po praznovanju 80-letnice življenja. Tedaj so ji za njen življenjski jubilej otroci kupili računalnik.

Nanj se je hitro navadila, kajti že prej je veliko pisala s pisalnim strojem. Milena Šaruga je namreč znana kot pesnica, kronista, ustvarjalka otroških igrice in še česa. Kljub letom je živahna. Obiska je bila nad vse vesela. Voljna je bila tudi spregovoriti z nami in nam zaupati delček iz njenega (s kulturo obogatene) življenja. Dobrih šestdeset let je bila predana kulturnemu dogajanju na Meleh, kjer je dolga leta skrbela za folklor. Njeni folkloristi so tedaj nastopali na številnih prireditvah v domačem okolju in tudi po tedanji Jugoslaviji. Pisala je tudi pesmi, ki jih je izdala v samozaložbi, in igrice za otroke. Njeno veliko delo je Kronika kraja Mele, v kateri je opisala dogodke kraja v preteklosti in opisala domačije v kraju.

»Kljub starosti in bolezni si krajšam čas z različnimi dejavnostmi. Pišem, ker si s tem krepim duha, nekaj pa bodo od tega imeli tudi zanamci. Zaradi bolezni, zadela me je rahla možganska kap, sem za nekaj časa prekinila ustvarjanje. Zelo sem se morala potruditi, da spet go-

Ob praznovanju 85. rojstnega dne so ji v družbi sina Aleksandra in snahe Darinke čestitali in izročili darilo tudi radgonski župan Anton Kampuš, podpredsednik KS Gornja Radgona Stanko Sakovič, predsednica in sekretarka OZ RK Gornja Radgona Silva Vračko in Davorka Makovec ter predstavnica Krajevnega odbora rdečega križa Mele Anica Sabotin.

vorim, pišem, igram na citre, govorim nemško in nekoliko francosko,« je povedala.

Milena Šaruga, dekliško Babič, se je rodila 28. novembra 1921. leta v družini desetih otrok v Podgradu pri Ljutomeru. Po osnovni šoli so jo starši poslali v Ljubljano, kjer naj bi se šolala, a ji je začetek 2. svetovne vojne onemogočil nadaljevanje šolanja. Nato se je zaposlila na

davčni upravi v Gornji Radgoni. Takrat je tudi spoznala svojega življenjskega sopotnika Ferija Šarugo z Melov, ki je bil mlinar in umetniška duša. Kot je dejala, sta se našli dve podobni duši, zavzeti za kulturo.

Kot smo že omenili, kljub letom ustvarja. To ji omogočajo tudi njeni domači, s katerimi preživlja jesen življenja. Doma si je družino ustvaril sin Sandi, ki s

svojo ženo Darinko uspešno nadaljuje očetovo tradicijo oljarstva. Veliko veselja ji naredijo obiski njunih hčera z družinami. Veseli se tudi obiskov petih vnukov in dveh pravnukov. Vesela je bila tudi našega obiska. Moramo omeniti, da je bila Milena deležna številnih kulturnih priznanj, ki so bila, kot je dejala, njeno plačilo za delo v kulturi.

Ludvik Kramberger

Božični potop

Enota za reševanje iz vode in na vodi Gapora, le-ta deluje od leta 1976 v okviru Prostovoljnega gasilskega društva Gornja Radgona, je pripravila na štefanovo že deveti tradicionalni božični potop, ki so ga izvedli v gramoznici pri Podgradu. Izmed 45 članov se jih je odločilo za to akcijo osem najizkušenejših. Temperatura vode je bila eno stopinjo Celzija, pokrita pa je bila z ledom, debelim en centimeter. Potapljači so ob koncu posebej nazdravili in čestitali svojemu najstarejšemu članu Bogdanu Šajnoviču. Nato je bilo družabno srečanje članov Gapore z njihovimi partnerji in drugimi, ki podpirajo to dejavnost. – F. Kl.

Brezoviška »mlekarna«

V Brezovici, ki je najmanjša vas v občini Velika Polana, se ljudje še vedno ukvarjajo s kmetijstvom – obdelovanjem polj in rejo živine. V kraju imajo zbiralnico mleka za Pomurske mlekarne, in sicer pri družini Denša, kjer že okrog 40 let mleko prevzema gospodinja Marija. Deset kmetov prinese dnevno okrog 450 litrov mleka. Za večjo varnost pri vožnji ali nošenju mleka v »mlekarno« je Policijska postaja Lendava vsem podarila zaščitne odsevne plašče. – J. Ž.

Kolo časa so zavrteli v leto 1960

Klub mladih Kobilje je pripravil odrsko predstavo z naslovom Klic dobrote, s katero so obudili spomin na običaje, kakršne so gojili na božični večer v letu 1960 ob praznovanju božiča, novega leta idr. Tako so obudili iz pozabe stari običaji »botrišček« ob bimbi ali prvem obhajilu, ko je bilo takrat doma samo kosi, slavnostno večerjo (velikokrat s kolinami) pa so imeli pozimi. Rdeča nit dramske uprizoritve je bila v tem, kako je neka deklica ostala brez staršev, premožna družina pa jo je vzela pod streho v rejništvo. V igri so predstavili tudi kobiljanske kolednike, ki so voščili ljudem za novo leto in god svetega Štefana. Igro je režirala Marjeta Vugrinec. Mladi so se odločili, da bodo del prostovoljnih prispevkov, ki so jih zbrali ob ogledu igre, namenili za delovanje komune na Kobilju. – J. Ž.

Rastem s knjigo

Ministrstvo za kulturo, ministrstvo za šolstvo in šport ter Zveza splošnih knjižnic so pripravili v okviru projekta Leto kulture akcijo Rastem s knjigo, slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu. V okviru tega projekta, ki se je uradno začel 8. septembra, na mednarodni dan pismenosti, naj bi se vsak sedmošolec seznanil s svojo najbližjo splošno knjižnico in dobil osnovne informacije o njej, kar naj bi spodbudilo učence k branju in rednemu obiskovanju knjižnice. Tako se je tudi lendavska knjižnica predstavila sedmošolcem, ki so izbrali svojo naj... knjigo in skupaj s knjižničarko reševali mega kviz. Na koncu predstavitve je dobil vsak učenec delo slovenske pisateljice Neli Kodrič z naslovom Na drugi strani. Lendavsko knjižnico je do sedaj obiskalo nekaj manj kot 200 sedmošolcev iz devetih osnovnih šol.

J. Ž.

Srečko Duh iz Lukavec se je zagledal v Selo od Žekša

Spremenila mu je življenje

Zdaj se spogleduje tudi že z Nelo, hčerko od Sele

Za nekoga, ki se je izučil za industrijskega elektronika in je zaposlen v Križevskih opekarnah (Tondach), si ne bi ravno mislili, da mu je postala ena najpomembnejših stvari v življenju psica z imenom Sela od Žekša, ki so jo kupili leta 1994 v Bakovcih. V otroštvu pa se je navduševal tudi za konje.

S starejšim sinom Jernejem sta se večkrat sprehajala v okolici in pot ju je običajno vodila tudi mimo opuščenega glinokopa pri Lukavcih. Tam so uredili poligon za šolanje psov. Rada sta opazovala, kako to poteka. Verjetno je žena Anica zvedela za to možovo navdušenje in mu leta 1994, ko je praznoval 29. rojstni dan, kupila za darilo nemško ovčarko. Tega je bil zelo vesel. Imeli so namen, da bi psico izšolali in jo obdržali, a ni šlo tako, kot so pričakovali. Predvsem je niso uspeli dovolj ukrotiti, ker takrat Srečko za kaj takega niti ni imel dovolj izkušenj. To psico so dali torej na prevzgojo in so se ji v bistvu odpovedali, namesto nje pa so čez čas kupili v Bakovcih čistokrvno nemško ovčarko, ki je dobila ime Sela od Žekša.

Leta 2000 sta bila najboljša v državi

»Z njo sem doživel veliko uspehov in radosti. Sodelovala sva na okrog štiridesetih tekmovanjih in vedno je bila zelo dobra. Leta 2000 je postala v Grosupljem celo državna prvakinja v disciplini IPO 1

sledenje. Imava okrog dvajset pokalov s tekom v sledenju, obrambi in poslušnosti. Medtem je žal začela nekoliko pešati zaradi obrabljenih kolkov, tako da ni več v pravi formi. Mogoče jo bo nadomestila njena hčerka Nela, ki mi je prav tako prirasla k srcu. Dejansko pa je njen lastnik sin Matej.«

Pri Duhovih so pravzaprav vsi veliki ljubitelji psov. Če gredo kam na dopust ali izlet, gresta z njimi tudi Sela in Nela. Obe psici pa sicer dobro vesta, kdo je njun glavni gospodar. Če Srečka ni doma, brez problema ubogata tako ženo kot sinova, kadar pa je on pri hiši in jima želi kdo drug zapovedati, naj gresta v boks, so težave. Običajno čakata tako dolgo, da pride ven Srečko in jima reče, kaj morata storiti.

Srečko je letos postal tudi predsednik združenega športnega kinološkega društva Ljutomer - Križevci, ki ima okrog 170 članov iz Prlekije, Prekmurja in tudi nekoliko širšega območja. Ponosen je tudi, da mu je uspelo pridobiti naziv inštruktor višje stopnje, prav tako pa je opravil tudi tečaj iz višje stopnje za šolanje psov. Precej časa mu vzame še reja piščancev, s katero so se začeli ukvarjati leta 1994. Letno jih vzredijo okrog 20.000. S sinom Matejem pa rad zahaja na nogometne tekme mlajše selekcije Nogometnega kluba Veržej, pri kateri je Matej vratar. Prav tako ga zanimajo konjske kasaške dirke. V otroštvu je tudi sam večkrat sedel na konja pri dedku v Grabah in jездil.

Jože Graj

Srečko Duh iz Lukavec je vesel, da mu je uspelo pridobiti naziv inštruktor višje stopnje in opraviti tečaj za šolanje psov. Po službi v tovarni opeke Tondach se najraje odpravi na sprehod s svojo ljubljeno Selo od Žekša.

Kuzemski Romi

V občini Kuzma živijo Romi v vaseh Dolič, Slaveči in Kuzma. V teh krajih so naselja Romov, v katerih je registriranih 66 občanov. Največ jih živi v zaselku, imenovanem Jesenice, kjer je tudi največja zaostalost. Za to območje želijo v prihodnje ob pomoči države urediti potrebne prostorske akte, saj so v preteklosti že asfaltirali ceste in zgradili javni vodovod, ni pa še prostorsko urejenih zemljišč in legaliziranih gradenj. V neposredni bližini bi občina odkupila dodatna zemljišča od zasebnikov, ki so jih menda pripravljali prodati. Tako bi pridobili zemljišča za morebitno nadaljnje širjenje naselja. V šoli je 12 romskih otrok, vrtec pa obiskujeta dva romska otroka. Kar precej jih prejema socialno pomoč, a jih bo treba navajati na racionalnejše trošenje teh sredstev.

B. B. P.

Gančani

Pomurska pokrajinska zveza društev upokojencev Murska Sobota je na delovnem sestanku (v gostišču Slave Maučec v Gančanih) predsednikov društev upokojencev Pomurja, članov nadzornega odbora, disciplinske komisije, komisije za kulturo in izobraževanje ter članov športne komisije pregledala delo v minulemu letu in si zadala smernice programa dela za leto 2007. Predstavljeno je bilo izvajanje projekta Starejši za višjo kakovost življenja doma, ki se v prvi fazi izvaja v desetih pomurskih upokojenskih društvih. Sicer pa v pomurski pokrajinski zvezi društev upokojencev ugotavljajo, da so veliko naredili tudi pri mednarodnem sodelovanju z upokojenci iz Madžarske, Avstrije in Hrvaške. Ob tej priložnosti so podelili posameznim društvom zahvale za organizacijo projektov in akcij ter za delo na kulturnem, športnem in drugih področjih. Delovno srečanje so obogatili z nastopom ljudskih pevk iz Gančan, Marija Šedivy iz DU Gornja Radgona pa je prebrala svojo črtico Pručka.

J. Ž.

Peto srečanje krajanov, starih nad 80 let

V Odrancih so pripravili peto srečanje krajanov, starih nad 80 let. V imenu odranskih upokojencev je zbrane udeležence nagovoril Stefan Bogdan. Najstarejša med njimi sta bila 85-letna Marija Kociper in 84-letni Ivan Kavaš. Tiste, ki se srečanja niso mogli udeležiti, predvsem zaradi zdravja, bodo predstavniki društva obiskali in obdarili s priložnostnim darilom na domu. - J. Ž.

V Lipovcih sprejem za novorojence

Na božični večer so pripravili pri kapeli sv. Petra in Pavla v Lipovcih tradicionalni 14. božični večer, ki je bil namenjen vsem novorojencem in njihovim staršem. Poleg Krajevne skupnosti Lipovci so bili tokrat vključeni v organizacijo mladi iz Lipovci, rojeni leta 1989. Po tradiciji se je ob ognju in petju božičnih pesmi Moškega pevkega zbora Lipovci, Lipovskih pesmarjev in ljudskih pevk iz Lipovci zbralo veliko domačinov, ki so s svojo navzočnostjo počastili sprejem letošnjih štirinajstih novorojencev. V imenu KS Lipovci je najmlajši članom in njihovim staršem čestital ter jim izročil priložnostna darila predsednik Franc Cigan. - J. Ž.

Božično-novoletni koncert godbe na pihala

V radgonskem domu kulture že dolgo ni bilo zbranih toliko ljudi kot na božično-novoletnem koncertu Pihalnega orkestra Gornja Radgona, ki ga vodi Rudi Vulc. Kot gostje so nastopili tudi mladi pevci iz Vrtca Manka Goljarja. Vse pa je nagovoril in pozdravil tudi župan Anton Kampuš. S koncertom so počastili tudi dan samostojnosti in enotnosti. - F. Kl.

Gasilsko poveljstvo občine Črenšovci

Sodelovali pri intervenciji ob požaru na Krasu

Ob predstavitvi lanske letnih aktivnosti je poveljnik Gasilskega poveljstva občine Črenšovci Dušan Utroša povedal, da so naloge, ki so si jih zadali na začetku leta, uresničili. Tako so bili spet med najboljšimi občinskimi gasilskimi poveljstvi v regiji.

V občini je bilo nekaj intervencij, v katerih so reševali ljudi in premoženje, in sicer na Dolnji Bistrici, Črenšovcih, Odrancih in Žižkih. Najzahtevnejša in najbolj oddaljena intervencija, ki so se je udeležili, je bila ob požaru na Krasu, kjer so sodelovali na prošnjo Gasilske zveze Slovenije. Iz občine Črenšovci je sodelovalo štirinajst gasilcev s tremi vozili. Za

radi takih dejanj in pomoči so bili člani nagrajeni z odlikovanji Gasilske zveze Slovenije in bronasto medaljo Civilne zaščite RS. Da njihova naloga ni samo gašenje in preventiva, so se dokazali s humanitarno akcijo za družino, ki je utrpela veliko škodo zaradi požara. Organizirali so zbiranje denarnih prispevkov za družino in skupaj s Pohištvom Horvat iz Črenšovca podarili bon za dve otroški sobi. Vodili so tudi akcijo za sanacijo in obnovo domačije.

Veliko časa so posvetili tudi strokovnemu izobraževanju in tekmovanju. Kupili so dve gasilski vozili, cevne mostičke, svetila za čelade za nočne intervencije in drugo. Organizirali so prireditve in sodelovali na mnogih prireditvah v občini, ki so

jih organizirali drugi. Predstavili so se na OŠ Bistrica z vajo evakuacija učencev. V sodelovanju s črenšovsko župnijo so organizirali enodnevní pionirski tabor, kjer so se predstavili skupaj s civilno zaščito, policijo in vojsko na temo Pomoč bližnjemu v nesreči. Oblikovali pa so tudi spletne strani na naslovu www.ogp-crensovci.si, kjer je zbrana veliko pisnega in fotografskega gradiva o njihovi dejavnosti pa tudi o novostih in gasilski zakonodaji v Sloveniji.

Letos med drugim načrtujejo gasilsko nočno vajo Občina, strokovno ekskurzijo v Avstrijo, tabor za pionirje, izobraževanje gasilcev, nakup zaščitnih oblek, spust po Muri, praktične vaje idr.

J. Ga.

Pomurka in Pomurec leta 2006

Hvaležna za zaupanje domačega okolja

Pomurka leta 2006 dr. Zdenka Čebašek Travnik je Sobočanka, ki živi v Kamniku. Je specialistka psihiatrije in pomočnica strokovnega direktorja Psihiatrične klinike Ljubljana in ob številnih drugih aktivnostih predavateljica na katedri za psihiatrijo na medicinski fakulteti v Ljubljani. Medtem je bila v državnem zboru že izvoljena za varuhinjo človekovih pravic.

V Nedeljski kuhinji na Murskem valu sta takoj po razglasitvi dala izjavi.

Dr. Zdenka Čebašek Travnik

Moji občutki so mešani. V tem času se mi je zgodilo nekaj glasovanj in usakokrat znova sem presenečena. Ena so prinesla velike spremembe v moje življenje, ena pa so tista za dušo, in to glasovanje za izbor Pomurke in Pomurca leta je za mojo dušo. Po tistem sem upala, da bo prva med kandidatami moja kolegica dr. Jana Norčič, ki jo izredno cenim tudi zato, ker je bila moja prva mentorica. Iskreno se zahvaljujem vsem, ki ste glasovali zame, in upam, da ste mi svoj glas namenili tudi zato, da ga ponesem naprej, na svoje novo delovno mesto. Za to veliko spremembo v mojem življenju po petdesetem so v najboljšem pomenu besede sokrivci dr. Jože Felc, ki se mu je utrnila ideja, da bi prav jaz lahko bila dobra varuhinja človekovih pravic in me je tudi predlagal, predsednik države dr. Janez Drnovšek, ki me je izbral za kandidatko med številnimi uglednimi imeni, in seveda poslance in poslanci državnega zbora, ki so me tako prepričljivo podprli. Posebej bi se rada zahvalila vsem pomurskim poslancem, ki so ne glede na strankarsko pripadnost vsi bili zame. S širjenjem pozitivnih besed o meni so prepričali tudi mnoge druge.

Vedno s ponosom povem, da sem Prekmurka, da sem še vedno močno povezana s pokrajino ob Muri. Ne samo preko sorodnikov in prijateljev, ki živijo tu, temveč tudi s strokovnim delom v PAZU-ju (Pomurska akademska znanstvena unija). V prihodnosti bom te stike še okrepila, saj bom v službi varuhinje delovala po vsej državi, torej tudi v Pomurju. Priznanje, ki ste mi ga z glasovanjem podelili Pomurci, je zame sporočilo, da me tukajšnji ljudje še vedno poznajo in spoštujejo. Seveda se bom s to titulo tudi rada pohvalila, najprej med sedanjimi sodelavci, kasneje pa tudi v novem delovnem okolju. Verjamem, da bom s svojim delovanjem na področju varovanja človekovih pravic opravičila zaupanje, ki so mi ga izkazali Pomurci, in da bomo skupaj delovali v dobro Pomurja in vseh njegovih prebivalcev.

Dr. Mitja Lainščak

Zaupanje domačega okolja sprejemam kot izjemno visoko priznanje in ni mi bilo težko, da sem se zaradi razglasitve in sodelovanja v Nedeljski kuhinji pripeljal iz Ljubljane in se takoj po oddaji spet vračam nazaj na silvestrovanje s prijatelji.

Eno so nagrade in priznanja za strokovno in raziskovalno delo, naslov Pomurec leta 2006 pa je nekaj povsem drugega. Gre za priznanje lokalnega okolja in njegovih prebivalcev, ki jim je moje delo prvenstveno namenjeno.

Delo v bolnišnici in raziskovalno delo sta dobra in zanimiva kombinacija. Vsak dan odkrivaš nove probleme, ki jih hočeš rešiti. Najpogosteje mi zastavljajo vprašanje, sli bom ostal v Murski Soboti. Moj odgovor je običajno kratek: Zaenkrat sem v Murski Soboti in kjer zdaj sem, bom dal vse od sebe. Vse, kar sem naredil, sem dosegel v Murski Soboti. Možnosti so, klima je vedno bolj pozitivna, odziv okolja pa bi lahko bil večji. Tu zdaj vstopa PAZU s ciljem, da poveže vse domače strokovnjake ne glede na stroko, kraj delovanja in bivanja. Zdaj razpršeno znanje je povezano lahko največji kapital pokrajine.

In poudarim naj še, da sva med prvimi na lestvici Pomurcev leta kar dva najmlajša med kandidati. Prav možnost glasovanja z SMS-sporočili je pripomogla k temu, da smo mlajši dobili priložnost. Odmevnost akcije je bila izjemna, segla je tudi v tujino. Hvala za vseh 1166 glasov!

Pomurec leta 2006 je Sobočan dr. Mitja Lainščak. Čeprav ima le 33 let, je specialist interne medicine in od 13. novembra 2005 docent na medicinski fakulteti. Je dobitnik nagrade Futurum, ki jo je letos prvič podelil Javni sklad Ad futura najboljšim doktorskim disertacijam s področja naravoslovja, tehnike in medicine, ki so jih v zadnjih treh letih zagovarjali mlajši od 33 let.

Dr. Zdenka Čebašek Travnik

Imejte se lepo, počnite, kar radi delate, in ne tisto, v kar vas silijo drugi!

Dr. Mitja Lainščak:

Vse dobro v 2007. – skrbite za svoje srce!

Na silvestrovanju pri Zdenki in Mitji

Nazdravila sem doma, na ulici, najprej z možem, potem še s sosedi. Skupaj smo si ogledali ognjemete, ki so razsvetljevali tudi nebo nad Kamnikom, kjer živimo.

Na mojem silvestrskem posnetku sva z možem Ljubom pred našo hišo ob suhih travah, dodajam pa še utrinek z »domačega« ognjemeta.

Se je letošnje silvestrovanje razlikovalo od dosedanjih – po čem si ga boste zapomnili?

Zdenka: Najbolj si ga bom zapomnila po tem, da so bili tadan objavljene rezultati izbora za Pomurko in Pomurca leta in da sva z možem posebej za ta namen prišla v Mursko Sobotu. Po Nedeljski kuhinji na Murskem valu sva obiskala še sorod-

nike. Za vse je bila to prav posebna priložnost, saj smo se skupaj veselili tudi tega uspeha.

Mitja: Edino silvestrovo z zajtrkom v Ljubljani, kuhanjem v Nedeljski kuhinji na Murskem valu in kosilom v Murski Soboti ter večerom v Ljubljani. Največje presenečenje je bilo delo akademskega slikarja, ki me je pozdravilo ob vrnitvi v Ljubljano.

In voščila?

Zdenka: Voščila ob koncu leta so bila večinoma »kombinirana«, saj so me 20. decembra poslanci izvolili za varuhinjo človekovih pravic. Tako so se običajnim dobrim željam pridružile še čestitke in spodbudne besede za moje prihodnje delo. In med njimi je tudi čestitka predsednika PAZU-ja dr. Mitje Slavinca, namenjena tako

Čeprav zunaj Prekmurja, sem novemu nazdravil v prijetni prekmurski družbi, ob domači hrani in pijači. Manjkale niso niti slike prekmurskih slikarjev. Bilo je namreč v ateljeju Igorja Banfija v Ljubljani.

meni kot kolegu Mitji Lainščaku, ki sva oba člana PAZU-ja.

Mitja: Prihajala so po pošti, telefonu in internetu že od začetka decembra. Še vedno pa so najprijetnejša tista osebna, ki jih je bilo letos veliko.

Osebnih želje in cilji v 2007?

Zdenka: V letu 2007 si želim, da bi se dobro vživela v svojo novo poklicno vlogo in

začela uresničevati cilje, ki sem jih predstavila v času svoje kandidature – pomoč otrokom in starostnikom, ki sami ne morejo uveljavljati svojih pravic.

Mitja: Želja je vedno veliko, vendar je od našega vložka odvisno, koliko se uresničijo. O skritih željah pa ne velja izgovarjati besed...

Takole smo nazdravili (od leve) Igor Banfi, Tatjana Lainščak Banfi, Jerneja Farkaš in jaz. In tu je še plakat dobrodošlice, s katerim so me na silvestrovanju presenetili prijatelji.

Bi se spomnili prvih sanj v letu 2007?

Zdenka: Zdaj se jih ne spomnim več, če bi to vprašanje dobila prej, bi bila pozornejša...

Mitja: Časa za sanje letos še ni bilo, je pa bilo lansko leto bogato s sanjskimi trenutki. Verjamem, da bo 2007. prav tako radodarno.

Kronika v letu 2006

Činč, Milica in policijski vrtiljak

Malo za šalo, malo za res: črna kronika je ena redkih stvari, za katere lahko zatrdiš, da te ne bodo pustile na cedilu. Tako je bilo namreč tudi v letu psa – po kitajskem horoskopu – oziroma v letu 2006. Kako bo letos, ko je leto svinje, bomo videli. Lani pa smo med drugim doživeli menjave v soboški policiji in na čelu Slovenske vojske in dva odmevna sodna procesa, ki sta (končno) dobila svoj epilog. Podrobnosti sledijo.

Andrej Bedek, foto: Vestnik

Role 2: nedokončana zgodba o uspehu

Napovedovali so jo kot zgodbo o uspehu. Trajala naj bi leto dni, ostala bo celo dalj časa. Obiskali so jo najvišje vojaške glave, vrhovni poveljnik vojske in vladni ministri: nastavljali so se kameram in fotoaparatom, mikrofoni so lovili velike besede. A vojaška bolnica ni zaživela. Devet milijonov evrov drag Role 2 zdaj ni niti paša za oči. Tresla se je gora, rodila se je miš. Po načrtih bi morala biti vojaška bolnica počasi pripravljena za vojaško terensko delo. In kje se je zataknilo? Ne vemo, vemo le, da sodelovanja med vojsko in tukajšnjo bolnišnico pravzaprav ni bilo, poleg tega vojska ni pridobila vseh dovoljenj, da bi Role 2 postal operativen, strokovni direktor rakičanske bolnišnice pa pravi: »Mi smo še vedno pripravljeni na dogovor, kako v reševalnem centru vzpostaviti dejavnost.«

Generalmajor Lipič bo diplomat

Marca je Ladislav Lipič kot prvi slovenski vojak v Vestniku razlagal o dobrih odnosih z obrambnih ministrom, o tem, kako bo vojska ostala v Murski Soboti in kako je biti pet let na vrhu vojske. O odstopu ni bilo govora. Slaba dva meseca kasneje udari strela z jasnega: Lipič bo položaj vojaka zamenjal s položajem diplomata – veleposlanika na Madžarskem. Lipič svoje poteze ni ocenil kot odstop, dejal pa je: »Ideja je dozorela.« Zgolj spotoma: čeprav je vodil projekt profesionalizacije Slovenske vojske, konca projekta ni dočakal, dobro obveščeni trdijo, da je o umiku razmišljal že leta 2004 ob zamenjavi oblasti in da je vprašanje, kaj bo sedaj z vojsko v Murski Soboti. A Pomurci nismo ostali brez vodilnih vojakov: napredovala in nove položaje sta zasedla Alojz Steiner in Alan Geder.

Palatin Imel prav

Višje sodišče je potrdilo razsodbo predsednika soboškega okrožnega sodišča Branka Palatina, ki je oprostil peterico obtoženih poskusa umora Mira Petka 28. februarja 2001, prej novinarja, sedaj poslanca vladajoče stranke. »Obtožnica je velika domneva, ki je zgrajena na izjavah problematičnih anonimnih prič,« je takrat dejal Palatin. Drugostopenjska instanca mu je pritrdila, prav tako strokovna javnost. Tako še zmeraj ni jasno, kdo je Petka mlatil po glavi, kaj je motiv in kdo je naročnik mlatenja. Če je morda peterica z zatožne klopi imela prste poleg, proti njej ni bilo zbranih dovolj dokazov. Skrajno neprijetno za policijo in tožilstvo: zdi se, da nista dovolj dobro opravili svojih nalog. Mimogrede: zgodba z izvirniki sodbe, ki naj bi bili poslani na napačen naslov, ni postala zgodba.

Iščejo se pravi morilci

Krvavi dogodki med Romi v Kranjčevi ulici v Černelavcih v noči na 4. maj 2004 bržkone ne bodo tako hitro dobili epiloga. Znano je, da je policija zaradi pretepa in streljanja – umrla sta Milan Baranja in Jožef Muller, več oseb je bilo težje in lažje ranjenih – ovadila devet oseb. Tožilstvo je sprožilo preiskavo in na zatožno klop posadilo Saška Cenerja. Soboško sodišče ga je spoznalo krivega, višje je sodbu zavrnilo. Cener je vmes prišel na prostost, čakamo pa na nadaljevanje sojenja, ko bodo pred sodnika poleg njega morali stopiti še drugi vpleteni. Situacija v Kranjčevi je mirna, policija dogajanje nadzoruje, vendar se zdi, da bo postopek na sodišču (spet) dolgotrajen.

»Odnos z ministrom Erjavcem je tak, kot ga mora imeti vojak s svojim nadrejenim. Minister daje usmeritve in sprejema politične odločitve. Jaz jih izvajam. Dobro sodelujeva. Takšno sodelovanje mora biti tudi v prihodnje.«

Načelnik Slovenske vojske Ladislav Lipič slaba dva meseca prej, preden je zapustil položaj.

Kadrovski vrtiljak mož postave

Za soboškimi policisti je naporno leto. Ugibamo, da morda tudi zaradi »vožnje po kadrovskem vrtiljaku«, saj so se na vodilnih mestih zgodile številne spremembe. Aleksander Jevšek je postal zaradi »nadaljevanke« Strojnovi prvi ljubljanski policist, vodja njegove službe na soboški policiji Slavko Škerlak je bil premeščen. Tukajšnji možje postave so dobili še novega piarovca in kopico novih komandirjev. V javnost so (žal) prišle tudi anonimke, ki so pisale o kupčkanjih pri napredovanjih in zlorabi položajev. Anonimke so celo govorile o nekakšni »korupcijsko-mafijski združbi«. Avtorje pisem so z odvzemom brisa ustne sluznice iskali med zaposlenimi, Jevšek pa je izjavil: »Anonimk načeloma ne komentiram, vendar pisec sprašuje, zakaj je bil izbran ta in ne nekdo drug. Pričakoval bi, da pisec pride k meni in reče: »Direktor, poslušaj, jaz sem sposoben, zakaj mene ne daš na delovno mesto?« Še to: trenutno je soboška policija brez direktorja in vodje njegove službe – prvih dveh ljudi policijskih uprav –, tudi ni znano, kdaj se bo del policije selil v nove prostore, ki že dve leti samevajo.

»Mamila v Pomurju seveda predstavljajo problem in ga bodo toliko časa, dokler bo mladostnik rekel da, ko mu 'diler' ponudi drogo. Le s policijsko represijo tega ne bomo rešili, ampak morajo biti vsi dejavniki iz družbe vključeni v to, da bo mladostnik rekel ne, ko mu ponudijo drogo. Ko ne bo povpraševanja, ne bo več ponudbe.«

Aleksander Jevšek, prejšnji direktor soboške policije, v pogovoru za Vestnik.

Rom nad Činča

Ko je šel Jože Činč 20. marca na soboški tržnici po dnevno časopisje, da bi prebral, kaj pišejo o njem – dobitniku viktorja za najbolj priljubljeno tv-osebnost – se ga je z pestmi in brcami lotil Rom. Zaradi tega se je dvakrat našel na naslovnici: v popedeljek se pojavi najprej kot zmagovalec, v torek kot pretepeni. »Še naprej bom ponošno hodil po Murski Soboti, saj smo s skupino veliko storili za Prekmurje. Očitno mi priljubljenost kažejo z udarci,« je komentiral. Tržnica je seveda o dogodku molčala. Zgodba ima bržkone ozadje: Činčeve ideje na lokalni televiziji so imele gledanost. V Stopu dobijo dobro oceno: »Preprosta oddaja s Činčem v glavni vlogi. Fotomontaža kardinala Rodeta in njegov komentar v eni od oddaj postaneta 'sporni'.« Odgovorna urednica ukine oddajo, češ njena »televizija bi bojda gorela, če bi bila v arabskem svetu«. Zgodila se je tudi skrunitev groba Činčevega očeta. Ergo: Rom se je na Činča spravil le dan pred svetovnim dnevom boja proti rasizmu.

»Dobo san po pički, tak kak še nikdar nej.«
Jože Činč, dobitnik viktorja, potem ko ga je na tržnici pretepel Rom.

»Fantje, doma sem«

Tretjega julija se je sklenil kar šest let in pol dolg sodni proces proti Milici Makoter. Sodnik mariborskega višjega sodišča Branko Reismann je ugotovil: »Obtožena z razumno verjetnostjo ni storila očitanih dejanj.« Spomnimo: obtožnica je Makoterjevo bremenila naročila in plačila umora moža Janka in sina Tomija, bombnega napada na ljutomersko policijsko postajo in raketnega napada na hišo Jožeta Makoterja. Na dveh sojenjih jo prvostopenjsko sodišče obsodi na 30 let zapor. Epilog višjega sodišča: Milica ni kriva. Dve vprašanji sta tako še vedno odprti: kdo je naročil enega najkrutejših zločinov v Sloveniji in koliko je resnice v pričanju morilca Bojana Žatika, da umor ter napada na hišo in policijo nista povezana. Slavja ob njenem prihodu domov ni bilo, se je pa v izbrani družbi več sto ljudi praznovala obletnica njenega podjetja.

»Ne da se opisati, kakšni so bili občutki, ko se je v medijih prvič pisalo o tem, takrat te reči v medijih ... To bo ostalo.«

Milica Makoter, podjetnica, potem ko jo je višje mariborsko sodišče oprostilo.

Po naših znanih poteh

Turistična zveza Slovenije z novim vodstvom

Na volilni skupščini Turistične zveze Slovenije so bili izvoljeni novo vodstvo in organi te organizacije, ki po vsej Sloveniji povezuje in spodbuja društveno aktivnost na področju turizma.

Potem ko se je dolgoletni predsednik dr. Marjan Rožič odločil, da ne bo več kandidiral za predsedniško mesto, je bil za predsednika izvoljen dipl. univ. pravnik Dominik S. Černjak. Med petimi podpredsedniki TZS je tudi predsednik Pomurske turistične zveze Štefan Dravec, v različne organe zveze pa so bili iz Pomurja izvoljeni še med drugim Damijan Jaklin, ki je član izvršnega odbora TZS, Valentin Odar je predsednik komisije za razvoj turistične društvene organizacije, Anton Kapun je predsednik disciplinskega razsodišča, v disciplinskem razsodišču TZS pa je članica tudi Violeta Mesarič Deutsch.

Ob tem so spregovorili tudi o financiranju delovanja turistične društvene organizacije na lokalni, občinski, pokrajinski in državni ravni, kjer so ugotovili, da to na vseh ravneh in okoljih ni celovito in sistemsko urejeno. Na to stanje sicer že dalj časa opozarjajo, vendar brez pravih uspehov. Programi in projekti turističnih društev, pokrajinskih zvez in Turistične zveze Slovenije potekajo s pomočjo prostovoljnega dela, sredstev sponzorjev in donacij, sredstev na podlagi razpisov občin in ponekod delno iz sredstev turistične takse. Nekatere občine imajo financiranje programov in projektov turističnih društev in zvez sistemsko urejeno, večina pa ne.

J. Ga.

Kulturno-zabavna prireditev Veseli večer

V Veliki Polani v božično-novoletnem času tamkajšnje Kulturno društvo Miška Kranjca že tradicionalno pripravi kulturno-zabavno prireditev Veseli večer. V petek so v prepolni dvorani doma krajanov s humorjem in glasbo poskrbeli, da so se obiskovalci v prazničnem vzdušju zabavali in sprostili. Ob sekcijah velikopolanskega kulturnega društva z recitacijami, glasbenimi nastopi in folkloristi z ljudskimi glasbeniki so na prireditvi v programu sodelovali tudi šolarji osnovne šole Miška Kranjca Velika Polana. Organizatorji so v program vključili tudi parodije na različne televizijske zabavno-glasbene oddaje. Ob koncu prireditve je prišel tudi Božiček, ki je obdaril otroke.

J. Ga.

Izdelki ljudske obrti Lovrenca Krambergerja

Domače obrti učil tudi odrasle in šolarje

Lovrenc Kramberger se najrajši posveča izdelkom iz šibja in slame.

Lovrenc Kramberger iz Laštomerec na sejmskih prireditvah izstopa od drugih ponudnikov ljudske obrti že s svojo pojavnostjo z značilnim okrašenim klobukom.

Raznoliki izdelki ob predstavitvi njegovega dela potrjujejo, da zna izdelovati veliko različnih izdelkov domače obrti iz različnega materiala, največ pa pri svojem delu uporablja šibje in slamo. Pravi, da se je ljudskih obrti rad loteval že v mlajših letih, in ko je bil še v službi, odkar pa je upokojen, pa ima za to še več časa. Najbolj znan daleč naokrog je bil in je še po pokrivanju streh s slamo in izdelovanju ko-

šar iz šibja, izdeloval pa je tudi vrvi. Tako je strehe s slamo pokrival po mnogih krajih Slovenije in Avstrije, ker je star že 75 let in ima tudi težave z zdravjem, pa se v zadnjih letih rajši posveča manjšim izdelkom, kot so miniaturne kmečke hiške in ptičje krmilnice.

Iz slame in šibja izdeluje tako okrasne kakor tudi uporabne predmete. Med njimi so tako košarice iz šib za otroke kakor tudi velike košare, v katerih se lahko nosijo drva. Rad pride tudi na sejme, če ga povabijo, in tako pogosto sodeluje na sejmi na gornjeradgonski tržnici, svoje delo in izdelke pa je pred-

stavljal tudi na Pomurskem sejmu v Gornji Radgoni v času Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma. Ljudske obrti pa je predstavljal tudi v šolah in vrtcih, med drugim tudi na šoli v Gornji Radgoni in v vrtcu v Negovi. Slamokrovstvo in pletenje košar iz šibja pa je učil tudi na tečajih za odrasle. Tako je pred leti vodil tudi tečaj slamokrovstva v Sovjaku pri Sv. Juriju ob Ščavnici, kjer je prav tako prispeval k temu, da so se obrti naučili tudi mlajši, med njimi tudi Anton Golnar, ki je po končanem tečaju to delo tudi uspešno nadaljeval.

J. Ga.

V Pristavi obujajo stare ljudske običaje

Turistično-kulturno društvo Mak Pristava je v preteklih letih z organiziranjem turističnih in kulturnih aktivnosti precej naredilo na področju obujanja starih ljudskih običajev kraja.

Za to gre največja zasluga prav gotovo predsedniku društva Janezu Žaboti, ki s sodelavci v društvu uspeva doseči, da zanimivosti iz življenja ljudi v preteklosti povežejo s sodobnim časom in oboje predstavijo v celoto ob razstavah in prireditvah v kraju. Janez Žabota pravi, da so s skupnim prizadevanjem izbrskali veliko stvari iz preteklosti kraja, ki so bile že skoraj pozabljene, obenem pa si prizadevajo, da bi njihove aktivnosti potekale ob veselju druženju in dobri volji. Tako so pred nedavnim ob dnevu sv. Štefana pripravili na kmetiji Rajhovič žegnanje konj, na katero je prijezdilo okrog trideset lastnikov na svojih konjih iz Pristave in okoliških krajev. Na dan sv. Antona, 15. januarja, pa bodo pripravili tradicionalni pohod na Kog, kjer bodo ob uživanju v naravi poskrbeli tudi za zdravo rekreacijo, ki je organizirajo čez leto še več. Med njihovimi aktivnostmi čez leto naj omenimo še tradicionalni pohod v Štrigovo na Hrvaško, božično-novoletni koncert, razstavo adventnih venčkov in podobno. Z domačimi jedmi, značilnimi za kraj, pa se predstavijo vsako leto septembra na Dnevu pristarških pogač.

J. Ga.

Predsednik Turistično-kulturnega društva Mak Pristava Janez Žabota

Turistične prireditve

Gornja Radgona – V soboto, 6. januarja, ob 10. uri bo pri radgonski cerkvi na Maistrovem trgu start tretjega pohoda ob obletnici rojstva akademika, profesorja in duhovnika dr. Antona Trstenjaka. Pohod organizira Planinsko društvo Gornja Radgona, pohodniki pa se bodo odpravili do Trstenjakove rojstne hiše v Radmošcih.

Razkrižje – V soboto, 6. januarja, ob 18. uri bo pri Ivanovem izviru ponovitev predstave Božična noč, ki jo pripravlja Turistično narodopisno društvo Razkrižje.

Negova – V soboto, 6. januarja, ob 10. uri se bo začel pri spomeniku dr. Antona Trstenjaka pred šolo v Negovi Trstenjakov pohod proti njegovi rojstni hiši v Radmošcih. Tam bo ob 12.30 otvoritev Trstenjakove sobe. Pohod organizira TD Negova-Spodnji Ivanjci.

Lendava – V razstavnih prostorih lendavskega gradu je na ogled razstava Revolucija na Madžarskem leta 1956, ki sta jo pripravila Vojaški inštitut in muzej Ministrstva za obrambo Republike Madžarske.

Negova – V ponedeljek, 8. januarja, ob 18.30 bo v osnovni šoli dr. Antona Trstenjaka Negova delavnica v okviru projekta Živimo zdravo, ki ga izvaja Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota. Delavnico z naslovom Kuhajmo zdravo bo vodila Marjetka Škafar.

Seminar za učitelje planinske vzgoje

Planinsko društvo Matica Murska Sobota je organiziralo v Slamnaku seminar za učitelje in vzgojitelje, ki vodijo planinske izlete in pohode ter skrbijo za planinsko vzgojo v vrtcih in osnovnih šolah po Pomurju.

Za pohode mladih po planinah in ravninah potrebujemo za vodstvo strokovno usposobljene učitelje.

Seminar so organizirali v skladu s prizadevanji planinskega društva, katerega predsednik je Jože Ružič, da bi v svoje aktivnosti vključili čim več mladih in da bi mlade po naših šolah in vrtcih spodbudili k pohodom, rekreaciji in zdravemu življenju sploh. Izvajal ga je odbor za mentorje planinskih skupin pri mladinski komisiji Planinske zveze Slovenije.

Udeležilo se ga je petnajst učiteljev in vzgojiteljev, in sicer iz Osnovne šole in Vrtca Beltinci, OŠ Ljufomer, OŠ Gornja Radgona, OŠ in Vrtca Cankova, OŠ Puconci, OŠ dr. Antona Trstenjaka iz Negove in OŠ Sv. Ana. Pri tem se je spet potrdilo, da so na nekaterih šolah in vrtcih na tem območju zelo prizadevni, drugje pa ni bilo odziva. Tako pogrešajo več poslušne odgovornosti, da bi otroci v prihodnje varneje in pod vodstvom strokovno usposobljenih učiteljev spoznavali lepote naše pokrajine in se obenem navadili skrbeti za svoje zdravje z rekreacijo.

J. Ga.

Turistična tržnica v Moravskih Toplicah

Pred evangeličansko cerkvijo v Moravskih Toplicah je tudi letos tamkajšnji Turistično-informativni center organiziral turistično tržnico, na kateri so svoje izdelke ljudske obrti prodajali rokodelci iz občine Moravske Toplice in drugih krajev Pomurja. Boris Velnar iz TIC-a Moravske Toplice je povedal, da so turistično tržnico, ki so jo organizirali štiri dni v popoldanskem času v dneh pred prazniki, dopolnili še z večernimi

koncerti, na katerih so nastopili Moira, Anja, Mešani pevski zbor Radenska, Ženska vokalna skupina Zarja iz Puconci, ljudske pevke iz Monošta in Števanovec ter Marjetice DU Moravske Toplice. Ob prireditvenem prostoru so uredili še pravljčni park za najmlajše s pravljčnimi liki. Na turistični tržnici so se trudili, da bi bili res v ponudbi le domači izdelki, delo rok naših rokodelcev. Tako so ob domačih dobrotah

ponujali na stojnicah še izdelke iz lesa, ličja, zdravilna zelišča, čebelarje pridelke in izdelke, v ponudbi pa so bili še izdelki kovaštva, medicarstva, tekstilni izdelki, domače žgane pijače in podobno. Podobno sejmsko prireditev so pripravljali tudi v poletnih mesecih na prostoru športnega parka Terme 3000, ko so ob glasbenih nastopih prav tako organizirali tržnico ljudske obrti in turistično tržnico.

J. Ga.

Pomurski šport v letu 2006

Bogata bera svetovnih, evropskih in državnih naslovov

Začetek leta 2007 je dobra priložnost, da se ozremo na športne rezultate pomurskih športnic in športnikov v prejšnjem letu. Splošna ocena je, da smo z doseženim lahko nadvse zadovoljni.

Mar številne zlate, srebrne in bronaste medalje z največjih svetovnih, evropskih in državnih športnih tekmovanj niso dovolj zgovorne? Poleg tega so nas naši športniki navduševali tudi na drugih prireditvah, kar kaže, da je kakovostni vrh dokaj širok, mladi pa ob primerni strokovni pomoči vse bolj stopajo v ospredje. To velja tudi za nekatere ekipne športe, kjer so tekmovalci iz pokrajine ob Muri dokazali svojo visoko vrednost.

Januar

V 1. slovenski strelski ligi so predstavniki SD Janka Jurkoviča od Sv. Jurija ob Ščavnici zmagali. Zmagovalec mednarodnega šahovskega turnirja v Sombotelu je postal Denis Gjuran. Naslov državnega

Tomislav Ternar

prvaka v tenisu do 16 let je osvojil Tomislav Ternar.

Februar

Atlet David Horvat postane državni dvojni mladinski prvak v teku na 800 m. Rokoborca grško-rimskega sloga Jure Kuhar (do 84 kg) in Mitja Sedmak (do 120 kg) sta osvojila naslov državnega članskega prvaka.

Marec

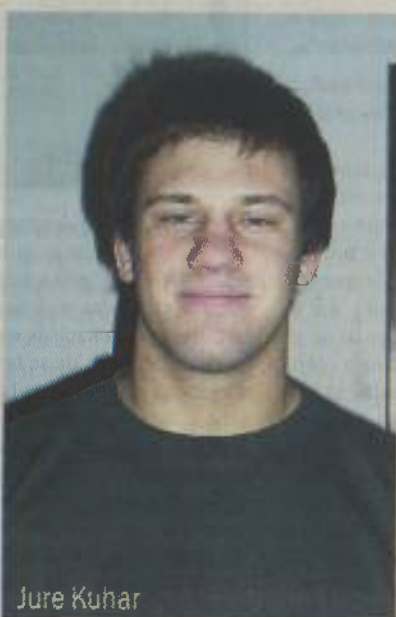
Kolesar Simon Špilak postane zmagovalec četrte etape mednarodne kolesarske dirke v Poreču. Mateju Fujsu pripada zlata medalja v teku na deset kilometrov na državnem prvenstvu pri mlajših mladincih. Jure Kuhar je zmagovalec mednarodnega turnirja za veliko nagrado Italije.

Simon Špilak

April

Igralci NTK LM-KO Lendava osvojijo naslov državnih prvakov. Karateistka Polonca Hull je državna članska prvakinja v kumite absolutno. SD Janka Jurkoviča (Hreščak, Kocbek, Lampl) je zmagovalec 1. državne lige z zračno puško. Andrej Gorjak je prvi v izboru za slovensko reprezentanco v pika-

Jure Kuhar

du. Rokoborec Jure Kuhar postane zmagovalec velike nagrade Slovenije v Murski Soboti. Strelci SD Kolomana Flisarja (Bukovec, Pertoci, Ziško) osvojijo naslov državnih prvakov z zračno puško.

Maj

Tina Jureš je zmagovalka zlate lige v teku na 100 m v Lipnici. Štefan Cigan postane prvi Pomurc z naslovom mednarodnega šahovskega mojstra. Za strelca Robija Markoja je uspeh kariere prvo mesto na Grand prixu v češkem Plznu. Simona

Tina Jureš

Gomboc je najhitrejša na 5,5 km dolgi progi 26. maratona treh src v Radenci. HK Pliva Lipovci zmaga v skupini C evropskega klubskega hokeja in se ponovno uvrsti v skupino B.

Junij

Judoistka Maja Uršič postane zmagovalka pokala Bežigrada med mladinkami do 63 kg. Tina Jureš izpolni normo za nastop na svetovnem mladinskem prvenstvu v Peking. Robi Markoja je deveti na svetovnem vojaškem prvenstvu s puško.

Julij

S 4. mestom v trapu na Grand prixu Evrope na Pragerskem se izkaže Jasmina

Maček. Tina Jureš postane dvakratna državna mladinska prvakinja v tekih na 100 in 200 m. Tina Kuplen je 12. na evropskem prvenstvu v hitrostnem rolanju na 200 m.

Maja Uršič

Avgust

Na spidveji stezi ŠC Petišovci je bil finale Evrope v parih, kjer so Slovenci osvojili naslov evropskih podprvakov. Aeroklub Murska Sobota je bil organizator državnega jadranskega prvenstva, v Moravskih Toplicah pa so izvedli pokalni turnir Slovenije v odbojki na mivki.

September

Teniški igralec Zoran Golubovič pride do prvih ATP-točk na svetovni jakostni lestvici. Jasmina Maček zasede 14. mesto na

Robi Markoja

Spidvej

evropskem prvenstvu v trapu. Rolarka Tina Kuplen je zmagovalka pokala Alpe-Adria v mladinski konkurenci. Simon Špilak je osmi na svetovnem prvenstvu v ce-

Tina Kuplen

stnem kolesarstvu v Salzburgu. Judoistka Maja Uršič je peta z ekipo Slovenije na svetovnem ekipnem prvenstvu v Parizu.

Oktober

Mitja Dišič postane svetovni mladinski podprvak v light kontaktu kickboxa (do 79 kg). Kegljačica Marika Kardinar (Miroteks) prejme zlato medaljo na svetovnem

Mitja Horvat

klubskem pokalu. Atletinja Sonja Roman je državna prvakinja na slovenskem prvenstvu v cestnem teku na 10 km v Murski Soboti. Alen Malnar je državni prvak v razredu supermoto 125 open. Maja Uršič kot članica slovenske reprezentance zasede 5. mesto na evropskem ekipnem prvenstvu v Beogradu.

November

Sonja Roman je zmagovalka izbirne tekme za sestavo slovenske reprezentance na

Sonja Roman

evropskem prvenstvu v krosu. Robi Markoja osvoji slovenski pokal z zračno puško. Jan Žibrat osvoji bronasto medaljo na mednarodnem namiznoteniškem prvenstvu Slovaške za kadete. Polonca Hull je dobitnica slovenske srebrne ekipne medalje na svetovnem prvenstvu na Japonskem. Simon Vogrinčič (NK Veržej) je dobitnik posebnega republiškega priznanja za športno potezo meseca. Robi Markoja zmaga na 2. turnirju 1. lige z zračno puško pred Debevcem.

December

Igralci pučonske Keme so v tekmi za prvo mesto s 6 : 2 premagali Maribor in si na stečaj odprli vrata do naslova državnih prvakov v namiznem tenisu. Fabijana Cipota izberejo v idealno enajsterico profesionalnih nogometašev Slovenije. Strelec Robi Markoja blesti v reprezentančnem dresu v streljanju z zračno puško. V Mur-

Andrej Gorjak

ski Soboti je bil finalni turnir državnega prvenstva v košarki za pionirje, na katerem so Sobočani s tretjim mestom dosegli zgodovinski uspeh.

Milan Jerše

ŠPORT MINULI TEDEN

NOGOMET BARCELONINO OKO UZRLO APATIČA

Slovenec na treningih nogometašev Barcelone? Nekoč sanje, danes resničnost: **Tadej Apatič** se je odzval vabilu španskih skavtov. Devetnajstletni branilec Domžal se je udeležil trening kampa, kjer preverjajo igralce druge ekipe. To ne pomeni, da bo Premurec zaigral v dresu Blaugrane, prepričali se bodo le o njegovih sposobnostih.

Matjaž Lunder. 25-letni nogometaš, ki je igral v pretekli sezoni za ptujsko Dravo, je nova okrepitev NK Nafta. Lunder je že igral tudi v pokrajini ob Muri, in sicer kot član prvoligaške Mure. Ker je bil strateg Lendavčanov Milko Đurovski Lunderov trener pri Dravi, so mu njegove kvalitete znane. (M. J., F. B.)

PIKADO, ŠAH IN KARTANJE

Športno-rekreacijsko društvo Gornji Slaveči je bilo skupaj z občino Kuzma organizator zanimivega tekmovanja v treh športnih disciplinah. V pikadu je zmagal Robert Štertak pred Norbertom Kuharjem (oba Motovilci), Damirjem Hajdinjakom (G. Slaveči) in Martinom Žekšem (Prosečka vas). V igranju šaha je slavil Feliks Kerec (Pro-

sečka vas), sledijo pa Zdenko Škodnik, Franc Hajdinjak (oba G. Slaveči) in Gorazd Ferko (Feldkirch). Še vrstni red v športnem kartanju: 1. Srečko Cener, 2. Valter Gomboc (oba G. Slaveči), 3. Janko Ficko (Prosečka vas), 4. Milan Krpič (Kuzma). (Foto: N. J.)

STRELSTVO

V Zalaegerszegu je bilo tradicionalno mednarodno tekmovanje. V streljanju z **zračno puško** je s 595 krogi zmagal Peter Somogy (SD Jezero Dobrovnik), sicer madžarski reprezentant. Njegov uspeh sta z drugim in tretjim mestom dopolnila klubska kolega Franc Car (582) in Franc Kološa (581). V streljanju s **pištolo velikega kalibra** je bil Franc Duh s 163 krogi tretji, Rihard Kovač (oba Varstroj Lendava) četrti, Avgust Horvat (Dobrovnik), oba po 154, pa peti. Z **zračno pištolo** je bil Avgust Horvat (Dobrovnik) tretji s 184 krogi, v streljanju s **športno pištolo** pa Franc Duh (153) dvanajsti.

Po treh tekmah **mednarodne lige treh dežel** vodijo strelci tišinskega Kolomana Flisarja z 72 točkami pred Turniščani, 60, in Črenšovci, 56. **Posamezno:** 1. Dušan Žiško (Tišina), 1768, 2. Miroslav Turk (Zelenbor), 1763, 3. Rajko Robnik (Ljutomer), 1758. Z **zračno pištolo** pa vodijo v mednarodni **FIRST ligi** Juršinci (58 točk) pred Coalom Petišovci (56) in Ptujem (53). V posamični konkurenci vodi Aleksander Ciglarič (Coal), 2290, pred Simonom Simoničem, 2284, in Ludvikom Pšajdom (oba Juršinci), 2262. (F. B., T. G.)

ODBOJKA

V prijateljski tekmi pred nadaljevanjem prvenstvene sezone v 3. DOL vzhod za ženske sta se v Murski Soboti pomerili DŠR Murska Sobota in Ruše. 3 : 1 so bile boljše domačinke.

KONJENIŠTVO

Na skupščini Zveze društev kasaške centrale Slovenije v Lukovici so delegati po tajnem glasovanju sprejeli odločitev, da KK Ljutomer izločijo iz kasaške centrale. Razlog je nespoštovanje nekaterih določil pravilnika ZDKCS. Kakšna bo usoda ljutomerskega kluba s 131-letno tradicijo rejskega in tekmovalnega športa, bo znano po opravljenem občnem zboru predvidoma prihodnji mesec. Takrat bo sprejet tudi koledar tekmovalnih dni na ljutomerskem hipodromu v letošnji sezoni. (N. Š.)

TENIS

Letošnja tekmovalna sezona se je začela v TC Radenci z državnim prvenstvom za dekleta in fante do 16 let. Slednji so že igrali kvalifikacije. Na glavni turnir je kot edini pomurski predstavnik uvrščen domači tekmovalec Žiga Starčič (TK Radenci), ki je dobil vabilo organizatorja turnirja.

DVRANSKI HOKEJ

Mladi hokejisti Triglava iz Predanovec so na 5. mednarodnem novoletnem turnirju v Zagrebu med igralci do 12 let zmagali. V polfinalu so s 3 : 2 (Berke, A. in G. Fujs) premagali Trešnjevko Tigre, v finalu pa s 3 : 1 (Berke, Fujs, Dipona) Trešnjevko Zmaje. (T. G.)

VESTNIK

Zoran Pavlovič, nekdanji reprezentant, udeleženec EP 2000 in SP 2002

Lendave se bom rad spominjal

Velenjčan Zoran Pavlovič, pri tridesetih letih izkušen in zrel nogometaš, je prehodil na svoji nogometni poti dober del Evrope, saj je igral na Hrvaškem, v Avstriji, na Češkem, Slovaškem, v Nemčiji, Ukrajini in, se razume, v slovenskih klubih. Vrhunci njegove dosežane kariere pa so bili prav gotovo nastopi za slovensko A-reprezentanco, ko je bil med tistimi, ki so pisali nepozabno »nogometno pravljico«

Pot vas je nepričakovano pripeljala v Lendavo!? Zdaj jo zapuščate!?

»Pred podpisom pogodbe z Nafto je bila aktualna Kitajska. Pravzaprav smo se načelno že dogovorili, a sem si zaradi bolezní v družini premislil. Z Nafto smo se dogovorili, da po jesenskem delu DP lahko odidem, če želim. Odkrit bom, 90-odstotno je že odločeno, da zapuščam Nafto, saj sem načelno že dogovorjen s Factorjem, ki naj bi mu pomagal v boju za obstanek. Takšne so pač poti nogometnih profesionalcev ... Sicer je kar nekaj ponudb iz Slovenije in tujine.«

Lendavčani so vas z navdušenjem sprejeli, s kakšnimi občutki jih zapuščate?

»Lendava je pravo nogometno

mestece, Nafta pa klub s tradicijo in imenom. Zavedam se, da sem v ekipi Nafta odigral kar nekaj zelo dobrih partij, dosegel šest prvenstvenih zadetkov in prispeval k jesenskemu uspehu. S soigralci smo se dobro razumeli, prav tako z vodstvom kluba in stroko, da o navijačih ne govorim ... Moj odhod, ki sicer še ni definitivna odločitev, ne pomeni slovesa; Naftina vrata, tako trdijo v klubu, bodo zame še naprej odprta in morda se bom vrnil med Lendavčane, ki jih bom prav gotovo ohranil v lepem spominu.«

... v veliko lepšem kot sodniške? Kako bi sicer ocenili jesen?

»Šesti smo, z dobrim izkupičkom točk in kar bogato »ozimnico«. Štart ni bil ravno uspešen, po zamenjavi trenerja pa se je odprlo. Zavihteli smo se celo do tretjega mesta. Nato je sledil padec, kar je normalno, toda resnično so na to vplivali tudi zunanji faktorji (dejavniki); predvsem poškodbe in kartoni in prav neverjetna nenaklonjenost sodnikov. Tako je bila ekipa nenehno oslABLJENA, na nekaterih tekmah prav zdesetkana. Tudi sam sem moral v zadnjih štirih krogih počivati in ne bi se rad spominjal dogodkov v Domžalah, ker, preprosto povedano, z nogome-

tom nimajo veliko skupnega. Igral sem v mnogih državah in zavedam se, da so tudi sodniške napake del nogometa, a česa podobnega, ob sodniških provokacijah, nisem doživel. Žalostno je, da se to dogaja, slovenski nogomet pa tone vse nižje ... Odgovorni bi se morali zamisliti. Sicer pa je Nafta po mojem osebnem prepričanju celo presešla pričakovanja, zadovoljen pa sem tudi s svojimi predstavami. Do srečanja z Domžalami, kjer so me načrtno poslali na »hladno« ...

Pa »slika« prvoligaške jeseni?

»Jesenski del ni postregel z večjimi presenečenji.

V zgornjem delu so pričakovana imena, predvsem vodilne Domžale, čeprav nisem pričakoval takšne točkovne razlike v njihovo korist. Primorje je pozitivno presenečenje, celjski Publikum pa razočaranje.

Kar me posebej veseli – Nafta je bila, s pristopom in igrami, prava osvežitev jesenskega dela DP.«

Franc Bobovec

JUDO Priprave mladih slovenskih judoistov

Od 26. do 29. decembra je organiziral Judo klub Murska Sobota priprave najboljših slovenskih kadetov in starejših dečkov, ki so potekale v ŠRC Spartacus v Murski Soboti.

Priprav se je udeležilo 78 najperspektivnejših judoistov in judoistk iz Slovenije, saj je na

njih sodelovalo kar 11 aktualnih državnih prvakov. Pod okriljem Judo zveze Slovenije je priprave vodil nekdanji olimpijec Štefan Čuk.

JK Murska Sobota so bile priprave zaupane predvsem zaradi dobrih možnosti za trening in športnih rezultatov soboških judoistov v pre-

teklosti, kar je tudi spodbuda za nadaljnje dobro in uspešno delo.

Zaradi uspešne izvedbe pričakujejo letošnje leto vsaj dvakrat toliko tekmovalcev, kot jih je bilo ob koncu minulega leta.

M. J.

Vogriniču priznanje DŠN Slovenije

Med nogometnim turnirjem Rad igram nogomet v Murski Soboti je namestnik ambasadorja za fair play v Sloveniji Stanislav Pinter v imenu Društva športnih novinarjev Slovenije skupaj s predsednikom MNZ Murska Sobota Danilom Kacijanom izročil še drugo letošnje priznanje za športno potezo nogometašu Tehnostroja Veržejja **Simonu Vogrinčiču**. Najprej je dobil pisno priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije, slovenski športni novinarji pa so mu za osebnost leta med kandidati za športno potezo namenili 51 glasov, kar mu je prineslo še drugo priznanje v letu 2006. V konkurenci sta bila še plavalec Emil Tahirovič in njegov trener Roni Pikec s 46 glasovi.

Simon Vogrinčič iz Bakovec je na tretjeligaški nogometni tekmi Tehnostroj Veržej – Kovinar pri rezul-

tatu 1 : 0 po visoki podaji v kazenski prostor ob poškodbi vratarja Kovinarja žogo namesto v prazen gol poslal v avt. Po prejemu drugega priznanja v Murski Soboti je Simon Vogrinčič povedal: »Dogodek je res izjemen, morda se je kje že zgodilo nekaj podobnega, toda mediji niso bili tako pozorni. Jaz bi ob podobnem dogodku ravnal enako, kajti tudi ob športni borbi za tekmovalni uspeh moramo vendarle vedno delovati v okviru pravil fair playa, ki veljajo tudi v nogometu. Moti me, da na takšne športne poteze nekateri pogosto pozabljajo. Jaz sem izjemno hvaležen vsem novinarjem, ki so ta dogodek zabeležili, in morda bo pozitivno deloval tudi na druge športnike.«

Tonček Gider

NOGOMET ZTE in dvakrat Varteks

Z novim letom potekajo tudi intenzivne priprave lendavske prvoligaške Nafta za nadaljevanje prvenstvene sezone. Kar zadeva igralški kader, je zaenkrat zagotovo nova okrepitev Matjaž Lunder, iz zagrebškega Dinama pa še ni konkretnega dogovora, da bi morebitni posodili katerega od igralcev. Prav tako ni novosti v zvezi s šestimi nogometaši Nafta, ki imajo možnost izbire novega okolja, ker po ocenah strokovnega vodstva v jesenskem delu niso izpolnili pričakovanj. Negotova je tudi še uso-

da nekdanjega reprezentanta Zorana Pavloviča, na katerega Đurovski ne računa, a je še pogodbeno vezan za Nafto.

Del priprav bodo Lendavčani preživeli v Medžugorju, kamor bodo odpotovali predvidoma 29. januarja. Nafta se že dogovarja tudi za prijateljska srečanja v pripravljalnem obdobju. Načelno so že

dogovorjene tekme z nekaterimi atraktivnimi nasprotniki, med njimi bosta dve tekmi proti hrvaškemu prvoligašu Varteksu iz Varaždina (v Lendavi in Varaždinu) in ena proti drugouvrščeni ekipi jeseni v madžarski prvi ligi ZTE-ju iz Zalaegerszega (tekma bo v Lendavi).

Franc Bobovec

Vestnik lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

Področje za informacije: Ulica priletov Novaka 13, Murska Sobota

Uvod v alpsko smučanje

Današnje moderne smuči so oblikovale moderno tehniko smučanja – carving.

Pri tej tehniki opazimo povečanje stranskih lokov in vožnjo smuči po robnikih brez oddrsavanja v zavoju. Carving je prisoten v vseh smučarskih disciplinah. Razlike med disciplinami so v preži, hitrosti gibanja v nogah in frekvenci menjave robnikov.

Smučarski zavoj razdelimo na tri tehnike: 1. zavoj s povečevanjem

obremenitve smuči, 2. z nihajočim obremenjevanjem, 3. z uravnanim obremenjevanjem in na tri dele: faza vstopa v zavoj, faza vodenja zavoja in faza zaključevanja zavoja. Prva faza traja od menjave robnikov do točke, ko spustimo težišče. Druga traja ves čas spuščanja težišča in tretja od točke nehanja spuščanja težišča do menjave robnikov, ko smuči položimo plosko

na sneg. Smuk velja za smučarsko formulo 1 ne le zaradi velike hitrosti, atraktivnosti in poguma smučarjev, temveč tudi zaradi visokih stroškov treningov. Značilnosti smuka so: visoka hitrost (nad 100 km/h), dolgi zavoji s poševnimi ter ravnimi smuki in skoki. Ti so posledica hitrosti, terenskih oblik proge ter individualne izbire linije smučanja. Superveleslalom združuje

smuk in veleslalom. Poleg velike hitrosti in krajskih skokov je značilnost tudi obvladovanje veleslalomskih zavojev pri veliki hitrosti. Ravnotežje je na obeh smučkah, zavoji so brez oddrsavanja, pomembna sta pogum in želja po tveganju. Veleslalom je temeljna disciplina alpskega smučanja, za katerega so značilni povečevanje hitrosti pred zavojem, večanje hitrosti v najboljši liniji zavoja in kontrola na smučkah v zavoju. Ravnotežje je na sredini smuči, saj se tam usločijo in izpeljejo zavoji s stranskim lokom. Slalom je smučarska disciplina, včasih zaradi ritma, tempa in kratkih, hitrih zavojev ples na snegu. Preža je višja kot pri drugih disciplinah, amplitude gibanja so manjše (gibanje gor – dol), hitrost menjave robnikov pa je večja. Z uvedbo pregibnih količkov se je slalomski tehnika spremenila. Za učenje te akcije uporabimo prehod čez kol z notranjim kolonom in natančno izpeljavo zavoja ter obremenjevanjem obeh smučk. Pazimo, da ne rotiramo ramena in da je prehod čez kol s kolonom končan – odklonijo se le kolena. Pri veleslalomu prenesemo težo na robnike v zaključnem delu zavoja, v začetnem pa na prednji del smuči, zato da smuči zavijejo v lok. Za superveleslalom vadimo povečevanje hitrosti v zavoj na večjih razdaljah in vadimo vse vrste skokov v veliki hitrosti.

Naslednjič: učenje tehnike alpskega smučanja

Gregor Ficko

Radgonski karateisti najboljši klub v občini

Olimpijski komite Slovenije je podelil trem članom Shotokan karate kluba Gornja Radgona kategorizacijo mladinskega razreda. Ti so dosegli v letu 2005 pomembne rezultate na mednarodnih tekmah, na podlagi katerih jih je OKS po predpisanih merilih razvrstil v kategorizirane razrede. Kategorizacijo so dosegli: Gregor Ješovnik, Boštjan Halec in Nika Marinič. S tem je postal Shotokan karate klub Gornja Radgona najuspešnejši klub v občini po merilih kategoriziranih športnikov, saj ima tri od petih kategoriziranih športnikov v občini.

A. R., foto: A. D.

Karli Vrbnjak dvojni tekaški državni prvak

Čeprav je že »zajahal« sedmi križ, saj ima 61 let, Karli Vrbnjak iz Dragotincev v občini Sveti Jurij ob Ščavnici niti ne pomišlja, da bi opustil šport in rekreacijo, ki je zanj, kot sam pravi, pol življenja.

Njegova prva ljubezen je sicer atletika, predvsem tek, toda aktiven je tudi v številnih drugih športih, predvsem rokometu, kjer deluje v ženskem klubu Millenium od Svetega Jurija ob Ščavnici, ter tudi v gasilstvu in nekaterih drugih društvih. In čeprav sta mu v ospredju sodelovanje in rekreacija, je Karli izjemno uspešen tudi v tekmovalnem pomenu.

Tako je bilo tudi v iztekajoči se tekaški sezoni 2006, ko je v svoji starostni kategoriji osvojil številne naslove na takšnih in drugačnih tekih po vsej državi in tudi v tujini. Vsekakor se Karli še posebej veseli dveh državnih naslovov, ki so mu v njegovi veteranski konkurenci pripadli v letošnji sezoni. Tako je samo okto-

bra osvojil oba omenjena naslova, in sicer je slavil na odprtem državnem prvenstvu Slovenije v cestnem teku na 10 kilometrov po ulicah Murske Sobotice. Zadnje dni oktobra pa je nastopil na 11. ljubljanskem maratonu, ki je šel tudi za državno veteransko prvenstvo v polmaratonu na 21 kilometrov. Karli Vrbnjak je zasedel 1. mesto v svoji konkurenci in tako postal državni prvak za leto 2006 tudi v tej disciplini.

Osti Bakal

Zelo dejavna tekaška sekcija Radenske

Člani tekaške sekcije Radenske se lahko pohvalijo z zares bogato dejavnostjo. Tako je bilo tudi ob koncu leta, ko so se med drugim udeležili 11. ljubljanskega maratona. Ta dan je v slovenski prestolnici teklo več kot 50 članov TS Radenska. Že prej, v začetku novembra, so se udeležili tradicionalnega Martinovega teka s Kapele v Bratonce. Ta enkratna prireditel pomeni tudi formalni konec sezone za člane TS Radenske. Čeprav traja sezona rekreativnih tekov kar vse leto.

Nato so se udeležili sklepne prireditve akcije Slovenija teče za

zdravje, ki je bila letos prvič v Novi Gorici 10. decembra. Tudi letos so akcijo podprli predvsem z množično udeležbo, največ preko POM-P 2006 in olimpijskih tekov. Okrog novega leta je bila vrsta silvestrskih in novoletnih tekaških prireditev, ki že tradicionalno pritegnejo tudi njihove člane. Novi odbor tudi že kupuje športno opremo za vse člane TS, skrbi pa tudi za skrajno varčno porabo sredstev za druge namene in pridobivanje dodatnih namenskih sredstev tudi iz novih virov. Gre že za peto večjo akcijo nakupa tekaške opreme, po možnosti kompletne, v okviru dosedanjih aktivnosti sekcije. Upajo, da jim bo

uspelo zbrati dovolj ali vsaj čim več sredstev, da bi bil tako prispevek posameznika primerno nižji.

»Na koncu bi se rad zahvalil vsem za korektno in tvorno sodelovanje, za podporo rekreativnemu teku v naravi, za aktivno spremljanje našega dela in sploh za pozitiven odnos do vseh dejavnikov razvoja zdrave rekreacije s tekom v naravi in ob tem tudi dobrodošli športnih uspehov. V 15 letih življenja in dela TS Radenska je bilo vsega po malem. Naj bo najmanj tako tudi v prihodnjem« je optimističen Rudi Babošek, ki je duša radenske tekaške sekcije.

Milan Jerše

ŠPORT MINULI TEDEN

DVORANSKI NOGOMET

Na 11. novoletnem turnirju pomurskih policistov v Murski Soboti so imeli največ uspeha policisti Postaje prometne policije II iz Murske Sobotice, ki so v finalu po kazenskih streljih s 5 : 4 premagali PMP Dolga vas, v rednem delu je bilo 2 : 2. Za zmagovalce so zadeli

Zmagovalna ekipa soboških policistov

Rituper in Hajduk, iz sedemmetrovk pa D. Celec, Jona in Rituper, za poražence pa Markoja in Rojko ter iz sedemmetrovk Jerebic in Markoja. Za zmagovalce so igrali: Jona, Zelko, Rojko, I. Celec, D. Celec, Rituper, Hajduk in Kocet. Najboljši igralec je bil Aleksander Jerebic (Dolga vas), najboljši vratar pa Branko Jona (PPP MS II). V tekmi za 3. mesto je PP Ljutomer z 2 : 1 premagala Službo kriminalistične policije MS. (Foto: J. Z.)

MNZ Murska Sobotica je pripravila v okviru slovenske akcije Rad igram nogomet v Murski Soboti finalni turnir za medobčinska prvaka v kategorijah do 8 in 10 let. Presenetljivo, vendar zaslužno so dvakrat slavili igralci Tehnostroja Veržej. U-8: Tehnostroj Veržej – Slatina Arcont 2 : 0, Tehnostroj Veržej – Tišina 0 : 0, Tehnostroj

Akcija mladih Veržejcev

Veržej – Mura 05 9 : 0, Tišina – Arcont 2 : 1. Postava Veržejcev s trenerjem Franjom Kapunom: Ketiš, Kolmanič, Maučec, Pihler, Kapun, Rošker, Jerič, Gregorinčič in Čuk. U-10: Tehnostroj Veržej – Tišina 4 : 1, Tehnostroj Veržej – Gančani 4 : 1 in v finalu Tehnostroj Veržej – Mura 05 4 : 0. Za zmagovalno ekipo s trenerjem Zoranom Ostercem so igrali: Topolovec, Škrjanec, Meznarič, Lebar, Čuk, Pihler in Kapun. Tretja je bila Tišina. (Foto: J. Z.)

V Slovenskih Konjicah so pripravili turnir za nogometaše do 14 let, na katerem je merilo moči 12 ekip, razdeljenih v tri skupine. Slavili so mladi nogometaši Mure 05, ki jih vodi trener Boris Radoš, strokovni vodja Murine nogometne šole. Druga je bila Radgona, tretje pa Zreče. Rezultati 5. kroga zimske lige Turnišča: Ribič – ND Nedelica 3 : 2, Turnišče I – Turnišče II 0 : 3, Veterani II – KMN 5 : 4, Logari – Veterani I 8 : 1, ND Renkovci – Gremlin 7 : 3. Vodi Turnišče II pred Veterani II (oboji po 15 točk) in Logari, 12. (F. H. M.) Na 2. mednarodnem turnirju kadetov U-16 Mc Donalds v Celovcu je nastopilo 14 ekip iz Avstrije in Slovenije. Mladi Ljutomerčani so v predtekmovalju zanesljivo zasedli prvo mesto z razliko v golih 19 : 0. Z odličnim nastopom so nadaljevali tudi v končnici. V polfinalu so z 1 : 0 ugnali Kapfenberg, v finalu pa s 3 : 0 domačo vrsto Karnten. Ekipo Ljutomerčanov so sestavljali: Fajfar (najboljši vratar), Kramar, Ž. in S. Smodiš, Žnidarič, Jelen, Kocbek, Kuzmanovski in Žinko. (T. G., F. B., F. H. M., N. Š.)

NAMIZNI TENIS Uspešni drugoligaški ekipi

Jesenski del tekmovanja se je uspešno končal tudi za prekmurski drugoligaški ekipi, drugi ekipi Keme in Sobote. Pucončani so s 14 točkami zasedli drugo mesto in so le za dve točki zaostali za vodilnim Preventom iz Radelj, ki so ga tudi edini premagali. Odlično je zaigral mladi Dominik Škraban, ki je bil četrty najuspešnejši igralec v ligi in se počasi razvija v dobrega prvotligaškega igralca. Če bodo Pucončani uspeli obdržati to mesto tudi ob koncu, je dokaz več, da se v Puconcih igra najboljši namizni tenis v Sloveniji. Igralci so dosegli naslednje rezultate: Škraban 20 : 4, Gorčan 8 : 5, T. Ropoša 9 : 10, Solar 3 : 5, Horvat 0 : 1, Pelcar 0 : 1, dvojica Škraban/Ropoša je bila s 6 : 0 najboljša v ligi.

Sobočani so z 11 točkami zasedli četrto mesto, kar je solidna uvrstitev, ker so nekaj tekom odigrali brez svojega prvega igralca in najmlajšega člana ekipe Jana Žibrata, ki je bil s samo enim porazom drugi najuspešnejši igralec v ligi. Najstarejši igralec v ekipi Tim Fridrih si jih je nabral pet in je bil šesti igralec

lige. Sicer pa so Sobočani dosegli naslednje rezultate: Žibrat 11 : 1, Fridrih 16 : 5, Maček 9 : 8, Nerat 0 : 4, Sedonja 0 : 4, Kokol 0 : 6, dvojica Žibrat - Fridrih je s 3 : 0 tretja v ligi, dvojica Fridrih - Maček pa 1 : 1.

V drugi ženski ligi so pristale Pucončanke s tremi točkami na petem mestu in Ljutomerčanke brez točk na šestem mestu. Obe ekipi sta še zelo mladi in od njiju lahko pričakujemo boljše rezultate v prihodnjih letih. Rezultati Kema: Železen 11 : 2 (druga najuspešnejša igralka v ligi), Vukan 6 : 7, Matis 2 : 11, Šbül 0 : 1, dvojica Železen - Vukan 2 : 3. Rezultati Ljutomerčank: Terbuc 9 : 3 (tretja igralka v ligi), Kumer 0 : 7, Matjašič 0 : 10, Lupša 0 : 5, dvojica Terbuc - Kumer 0 : 2, Terbuc - Matjašič 0 : 1, Matjašič - Lupša 0 : 1.

Za mlado ekipo Lendavčanov se je v tretji ligi pokazalo, da je to zanj premočno tekmovanje in da od tega ne bodo imeli veliko koristi. Pristali so na zadržanem mestu s samo štirimi dobljenimi partijami. Izidi: Lipai 2 : 11, Vida 1 : 10, Gonter 1 : 11, Miletič 0 : 13, dvojica Gonter - Miletič 0 : 3. (M. U.)

Kaj se dogaja zlorabljeni ženski

Gospa A. ima jasno vidne poškodbe po obrazu in zgornjem delu telesa. Prekrije jih z ličilom in reče, da je padla. Zdravnik ne sprašuje dalje.

Gospa A. je zavoljo poškodb pogosto odsotna s službe. Strah jo je, da bo izgubila svojo službo. Defodajalec pokaže razumevanje, vendar jo klub temu odpusti.

Gospa A. je kontrolirana na vsakem koraku. Ima še komaj kaj stika s sorodniki in skoraj da ne zapuša več stanovanja. Sorodniki ji rečejo, naj se loči.

Gospa A. pobegne k svojim staršem, mož se ji opraviči. Ima občutke krivde, da se ne znajde v svojem zakonu. Starši ji rečejo, naj mu da še eno priložnost.

Gospa A. pokliče policijo, ker mož razgraja in ji grozi. Je v šoku in komaj govori. Policisti pomirijo moža, govorijo o kršenju javnega reda in miru ter odidejo.

Gospa A. želi podati prijavo zoper svojega moža. Zavoljo tega jo tako pretepe, da konča v bolnišnici. Ne poda prijave, ker jo je strah, da jo bo ponovno pretepel ali celo ubil.

Gospa A. se zateče v varno hišo in pusti vse v stanovanju. V bistvu potrebuje le počitek. Vendar jo kljub temu čaka veliko dela: finance, razveza, zamenjava šole otrok, skrbništvo nad otroki,

novo stanovanje, nova služba ...

Gospa A. ima možnost, da se vrne na staro delovno mesto. Tam jo poišče mož in ji dalje grozi. Mora zaprositi za socialno pomoč.

Gospa A. končno poda prijavo. Ker nima zdravniške dokumentacije in ne priča, nasilni partner ni kaznovan.

Gospa A. poda prošnjo za skrbništvo za otroke. Pove, da ne želi več, da so otroci izpostavljeni nasilju. Socialna služba jo skupaj s partnerjem vabi na pogovor.

Gospa A. da prošnjo za dodelitev skupnega stanovanja. Postopek je dolgotrajen. Stanovanje dobi, vendar se mož zopet pojavi pred njenimi vrati.

Preden zlorabljen ženska poišče pomoč pri ustreznih institucijah, je že naredila marsikaj, da bi spremenila svojo situacijo. Njena zgodba se zdi velikokrat neresnična. Morda deluje zmedeno, apatično ali agresivno. Vse to so lahko posledice dolgoletnega maltretiranja.

Njene izkušnje nasilja niso le »družinski spori«, kajti bila je ponižana, zastraševana, poškodovana tako psihično kot fizično.

Ni doživela nasilja, ker je njen partner nekajkrat izgubil nadzor, ampak je uporabljal nasilje kot sistematično sredstvo nadzora in nadvlade. Njeno socialno okolje ji ni moglo več pomagati, ker ji ali niso verjeli ali pa je niso mogli zaščititi pred nasiljem.

Preplavljajo jo občutki krivde, da zapusti tako situacijo, saj se počuti odgovorna za razpad družine.

Strah jo je, ker ima popolnoma nejasno ekstenstencialno prihodnost, ne more pa ostati, ker je ogroženo njeno življenje.

Posledice nasilja so za vsakega posameznika različne, določeni življenjski pogoji poostrijo njeno situacijo: migrantke, invalidke ...

1. Berthold, M., Schmidt, A.: Sicherheitstipps für Mädchen und Frauen, Colordruck, 2005, Salzburg.

2. Brandau, H., Ronge, K.: Gewalt gegen Frauen in hauslichen Bereich, BIG e.V., 1997, Berlin.

Koordinatorica za obravnavo nasilja za Pomurje Jana Plavec, Center za socialno delo Gornja Radgona

www.pomurske-lekarnе.si

0 osteoporozi

Kakor se ne moremo izogniti staranju človeka, se ne moremo izogniti staranju kosti, ki postanejo krhkejšje in lomljivejše. Lahko pa sami veliko storimo, da jih ohranimo kar se da trdne in preprečimo nadaljnjo izgubo kostne mase.

- Kalcij je nujno potreben za kosti. Je najpomembnejša rudninska snov, ki se vgrajuje v kosti in jim daje trdnost. Če ga zaužijemo premalo, se mora sproščati iz kosti, kjer je kar 99 odstotkov vsega kalcija v telesu. Posledica tega je znižanje kostne gostote in zvečanje tveganja za zlome. Priporočeni dnevni vnos kalcija se s starostjo spreminja in znaša 1000 do 1500 miligramov na dan. Odlični vir kalcija so mleko in mlečni izdelki, brokoli, cvetača, losos, soja, orehi, suhe slive in listnata zelenjava. Kozarec posnetega mleka ima 300 miligramov kalcija. Večina žensk dobi s prehrano le polovico potrebne količine kalcija, zato se priporočajo dodatki kalcija k prehrani. Na voljo so številni pripravki, ki vsebujejo kalcij in se dobijo v lekarni brez recepta. Kalcij se nahaja v pripravkih v več oblikah: kalcijev citrat in glukonat (najlažje prehajata iz črevesja v kri) ter karbonat, ki se težje absorbira. Absorpcijo lahko povečamo, če pripravke zaužijemo skupaj z vitaminom C ali pomarančnim sokom. Prav tako je pomembno vedeti, kakšna je vsebnost uporabnega kalcija v pripravku (v 1000-miligramski tableti kalcijevega karbonata je npr. 400 miligramov uporabnega kalcija). Kalcij se bolje izkoristi, če zaužijemo le 500 miligramov uporabnega kalcija naenkrat, najbolje popoldan ali zvečer! Če zaužijemo večje odmerke, jih moramo razdeliti, kajti iz črevesja se lahko naenkrat absorbira le 500 miligramov uporabnega kalcija. Če nam jemanje pripravkov kalcija povzroča želodčne težave, jih vzamemo med jedjo. Pa še nasvet: vsakodnevni hrani (juham, ragujem, enolončnicam) dodajte posneto mleko v prahu – vsaka žlica doda prehrani 20 miligramov kalcija. Ko pripravljate kostno juho, dodajte malo kisa – kis bo raztopil nekaj kalcija iz kosti in juha se bo tako okrepila s kalcijem. Pazljivost ob uporabi dodatkov kalcija je potrebna pri ledvičnih bolnikih.

- Vitamin D omogoča, da pride kalcij iz črevesja v kri in kost. Nastaja v koži pod vplivom sončnih žarkov. Petnajstminutna dnevna izpostavljenost obraza in rok do komolcev soncu zadošča za prido-

razkrivajo zdravilne skrivnosti

bitev potrebne količine vitamina D. Ta sposobnost nastajanja z leti upade. Vitamin D se nahaja v mlečnih izdelkih, jajčnem rumenjaku, morskih ribah, jetrih, kvasu ... Vitamin D se velikokrat dodaja tudi z ustreznimi pripravki, ki se dobijo v lekarnah. Priporočena dnevna količina vitamina D je 400 do 800 enot (10 do 20 mikrogramov).

V lekarni je na voljo veliko pripravkov, ki se dobijo brez recepta in vsebujejo kalcij v kombinaciji z vitaminom D. Skupaj s farmacevtom se odločite za nakup katerega od njih!

- Zdravila so za zdravljenje osteoporoze v določenih primerih nujna, saj samo s prehrano osteoporoze ne moremo zdraviti. Zdravnik lahko na recept predpiše difosfonate: alendronska kislina (Fosamax), risedronska (Actonel), klodronska (Bonafos), ibandronska kislina (Bonviva) ... To so nehormonska zdravila, ki delujejo le na kost in zavirajo delovanje celic, ki kost razgrajujejo. Raloksifen (Evista) je nehormonsko zdravilo, ki zmanjšuje tveganje za zlome vretenc. Velikokrat predpišejo ženskam nadomestno hormonsko zdravljenje z estrogeni, ki upočasnijo izgubo kostne mase v obdobju po menopavzi.

- Redna telesna dejavnost, da se izognemo osteoporozi, je prav tako dobrodošla. Priporočajo se predvsem tiste dejavnosti, kjer mišice in kosti delujejo proti težnosti (tek, hoja, hoja po stopnicah, ples, poskoki ...). Vsekakor se izogibajmo dvigovanju trupa leže na hrbtu, hitrih krožnih gibov in telesne drže, ki spodbuja upognjeno hrbtenico, saj lahko pride do poškodb.

- Priporočila se zdrav način življenja in prehranjevanja, ki naj vključuje tudi hrano, bogato s kalijem (sadje, zelenjava). Kalij zmanjšuje izločanje kalcija s sečem. Vitamin C je potreben za tvorbo beljakovinskega dela kosti, vitamin K (listnata zelenjava, jetra ...) je potreben za nastanek nekolagenskih kostnih beljakovin, magnezij (zelenolistnata zelenjava, jedrca, žita, ribe ...) pa je potreben za aktivacijo vitamina D. Odsvetujeta se čezmerno pitje kave (kofein poveča izločanje kalcija s sečem) in alkohola ter kajenje. Prav tako se odsvetuje uživanje živil, ki vsebujejo veliko oksalne kisline (rabarbara, špinača, kakav, čokolada ...), saj s kalcijem tvori netopne kalcijeve oksalate.

Na voljo je tudi veliko pripravkov, a velja opozorilo: med kopico ponujenih izdelkov izberite tistega, ki Vam ga svetujeta zdravnik in farmacevt! Polonca Flala, mag. farm.

Fičkova reinkarnacija

Po petdesetih letih je čas za ožvitev legende

Avto, ki je v prirejeni kragujevski izvedbi ustvarjal zgodovino tudi na naših cestah, se po Fiatovem nostalgicnem in uspešnem konceptu Trepiano naslednje leto spet vrača na avtomobilske prodajne police.

Da je oživljanje pravih legend pametna poteza, sta dokazala na primer BMW z minijem in Volkswagen s hroščem. Zato se je Fiat z željo po rešitvi svojih rdečih števil odločil ponuditi avto z geni, starimi že pol stoletja.

Fiat 500 je postavljen na osnovo starejše sestre pande in ima torej medosno razdaljo 2,30 metra. Svojo priljubljenost, predvsem v ženskih vrstah, bo Fiat

500 prav gotovo pridobil s tem, da bo lastniku omogočil skorajda neskončne možnosti prilagoditve videza in s tem poudarka lastnega imidža. Kupci bodo lahko izbirali med različnimi barvami strehe, majhnimi nalepkami na stranskih letvicah, izbrali bodo svojo barvo ključa, dizajn armaturne plošče, se odločili med vrsto različnih platišč in še kaj. Skratka, fiat 500 bo prvi avto, katerega podoba si boste skoraj v celoti lahko zamislili sami.

Za pogon Fiatovega malčka bo skrbela cela vrsta motorjev. Osnovni motorji bodo enaki kot pri pandi – 1.1, 1.2 in 1.3 z močjo od 40 kW (54 KM) do 51 kW

(70 KM). Poleg tega bo na voljo še 1,4-litrski motor s 74 kW (100 KM).

Nekoliko kasneje se bo motorna paleta razširila za še tri motorne različice: z 0,9-litrskim dvovaljnikom, ki bo lahko s pomočjo turbinskega polnilnika proizvedel 66 kW (90 KM) ali 80 kW (110 KM); pravi mali dirkalnik pa se bo skrival pod že znanim Fiatovim imenom abarth, ki ga bo poganjal 1,4-litrski motor s turbinskim polnilnikom in 110 kW (150 KM).

Fiat 500 bo uradno predstavljen prihodnjo jesen v Frankfurtu, v prodajnih salonih pa ga lahko pričakujemo v drugi polovici oktobra.

Varno in trdno

Varnost je vsekakor na prvem mestu, ko se odločamo za nakup garažnih vrat. Posamezne sekcije, tečaji in kotni podboj garažnih vrat morajo biti konstruirani tako, da preprečujejo priprtje prstov pri odpiranju in zapiranju. Varnostna izklopna avtomatika ustavi vrata takoj, ko se pod njimi znajde ovira, in jih samodejno znova odpre oziroma dvigne za 30 centimetrov.

Ste kdaj pomislili, da so lahko stara garažna vrata tudi nevarna? Nevarna preži na nas zaradi nezaščitenih jeklene vrvi, ki jih pomika, ali na pregibih med lamelami sekcijskih vrat. Proizvajalci morajo od lanskega maja upoštevati evropski standard, ki določa, da morajo imeti garažna vrata zaščito pred ukleščenjem prstov, stransko zaščito pred poseganjem z roko, mehanizem, ki varuje pred nenadnim padcem vratnega krila, predvsem pa tako imenovani izključni mehanizem, ki jih samodejno ustavi, če naletijo na oviro.

Izbruh herpesa

Ob stiku s pokvarjenim ali plesnivim živilom vas takoj mine apetit in jed se vam upre. Posledice se pokažejo tudi na oslabilenem imunskem sistemu. Znano je, da lahko odpor do hrane izzove izbruh herpesa. Raziskovalci so ugotovili, da se pri gnusu oziroma odporu zmanjša število varovalnih celic imunskega sistema in virusi herpesa, ki so v latentnem stanju, se zaradi oslabilene obrambe razbohotijo. Podoben odziv imunskega sistema so znanstveniki odkrili tudi pri stresu, ki je posledica psihičnih obremenitev. Občutek nelagodja lahko sproži, prav tako kot odpor, izbruh herpesa.

Bo voda nov naložbeni hit?

Možnost dostopa do pitne vode je omejena oziroma zaradi onesnaževanja čedalje težavnejša, to pa je v nasprotju z naraščanjem svetovnega prebivalstva. Prihodki iz vodnega sektorja znašajo več kot 400 milijard dolarjev, prodaja ustekleničene vode pa prinese več kot 50 milijard dolarjev. Predvidena letna rast v teh sektorjih znaša od 10 do 15 odstotkov. Statistika o pomanjkanju pitne vode je zastrašujoča, saj 20 odstotkov svetovne populacije nima dostopa do nje.

V tej zvezi so lahko investicijsko zanimive delnice podjetij, ki sestavljajo verigo od vodnega zajetja do končnega potrošnika. S prehodom velikega dela prebivalstva v potrošniško družbo se je povpraševanje po vodnih virih drastično povečalo. Po drugi strani pa je ponudba omejena oziroma se zaradi onesnaževanja okolja zmanjšuje. Gre tudi za razmeroma neodkrito področje, kar ponuja možnost dodatnega dobička, če bi voda postala naložbeni hit.

0 vegetarijanski prehrani

Znanstvene raziskave kažejo, da je vegetarijanska prehrana veliko bolj zdrava in primerna za človeka. Vegetarijanstvo pri večini pomeni življenjski stil, ki naj bi izključeval nasilje. Pri tem pa ne smemo pozabiti na pravilno kombinacijo prehrane in živil, s katero zagotovimo vnos vseh potrebnih snovi za zdravo življenje. Jedi, ki jih pripravljamo, naj bodo pestre, okusno začinjene in polnovredne, kar zagotovimo z ustreznimi kombinacijami živil – denimo riž in stročnice, koruza in fižol, soja in žita.

Združenje potrošnikov Pomurja svetuje

Vračilo stroškov popravila

Potrošnica, ki nam je pisala, je pri pooblaščenem serviserju opravila redni servisni pregled, ki je vključeval tudi kontrolo hladilne tekočine. Po nekaj mesecih vožnje je z avtom ostala na cesti, saj naj bi prišlo do zamrznitve hladilne tekočine. Avto so odpeljali na drugi pooblaščen servis, ki je napako tudi odpravil. Ker je hotela povrnitev stroškov popravila, je poslala zahtevo na prvi servis, ki pa je vračilo zneska zavrnil z obrazložitvijo, da vozila niso videli in ji zato tudi ne morejo odobriti povračila stroškov. Ker se z njihovim odgovorom ni strinjala in je bila še zmeraj mnjenja, da je njena zahteva upravičena, nas je prosila za obrazložitev.

Zakon o varstvu potrošnikov določa, da ima potrošnik pravico, če je bila storitev opravljena nepravilno oz. nekvalitetno, da podjetju posreduje svojo reklamacijo v dveh mesecih po odkritju napake (od oprave storitve pa ne sme ta miniti več kot dve leti) in po lastni izbiri zahteva vračilo plačanega zneska ali ponovno izvedbo storitve ali odpravo napake ali sorazmerno znižanje plačanega zneska. V obvestilu je treba natančno opisati napako in izvajalcu storitve omogočiti, da stvar pregleda. Če napaka ni sporna, mora podjetje čim prej, vendar najpozneje v osmih dneh ugoditi potrošnikovi zahtevi. Podjetje pa mora pisno odgovoriti potrošniku na zahtevo najpozneje v osmih dneh po njenem prejemu, če je napaka sporna. Ker potrošnica ni ravnala v skladu s 37. a čl. ZVPot, saj o napaki ni obvestila izvajalca storitve, mu ni natančno opisala napake ter ni omogočila, da bi stvar pregledal, je ta njeno zahtevo po vračilo stroškov upravičeno zavrnil. **Obratovalni čas pisarne:** telefonsko svetovanje v ponedeljek, torek, sredo, četrtek in petek od 9. do 13. ure in osebno svetovanje v sredo in četrtek od 9. do 13. ure. Brezplačni tel.: 080 88 99, Trg zmage 4, p.p. 207, 9101 M. Sobota.

Andrej Cimer, predsednik ZPP

Mir

»Vaše srce naj bo kot ocean. Vanj se steka nešteto rek, a nikoli ne poplavlja. Vaš duh naj bo kot nebo, ki je neskončno, jasno in se svobodno razprostira nad svetom. Bodite kot drevo, ki sprejema vsakogar v svojo blagodejno senco; podarja sladke plodove celo tistemu, ki meče kamenje vanj; se ne navezuje na tiste, ki ga zalivajo. In ne zameri tistemu, ki ga poseka.«

Paramhans Swami Haheswarananda

Življenje v sedanjem trenutku nam prinaša največjo dobroto: mir. Po besedah dr. Cherie Carter - Scott nas sprostitev postavlja v duševno in telesno stanje miru, tišine in spokojnosti in nas naposled reši neskončne težnje, da bi od »tu« prišli »tja«. Če v tem trenutku delamo, kar počnemo, potem nimamo časa, da bi raziskovali vrzel med svojim pričakovanjem in resničnostjo, ali med tem, kjer ste

Cherie Carter - Scott na delo najbrž ne prihaja nič kasneje kakor preostalih devet, ki so bili vso vožnjo osredotočeni na to, kam so namenjeni, namesto na to, kje so. Verjetno je ta voznik tudi užival v vožnji.

To ne pomeni, da bi morali iti skozi življenje ločeni od preteklosti in slepi za prihodnost. Moramo pa se od časa do časa ustaviti, se zasidirati v trenutku in začutiti iz tega izhajajoči mir.

Mag. Simona Šarotar Žižek

2 besede mode

Skriti po zimsko

Končno je zavel pravi zimski veter in naši vratovi so dobili priložnost, da ostanejo popolnoma skriti. Šali in plašči končno lahko služijo svojem namenu. Vrat je mehko obdan in prav je, da tudi njega razvajamo. Njegov pomen v različnih kulturah po svetu kaže na izvoljeno mesto v človeškem telesu, bodisi kot znamenje življenja, duše ali lepote.

Levo desne

Če ne moremo najti ustreznega šala k novemu plašču, bo morda pravšnja rešitev, da poprosimo babico, da nam enega splete, ali kar sami preizkusimo svoje sposobnosti. Modni šali so prav ročno narejeni ali taki, ki dajejo tak vtis. Ena vrsta levih, ena desnih je zelo enostaven recept. Lahko pa ustvarimo rebrasto pletivo z eno desno in eno levo zanko. Če vpeljemo dodatno barvno nit, bo deloval šal bolj bogato. Različic je mnogo: dve levi zanki, dve desni ali ena leva, dve desni in tako naprej. Pomembno je, da vztrajamo pri prvotni zamisli in jo izpeljemo do konca.

Sloj na sloj

Morda pa našemu vratu volna ni po godu. Zelo prijetne znajo biti mešanice z bombažem, ki so lahko tudi stekane. Več plasti skupaj je sešitih tako, da barva postane igriva in prilagodljiva drugim oblačilom. Več prosojnih slojev lahko deluje črno in zelo toplo. Več barv v šalu omogoča več kombinacij.

Načini ovijanja

Šal je lahko še ne vem kako lep, a če ni lepo ovit okrog vratu, njegova lepota in funkcija postaneta brezpredmetni. Če je šal sestavljen iz več barv, lahko izpostavimo željeno barvo prav z načinom ovijanja. Šal lahko razdelimo na pol, ga ovijemo okrog vratu in naredimo zanko. Tak način daje urejen videz, šal pa ne pada kar po svoje.

K šalu dostikrat kombiniramo tudi rokavice in kape iz iste preje, a to sploh ni nujno. Dajmo domišljiji svojo pot in združimo le na prvi hip nezdržljivo.

Tatjana Kalamar Morales

Prednost montažne hiše

Nekdanji predsodki o manjvrednosti montažnih hiš so dandanes povsem neupravičeni. V prid takšni odločitvi govorijo številne prednosti in mnogo manjše število pomanjkljivosti. Zato ne preseneča, da se ta vrsta hiš vse bolj uveljavlja po svetu in pri nas. Montažne hiše kot nizkoenergijske hiše bodo v času vse večje energijske krize vedno bolj zanimive. Zaradi ugodne cene, dobre kakovosti naših proizvajalcev in izvajalcev pa tudi zaradi velike prilagodljivosti željam kupcev (dobava po meri, ponudba za različne faze gradnje) so zelo vabljive. Ob vsem omogočajo tudi večje bivalno ugodje. Zaradi zahtevnosti pri pripravi na gradnjo je koristna pravočasna strokovna pomoč, pri gradnji pa je priporočljiv dober strokovni nadzor. Zaradi izredne varčnosti in smotrnosti take gradnje lahko na našem trgu verjetno že kmalu pričakujemo tudi še varčnejše pasivne montažne hiše.

in kjer si mislite, da bi morali biti. Ne bi smeli biti preveč zaposleni, da bi ga analizirali in negodovali.

Štefanu je bilo dano, da se je rodil kot človek s posebnimi potrebami. To pa mu je dajalo tudi posebno prednost; živel je le v sedanjem trenutku in se ni niti najmanj zavedal ničesar drugega razen tistega, kar je videl pred seboj. Svoj čas namenja snovanju drobnih daril, ki jih potem zanj prodaja družvo. V vsakem trenutku je miren v svoji preprostosti. Zato je zanj, ki mu prihodnost in preteklost ne pomenita prav dosti, življenje preprosto in lahko.

Mnogi živimo življenje nezavedno in smo tako vedno na poti nekam. Če bi deset voznikov povprašali, kaj na svoji jutranji vožnji počnejo, bi jih devet najverjetneje devet odgovorilo: »Peljemo se na delo.« Tisti, ki bi odgovoril, da vozi avto, se je naučil lekcije miru sedanjega trenutka. Po mnenju dr.

»Ničesar nam ni treba početi, le biti.«

Stephen Levine

Kako čista so ličila?

Vas je kdaj zanimalo, kako čisti so vzorci ličil v trgovinah? »Odgovor vam ne bo ravno všeč,« pravijo raziskovalci z univerze Rowan iz New Jerseyja. Ko so preizkusili čistočo drogerijskih pultov ter vzorcev ličil v trgovinah, jih je bila večina močno umazanih. A to ni krivda trgovcev.

Čistoča v trgovinah je določena z zakonom. Nikjer pa ne piše, kako čista morajo biti testna ličila. Dr. Elizabeth Brooks, avtorica raziskave, pravi: »Veliko kupcev si po uporabi stranišča niti rok ne umije. Nato pa v drogeriji preizkušajo kreme in ličila.«

Zato barvo šminke preizkusite na zapestju in ne na ustnicah. Ali pa jo pred uporabo vsaj dobro obrišite. Pri novi kremi prodajalko povprašajte, ali lahko domov odnesete manjši vzorec. Običajno kozmetične hiše trgovine obilno založijo z vzorci svojih izdelkov.

Z našega štedilnika

Branko ČASAR, kuharski mojster v gostilni Pri Lovenjaku v Polani

Ohrovtova juha s prepeličjim jajcem

300 g ohrovt, 40 g masla, 40 g čebule, 20 g česna, 30 g moke, 120 cl zelenjavne osnove, sol, poper, 4 prepeličja jajca

Ohrovt narežemo na drobne kocke. Maslo v kozici segrejemo, na njem prepražimo čebulo, dodamo moko, sesekljan česen, malo premešamo in zalijemo z zelenjavno osnovo. Če zelenjavne osnove nimamo, zalijemo z vodo in dodamo jušno kocko. Prevremo, dodamo še na kocke narezan ohrovt in kuhamo do mehkega. Ohrovtovo juho po okusu solimo in popramo. Ponudimo jo s trdo

kuhanim in razpolovljenim jajcem. Po želji lahko dodamo še kislo smetano.

Nadevane puranje prsi

500 g puranjih prsi, 30 g masla, 60 g čebule, 150 g solate, 2 jajci, 30 g drobtin, 80 g korenja, 30 g čebule, 3 cl olja, 5 cl belega vina, sol, poper, majaron, perutninska osnova

Čebulo narežemo na kocke, na maslu prepražimo, dodamo narezano solato in počasi pražimo, da se zmehča. Nato dodamo jajci in začimbe ter premešamo. Ohladimo in primešamo drobtine. Puranje prsi v hladni vodi splahnemo, s krpo osušimo in po dolžini naredimo odprtino. V to odprtino damo pripravljen nadev, na koncu zašpilimo z zoborebci ali zavežemo z nitjo. Površino solimo in popramo. Nadevane prsi damo v pekač in jih prelujemo s posebej pripravljenim pripravkom za omako. Korenček in čebulo narežemo na kocke, ju na olju malo prepražimo in zalijemo z 20 cl perutninske osnove. Vse skupaj pečemo v pečici 40 minut pri 170 °C. Med pečenjem po potrebi zalivamo z osnovo. Pečene prsi vzamemo iz omake, odstranimo zoborebce oz. nit in narežemo. Oma-

ki dodamo vino in perutninsko osnovo, tako da dobimo 20 cl omake. Dobro prevremo, pretlačimo in z mesom serviramo.

Krompirjeve omlete

400 g krompirja, 40 g moke, 2 jajci, muškati orešček, sol, poper, olje

Krompir olupimo, grobo naribamo in kuhamo pet minut. Nato ga odcedimo in v čisti krpi ožamemo, da iz njega iztisnemo vso tekočino. Damo v skledo, primešamo moko, jajca, muškati orešček, sol in poper. Olje v ponvi segrejemo, vanj vlijemo pol zajemalke mase in poravnamo. Pečemo na zmernem ognju. Omlete zlato rumeno in hrustljivo zapečemo z obeh strani.

Kitajsko zelje v solati

800 g kitajskega zelja, 20 g česna, 5 cl bučnega olja, 5 cl jabolčnega kisa, kumina, sol, poper

Liste kitajskega zelja očistimo in narežemo na rezance. Damo v skledo, dodamo sesekljan česen, za nožev konico sesekljane kumine, olje, razre-

dčen kis, solimo in popramo. Narahlo premešamo in hladno postrežemo.

Sadne ruladice

250 g vlečenega testa, 80 g masla, 2 rumenjaka, 400 g pomaranč, 200 g kivija, 300 g banan, 100 g grenivk, 2 cl limoninega soka, 100 g medu, 10 cl sadne vodke

Polovico sadja zrežemo na kockice, pokapljamo z limoninim sokom in pomešamo z malo medu. Maslo segrejemo na sobno temperaturo in zmešamo z rumenjaki. List vlečenega testa razprostrimo po deski, premažemo z delom maslene masčobe, nanj položimo drugi list testa in ga spet premažemo s preostankom maslene masčobe. Testo zrežemo na enake kvadrate, obložimo s kockami sadja in oblikujemo ruladice. Položimo jih na posušeno pekač in pečemo 20 minut pri 180-200 °C. Medtem narežemo preostalo sadje ter ga pomešamo z medom, damo v ponev, zalijemo s sadno vodko in prevremo. Ruladice vzamemo iz pekača, naložimo na krožnik, še tople prelujemo z vročim sadjem in ponudimo. Po želji dekoriramo s stepeno sladko smetano.

Z gumpiči se učimo tujih jezikov Zvezda

Tisoče in tisoče utripajočih zvezdic krasi večerno nebo, ki se razprostira nad nami. Včasih, ko je jasna noč, so tako blizu, da bi se jih lahko dotaknil, v meglenem vremenu pa oblaki zakrijejo zvezdice. Zvezde so marsikomu navdih in imajo mnoge simbolne pomeni. Ena najlepših pravljic, ki je o njih napisana, je gotovo Zvezdica Zaspanka avtorja Frana Milčinskega Ježka. Gumpiči pomagajo vsak večer prižigati in proti jutru ugašati zvezdice ter jih prešteti. Žal pa nikoli ne pridejo do konca, ker se prej zdani, ko jih je treba spet vse ugasniti. Ene zvezde pa nikoli ne ugasnejo – Sonca.

ANGLEŠKI JEZIK: star (star)

NEMŠKI JEZIK: der Stern
(der štern)

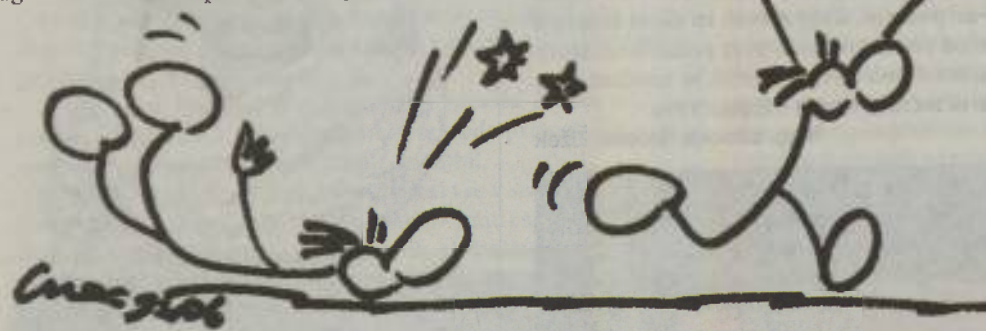
MADŽARSKI JEZIK: csillag
(čilag)

ŠPANSKI JEZIK: la estrella
(la estrelja)

ITALIJANSKI JEZIK: la stella
(la stela)

FRANCOSKI JEZIK: la étoile
(la etoal)

Prevoze besed pripravljajo učitelji tujih jezikov z Ljudske univerze v Murski Soboti, gumpiča pa je ilustriral mag. Marjan Vaupotič. Izgovorjavi lahko prisluhnete na Murskem valu v oddaji Mali radio, ki je na sporedu vsak četrtek od 18. do 19. ure.

Prava beseda

Ste tudi vi že svojemu otroku kdaj rekli: »Pa stokrat sem ti že rekel!« Otrok pa nič in gotovo bo to storil stoprvic in stodrugič ... In mi bomo spet rekli: »Pa saj sem ti že stokrat rekel!« Nekaj je narobe v sporazumevanju, če govorimo isti jezik, pa se kljub temu ne razumemo. Dogaja se, da sporočilo, ki naj otroku šede v srce, spremlja slap besed, in potem težko razbere, kaj mu sploh želimo povedati. Ali pa smo tako glasni, da otrok besed sploh ne zazna.

Otroci nas pozorno spremljajo, zato jim moramo biti za zgled. Ni dovolj, da jim nekaj govorimo in razlagamo, sami pa počnemo nasprotno. Potem pa se sprašujemo, od kod našim otrokom slabe navade. Če vidite, da otrok kaj počne narobe, ne povzdignite takoj glasu, preden ga okregate, se ozrite vase. Ne samo besede, veliko pomembnejši so jezik, način govora, naša mimika in drža, odnos, vse to in še več.

Zato sem letos napisala Božičku ali dedku Mrazu pismo, naj mi uresniči eno željo, da se bomo vsi bolje razumeli in se učinkoviteje pogovarjali. Da bomo v vsakem trenutku znali uporabiti pravo besedo pa tudi lepa in prijazna beseda ne bosta odveč.

Nana

P. S.: Svoje prispevke pošiljajte po elektronski pošti Nana.RR@p-inf.si ali po pošti: Vestnik, za stran Barve otroštva, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota. Pa še nekaj, ne pozabite pripisati, kdo pošilja in kontaktno osebo, na katero se lahko obrnem, ker velikokrat potrebujem še kakšen podatek ali informacijo. Teksti naj ne bodo predolgi, do 1500 znakov. Stran je samo ena. Fotografije pa pošljite v pripetem dokumentu, saj jih samo tako lahko objavimo.

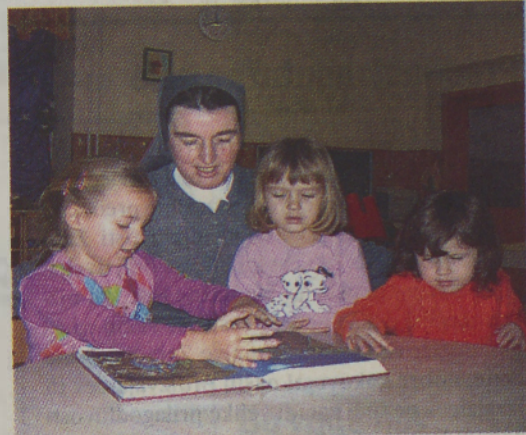

Učenci likovnega krožka OŠ Franceta Prešerna Črenšovci so v teh zimskih dneh izdelali čudovite pisane hišice, v katerih bodo čez zimo prebivali želodki. Želijo, da želodki preživijo zimo na toplem. Toliko lepše jim bo, ker bodo čudoviti zimski čas občudovali iz pisanih hišic najrazličnejših oblik. Kaj več pa o želodkih nismo izvedeli.

Tudi jaz sem bila nekoč otrok Samo po sredini

Na otroštvo imam lepe spomine. Z bratom in sestrami sem doživela veliko lepega. Predvsem pa me še vedno greje občutek toplote, varnosti, ljubezni, ki sem ga bila deležna v domači družini. Imeli so me za pridno. Morda predvsem zato, ker sem bila v primerjavi s svojo eno leto starejšo sestro bolj mirna (in plaha) deklica. Vendar pa sem se pridnosti morala šele učiti – kakor vsi.

Spomnim se, da sva imeli s sestro razdeljena sobotna opravila. En teden sem jaz pospravljala prtiliče, sestra pa prvo nadstropje. Naslednji teden pa sva se zamenjali. Neke sobote nisem imela volje za delo. Na hitro sem prešla vse sobe in vse naredila zelo površno. Balkon pa sem pobrisala samo po sredini. »Kaj pa

Sestra Damjana Tramte je redovnica iz Družbe hčera Marije Pomočnice in ravnateljica župnijskega vrtca Lavra v Murski Soboti, po izobrazbi je magistra pedagogike, svoje življenje pa posveča vzgoji mladih. Otroci so zanj najlepši odsev dobrote, plemenitosti, lepote, skratka odsev Boga. Pravi, da ni dovolj posvečati se otrokom, ampak celotni družini; otrok potrebuje jasno usmeritev, kaj je dobro in kaj ne, kaj mora narediti in česa ne sme; zato se moramo vsi, ki otroka vzgajamo, povezovati in skupaj oblikovati »pravila vzgoje«.

med rožami? Jih ne boš premaknila in dobro pobrisala?« je pripomnila sestra, ko je videla, na kakšen način v tako rekordnem času končujem svoje delo. »Ah, saj tam se ne vidi,« sem odvrnila in že hotela oditi.

Mami, ki je slišala najin pogovor, me je poklicala k sebi in rekla: »Glej, jaz sem ravnokar počistila spalnico. Pobrisala sem tudi pod posteljo, čeprav tudi tam nihče ne vidi. Če hočemo, da bo naš dom lep, mora biti povsod čisto.« Tega nauka nisem nikoli pozabila. Morda predvsem zaradi pravilnega vzgojnega pristopa: mami me za površnost ni okregala, ampak mi je povedala, kakšen smisel ima čiščenje.

Lučke želja

Vse je svetlo, vse se blešči,
saj lučke se prižigajo
in uresničijo nam prav vsako željo,
pa če bo majhna,
morda velika,
naj bo suha ali debela,
vsaka bo prava.

To, kar si zaslužiš, to tudi dobiš,
ker se željam ne moremo upreti,
jih že vnaprej želimo odpreti,
ampak kmalu bodo vse želje pele,
saj bliža se božič,
z njim pa tudi Božiček,
ki želje v svojem košu nosi
in jih na božični večer
pod jelko natrosi.

Tina Durič, 5. a, OŠ Cankova

Dedki in babice so vedno nekaj posebnega, vedno imajo čas za svoje vnučke in se jim znajo tudi povsem posvetiti. Če jim je pri njihovih otrocih zmanjkovalo časa in je bilo precej prepovedi, kaj se sme in česa se ne sme, pri vnučkih vsa pravila odpadejo. Prav prijetno se je z njimi družiti tudi na delavnicah

v šoli. Tako so v predbožičnem času učenci v marsikaterem vrtcu in šoli s svojimi dedki in babicami pripravili božično-novoletne delavnice. Na druženju je bilo čutiti medsebojno toplino in povezanost obeh generacij. Tale fotografija je nastala v 4. razredu devetletke na OŠ I Murska Sobota.

Opazno na sceni v letu 2006

Šolnin zaenkrat ne bo, mlajši od šestnajst let pa morajo ob polnoči vseeno domov

Pogovori z mladimi Pomurci, ki so zaznamovali leto 2006

Na mladih svet stoji pravi pregovor. In ker bodo ti mladi nekoč postali tudi veliki in bodo mnogi prevzeli odgovorne položaje, je prav, da se v odgovorne in trdne osebnosti začnejo kaliti že zgodaj. Za to skrbijo prav vsi, starši, okolje, delodajalci in ne nazadnje tudi vlada.

Kaj in kdo so bili tisti glavni dogodki in akterji, ki so mlade spremljali in jim lajšali ali grenili življenje v letu 2006? V prvi letošnji številki Vestnika gledamo malo nazaj, da bomo potem lahko videli, kaj nam bo prinesla prihodnost. Izbrali smo jih le nekaj.

Še kiki'co prodala bom ...

Študentske demonstracije so vselej kakor dogodek, ki bi ga težko spregledali. Študentje so si kar nekaj časa prizadevali urediti številna nerešena

vprašanja študentske problematike, a se z vlado nikakor niso mogli dogovoriti. Največ skrbi jim je zagotovo povzročil namen vlade, da uvede šolnine, spremembe in obdavčitve zaslužkov s pomočjo dela preko študentskih servisov, in ne nazadnje velika nezaposlenost mladih. Vse to je prispevalo k črni sredi, ki se je je udeležilo več kot deset ti-

soč študentov in na kateri so mladi s transparenti izražali svoja mnenja. Aprilske demonstracije so se končale. Zaenkrat šolnin še ne bo.

Kmalu za tem so dobili prepoved še mladoletniki. Poslanci državnega zbora so namreč uzakonili tako imenovano horo legalis, kar pomeni, da mlajši od šestnajst let med polnočjo in peto zjutraj brez spremstva rejnikov ali skrbnikov ne smejo v lokale, kjer točijo alkoholne pijače. V Vestniku smo avgusta preverili, kako hora legalis deluje v praksi. Mladi pravijo: »Nič ne bodo dosegli s tem, da nas zapirajo noter. Bomo pač hodili v parke in tam delali še več sranja.«

Tamara Juhnov, študentka medijskih komunikacij v Turčiji

Se turška fakulteta kaj razlikuje od tvoje matične? Kako sploh je na Sabanaciju?

Sabanci je zelo znano in pomembno ime v Turčiji. Dejansko gre za družbo, ki ima veliko nepremičnin, tovarn, podjetij in ki je pred sedmimi leti so zgradila to fakulteto. Fakulteta je med turškimi študenti zelo popularna. Ampak letna šolnina znaša 16.000 ameriških dolarjev, kar pomeni, da si jo lahko privoščijo le otroci bogatih staršev. Približno tretjina študentov ima na srečo državno ali privatno štipendijo. Dobra stran drage šolnine je, da te poučujejo kvalificirani turški profesorji, z magisteriji in doktorati tujih univerz. Vsa predavanja so seveda v angleščini, razen predmetov, ki obsegajo turško zgodovino in kulturo. Veliko stvari je zastoj. Vse športne aktivnosti, pralnice v spodnjih prostorih študentskih domov ... edino hrano moraš plačati sam. Zelo pomembno se mi zdi tudi, da si lahko izposodiš prenosni računalnik. Na začetku semestra plačaš približno sto evrov in dobiš na izposojeno prenosnik. Na voljo jih je nekaj čez 3000, ker jih imajo tudi vsi profesorji v kampusu.

Anja Sraka, sedaj že študentka medicine, udeleženka biološke olimpijade v Argentini

Možnosti mladih za udejstvovanje v Pomurju?

Možnosti zagotovo so. Jaz lahko govorim s svojega stališča. Na primer, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer mi je ponudila ogromno možnosti. Na vseh področjih. Jaz sem konkretno izkoristila debato. Sodelovala sem v slovenskem debatnem klubu vsa štiri leta, in to je bila ena res super izkušnja. Naučiš se komunicirati, javno nastopati, hitro reagirati na različne teze in podobno. Dobiš širši pogled na določene probleme v družbi. Potem so tu še vse mednarodne izmenjave, ki smo jih organizirali, in potovanja, ki so sledila. Ob obisku evropskega parlamenta smo se mladi seznanili z delovanjem evropskih institucij. Potem so tu še aktivnosti na športnem področju, pri jezikih in naravoslovju seveda. Tudi na glasbenom področju imajo mladi možnosti.

Kričanje v novih prostorih

Leto 2006 pa le ni bilo tako slabo. Mladi so dobili nove prostore. Na 390 kvadratnih metrih v murskosoboškem gradu lahko ustvarjajo, se zabavajo in izobražujejo hkrati. V KRIK-u, kot so poimenovali svoje prostore, delujejo Mladinski informativni in kulturni klub (MIKK), Klub prekmurskih študentov (KPŠ) in Gibanje za mladino. Mladi so kljub polemikam in nezaupanju na začetku, ali bodo znali čuvati prostore v gradu, dokazali, da znajo spoštovati kulturno dediščino.

Pomagajo si med seboj

Na številnih področjih pa so se vse leto dokazovali srednješolci na številnih mednarodnih debatnih turnirjih in drugih tekmovanjih, na katerih so dosegali odlične rezultate. Med seboj pa so si pomagali tudi pri učenju in zabavi. Bolj

Tadej Juranovič, zmagovalec fotografskega natečaja revije National Geographic Slovenija

S svojo fotografijo si zmagal na natečaju revije National Geographic. Kje je nastala fotografija?

Vse se je začelo, ko mi je profesor na naši gimnaziji poslal razpis revije National Geographic Slovenije. Pa sem pač mislil, da lahko nekaj pošljem. V bistvu sploh nisem pričakoval, da bo kaj, ampak sem mislil, zakaj pa ne. Doma sem že imel nekaj fotografij. Metulja na cvetu pa goloba, ki sem ga posnel v Parizu, na tretji pa je bil slap. Fotografiji s slapom in metuljem sta posneta na ekskurziji v Črni gori. Tako da sem fotografije potegnil iz svojega arhiva.

aktivni društvi sta bili zagotovo Društvo aktivne mladine iz Veržaja in Društvo za izobraževanje Lógos iz Izakovec, ki sta dokazali, da se da s trdnjo voljo in malo domiselčnosti narediti skoraj vse.

Mnogim dijakom in študentom pa je predvsem pri iskanju sob in knjig za novo šolsko oziroma študijsko leto pomagal še Klub prekmurskih študentov z virtualnima borzama knjig in sob. Za vas pa sem izbrala še nekaj sočnih in pomembnih izjav mladih, s katerimi smo izmenjali mnenja v letu 2006.

Vanja Poljanec
Vestnikov fotoarhiv

Tomaž Cör, kreativec Formitasa

Kaj pomeni zabluziti?

Zabluziti pomeni, če si enostavno ... kako zdaj naj to povem. Če nisi čisto tipično priden, ampak si poiščeš način življenja, ki ti ustreza. Se pravi, da si enostavno rečeš: Dobro, nisem še diplomiral, ampak to ne pomeni, da nikoli ne bom diplomiral. V očeh marsikaterih staršev zato, ker nisem takoj diplomiral, nisem idealen. Ne pa pri mojih starših, ki me podpirajo na vsakem koraku in za kar ju neizmerno cenim. Zame zabluziti pomeni, da mi ni treba vsako leto pridno izdelati, lahko si vzamem tudi malo pavze, lahko si poiščem kakšno delo, sem kreativen in ustvarjalen tudi na drugih področjih, in ko bom imel občutek, da potrebujem diplomu, jo bom naredil. Tako da zabluziti pomeni malo skreniti z idealnih tirov. Se pravi, si vzameš malo časa zase. Za to da, ko se ozreš nazaj, čez deset let lahko rečeš, super je bilo, vse sem naredil, kot sem moral, izkoristil sem svojo mladost iz vseh perspektiv in v vseh opcijah, ki so mi bile ponujene. In nisem bil zapet v neke okvirje in se mi ne bo čez dvajset let zmešalo, ker nisem doživel, kar bi lahko doživel.

Uroš Sedonja, enaindvajsetletni televizijski voditelj

Veljaš za seks simbol pomurskih najstnic ...

Jaz samega sebe zagotovo nimam za seks simbol, če so nekatere najstnice takšnega mnenja, je to seveda lepo. Lagal bi, če bi rekel, da tega ni lepo slišati. Mislim, da je zagotovo bolje, kot če bi kdo rekel, da sem zanič. Sam sebe pa kot takšnega ne dojemam. Mislim, da obstaja veliko več moških, ki so videti boljše od mene ...

Praviš, da svoje sogovornike sprašuješ o prav vsem. Tudi o seksu. Kakšen je tvoj pogled nanj?

Seks je danes ena tistih redkih stvari, ki nič ne stane in ki te lahko sprosti, kajti življenje danes je lahko popoln stres.

Sodobni pastirici

Regionalni pomurski multimedijski center, ki deluje v okviru pravnega subjekta Mladinskega centra Prekije in ki sta ga pred leti sofinancirala ministrstvo za kulturo in Evropski sklad za regionalni razvoj, je nedavno izvedel uspeh multimedijski performans z zanimivim naslovom Sodobni pastirici. Kulturno-umetniški dogodek na poseben način in s posebnimi sredstvi ter nenavadnimi gosti je pripravila skupina domačih intermedijskih ustvarjalcev. Prepričljiv in inovativen naslov pa tako razkriva že vse ... ali pa tudi ne. Pri izvedbi je bila uporabljena cela paleta sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije, seveda ni šlo brez LCD-projektorjev, brezžične spletne povezave, prenosnega računalnika, digitalne kamere in fotoaparata ter določenih umetniških pristopov. Vse skupaj se je izvajalo v naravnem okolju in z velikim posluhom na eni strani do novih tehnično-kulturnih pristopov, na drugi strani pa je izžarevala ljubezen do narave. Avtorji so z omenjenim projektom želeli dokazati, da dosegajo novi pristopi kulturnega ustvarjanja tudi demografsko ogrožena območja in slovensko podeželje.

T. K. Tehnika in ovce v performansu

Te zanima?

Scena, stran, ki jo trenutno prebiraš, je namenjena mladim, njihovim vprašanjem, težavam, življenju. V uredništvu si zato zelo želimo, da bi nam ti pri tem pomagal. Morda imaš kakšno vprašanje v zvezi s šolo, študijem, o odnosih s starši, s svojim prijateljem - prijateljico, o seksu, pa tudi če te zanima kaj o kakšnem pevcu ali filmskem igralcu. Mogoče pa enostavno meniš, da je tvoj prijatelj najboljši prijatelj na svetu in bi rad, da ga predstavimo na naši strani. Vsakega tvojega predloga in vprašanj bomo zelo veseli in bomo nanj, če je le možno, skušali dobiti odgovor. Zato vas vabimo, da nam pišete na elektronski naslov vanja.poljanec@p-inf.si ali na naslov Vestnik (Na sceni), Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Vanja Poljanec

[illegible]

Naslov

Izžrebanci boste prejeli potrdila oz. nagrade po pošti.

pošтовani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste najbolj nasmejali, pošljite na dopisnicah s pripisom: VEŠTNIK, »Vanekevi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šalo nagradili.

*Ni te na pragu niti v hiši,
nihče več tvojega glasu ne sliši.
Zato pot nas vodi tja,
kjer sveče ti gorijo
in rože ti v spomin cvetijo.*

V SPOMIN

7. januarja bo minilo leto žalosti od takrat, ko nas je zapustil dragi mož, oče, tast, dedek in pradedek

Alojz Režonja

iz Turnišča, Ulica Štefana Raja 11

Tvoji najdražji

*Odšel si brez slovesa,
vse pusto je sedaj,
a ostala je beseda ena –
zakaj?*

ZAHVALA

V 18. letu nam je kruta usoda v cvetu mladosti iztrgala našega dragega

Oliverja Lauša

iz Ižakovca

Z bolečino v srcu izrekamo besede iskrene zahvale vsem, ki ste ga pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše, dobrotelne namene in nam izrekli sožalje.

*Žalujemo: mama, ati, brat in vsi,
ki te bomo zelo pogrešali*

*Ko zaželim tvoje si bližine,
gremo tja v mirni kraj tišine.
Tam srce se tiho zjoče, da te ni,
še vedno verjeti noče.*

V SPOMIN

Na silvestrovo jutro je minilo eno leto od takrat, ko je zatisnil svoje oči in nas pustil z bolečino v srcih, ki še vedno boli, naš

Jožef Hajdinjak

iz Rogaševca 19

Iskrena hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, prižigate sveče in ohranjate lep spomin nanj.

Žalujemo vsi domači

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Solza, žalost in bolečina
te zbudila ni,
ostala je le praznina,
ki hudo boli.*

ZAHVALA

V 34. letu nas je mnogo prezgodaj zapustil

Darko Černela

iz Moravskih Goric 60

Z globoko bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, darovali cvetje in sveče ter za dobrotelne namene.

Hvala g. duhovnikom, pevcem in pogrebništvu Banfi.

*Žalujemo: žena, sinova Niko in Žan,
mama, oče in brat z družino*

*S svojimi nasmehom
vsakega osrečiti si znal,
vse okrog sebe imel si rad.
Toda zdaj besed tvojih več ni,
ni več toplote tvojih oči.
Mi vsi pogrešamo te, vsaj enkrat
s tabo se srečati hočemo še!*

ZAHVALA

Z žalostjo sporočamo, da nas je v cvetu mladosti zapustil naš najdražji sin, brat, stric, vnuk, nečak, prijatelj

Borut Zdravec

iz Beltincev

1981-2006

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem, znancem, sodelavcem Spara Ljutomer in Beltinci, kolektivom Beltinke, GI Gomboc, Keorja ter nogometnim klubom Beltinci, Lipa, Meteor Melinci in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše, cerkev in nam izrekli sožalje.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, predstavniku Spara Ljutomer za izrečene besede slovesa, pogrebništvu Jurič in godbeniku za odigrano Tišino.

*Žalujemo: mama, oče, brat Jože z družino in vsi,
ki smo te imeli radi*

Stric Borut, zelo te bom pogrešal

tvoj nečak Tjan

*Hladna zemlja te obdaja,
sveč nešteto ti gori,
dih v prsih nam zastaja,
v srcih pa zelo boli.*

V SLOVO

OLIVERJU LAUŠU

iz Ižakovca

*sošolke in sošolci
3. e-razreda z razredničarko
Srednje ekonomske šole
Murska Sobota*

ZAHVALA

V 73. letu nas je zapustila draga žena, mama, babica, tašča in sestra

Lucija Balažič

s Hotize

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste jo pospremili na njeno zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše, cerkev in nam izrekli sožalje.

Hvala gospodu župniku Viljemu Kovaču in diakonu Borisu Tibautu za pogrebni obred, pevcem, govornici Tereziji, za odigrano Tišino in pogrebništvu Ferenčak.

*Žalujemo: mož Vinko, sinova Branko in Ivan,
hčerki Cilka in Marija z družinami, vnuki
in drugo sorodstvo*

ZAHVALA

V 86. letu starosti je prenehalo biti srce naše drage mame, babice, prababice, tašče in sestre

Marije Kocet

s Petanjec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sovaščanom, nekdanjim sovaščanom iz Kota in okolice, prijateljem in znancem za izražena sožalja ter darovanja za svete maše in bojnišnico, osebnemu zdravniku in zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za njihovo požrtvovalno skrb pri večletnem zdravljenju.

Hvala g. župniku Boštjanu Čehu za pogrebni obred, pevskeemu zboru za odpete žalostinke in govorniku Marku Kofjaču za poslovilne besede. Posebej hvala dr. Karlu Bedernjaku za njegovo sodelovanje pri pogrebnem obredu in njegov poslovilni nagovor.

Hvala pogrebništvu Banfi za organizacijo in vodenje pogreba. Hvala vsem, ki ste jo v velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujemo vsi njeni

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le neskončno daleč je ...*

ZAHVALA

V 94. letu je tiho in mirno zaspala naša draga mama, babica in prababica

Marija Žekš

iz Prosečke vasi 31

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja ter darovano cvetje in sveče.

Zahvaljujemo se gospodu župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi. Hvala vsem, ki ste jo spremljali na njeno zadnji poti.

*V tihni žalosti vsi,
ki smo jo imeli radi*

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja

Tel.: 02 542 10 24, faks: 02 542 20 24, GSM: 031 876 949
KEB – kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p.,
Ribiška pot 1 a, 9231 Beltinci

D. E. POGREBNIŠTVO

tel.: 02 521 37 90

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE:
UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME
BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km
PRODAJA VENCEV IN DRUGECA CVETJA
24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041 631 443

UREDITEV DOKUMENTOV
OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJIH
UREJANJE ZELENIC
PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevoz opreme na dom, brezplačni prevoz do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti
Vladimir Hozjan, s. p. Šulinci 87 a
Tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

POGREBNE POTREBŠČINE - PREVOZI POKOJNIKOV IN UREJANJE ZELENIC

MILORAD JURIČ, s. p.
Ravenska c., MRLIŠKA VEŽA, 9231 BELTINCI
Tel.: 02/542 22 40, GSM 041/641 148
V NUJNIH PRIMERIH OB VSAKEM ČASU PO TEL.: 02/523 17 01

Motoma vozila

VOZILA NA POLOŽNICE PO VAŠI IZBIRI - Z MINIMALNO DOKUMENTACIJO (možnost brez kasko)! F-AVTOCENTER, Plinariška 1, 2000 Maribor, tel.: 228 30 00. m000418

Živali

Pogrešajo kužka, manjše rasti, črnega, s srednje dolgo dlako. Sliši na ime Bendži. Če ga je kdo videl, naj pokliče po tel.: 041 287 652. m001464

Kmet. mehanizacija

CISTERNI ZA GNOJEVKO, 3200 l IN 2200 l, mulker, širine 2 metra, drobilnik lesa, puhalnik listov in elektromotor, 5 KM, prodajo. Tel.: 041 969 553. Prodajo lepo kmetijo z dvema hišama v okolici Apač pri G. Radgoni. Tel.: 041 969 553. m001449

DESKO ZA SNEG IN VILICE ZA OKROGLE BALE prodajo. Tel.: 041 596 234. m001451

3-BRAZDNI PLUG DONID REX 16 prodam, kupim pa sejalnico, širine 2,20-2,50 m širine. Tel.: 031 307 705. m001454

1-VOBRAZDNI OBRAČALNI PLUG Regent, skoraj nov, prodam. Tel.: 041 543 684. m001461

KUPIJO CISTERNO, TROSILNIK IN TRAKTOR. Plačilo takoj. Tel.: 031 201 825. m001462

Storitve

SMO PRUŽNA IN USPEŠNA POSREDOVALNICA - z dolgoletnimi izkušnjami in velikim številom članov. Posredujemo partnerja za občasna srečanja ali resno zvezo, izključno za nevezane resne člane iz vse Slovenije. Posredovalnica v »Zdravilnem dotiku«, Majda Šiftar, s. p., Gederovska 14, Čemelavci, M.S. Tel.: 521 14 28, 041 285 615. m001457

KREDITI DO 10 LET - NA PLAČO ALI POKOJNINO (TUDI 09). MOŽNOST KREDITA TUDI ZA DOHODKE POD 78.000 SIT! OBREMENITEV TUDI DO 50 %! ODPLAČILO STARIH KREDITOV! AVTOMOBILI P. R., Industrijska 9, Maribor, 02 228 30 00. m000397

POTREBUJETE DENAR, A NISTE KREDITNO SPOSOBNI, IMATE PA VOZILO? IMAMO REŠITEV. PLAČILO NA POLOŽNICE, VOZILO VAM OSTATNE AVTOMOBILI P. R., INDUSTRIJSKA 9, Maribor, tel.: 228 30 20. m000406

SVETOVANJE, POSREDOVANJE HIPOTEKARNIH KREDITOV. Posredništvo in svetovanje: Biro J & K, Jožica Bračko, s. p., Partizanska c. 16, G. Radgona, tel.: 051 367 314. m001376

»Pomota ali ne, morate plačati«

V skladu s 26. členom in naslednjimi členi Zakona o medijih zahtevamo objavo popravka na članek »Pomota ali ne, morate plačati«, ki ga je napisal novinar Andrej Bedek in ki ste ga objavili v Vestniku dne 7. decembra 2006. Predlagani naslov popravka se glasi:

Dne 7. 12. 2006 je bil v vašem časniku objavljen članek »Pomota ali ne, morate plačati«, v katerem navajate nekatere trditve oziroma razmišljanja davčnega zavezanca o načinu vročitve dohodninske odločbe za leto 2005 in postopkih odmere dohodnine za leto 2004. Po objavljenemu članku v Vestniku, v katerem je bilo navedeno, da v uredništvu hranite podatke o zavezanca, kateremu smo vročili dohodninsko odločbo na napačen naslov, ste nam na našo prošnjo posredovali podatke o davčnem zavezanca, o katerem pišete v navedenem članku.

Po pregledu dokumentacije smo ugotovili, da smo dejansko prvič poskušali vročiti odločbo na nepravilen naslov, kar je posledica napačno vnese-nega podatka o stalnem prebivališču zavezanca v našo evidenco. Pri izdaji odločb davčni organ namreč povzema naslove iz davčnega registra. Ti naslovi pa so vezani na davčno številko, ki je identifikacijska številka v vseh davčnih postopkih in je kot takšna evidentirana v davčnem registru. Pri vnosu podatkov iz dohodninskih napovedi se tako prevzemajo podatki o stalnem prebivališču iz davčnega registra. Zaradi množičnega vnosa napovedi smo spregledali, da gre za neujemanje podatkov, navedenih na napovedi za odmero dohodnine, in podatkov v davčnih evidencah. Stalne naslove davčnih zavezancev vključujemo v naše evidence na podlagi podatkov Centralnega registra prebivalcev in le-ti predstavljajo uradne podatke, ki jih moramo uporabljati v naših postopkih (v opisanem pri-

meru ni šlo za prevzet podatek iz centralnega registra, ampak za našo pomoto). Davčni zavezanci v svojih vlogah večkrat navajajo naslove o stalnem prebivališču, ki ne ustrezajo uradnim podatkom. Do razlike pa prihaja po navadi zaradi tega, ker zavezanci pri pristojnem organu upravne enote ne prijavljajo sprememb prebivališča, ki bi jih morali v skladu z določili Zakona o prijavi prebivališča (Ur. list RS št. 9/01). V takšnih primerih poskušamo pridobiti dejanski naslov zavezanca in na ta naslov vročiti upravni akt na način, da prvotni akt v neodprti pisemski ovojnici vložimo v novo pisemsko ovojnico in ga tako vročimo. Naslovov na prvotno izdanih aktih pa ne spreminjamo, saj z novimi uradnimi podatki ne razpolagamo. Davčnih zavezancev nikoli nismo kaznovali zaradi napačno navedenih naslovov na upravnih spisih.

Da se lahko pri delu upravnih organov kakor tudi pri vsakem drugem delu pojavljajo pomote, je predvideval že zakonodajalec, ki je v ta namen tudi zakonsko določil odpravo takšnih napak. Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP-UPB2 Ur. list RS 24/2006) v svojem 223. členu določa, da lahko organ, ki je izdal odločbo, vsak čas popravi svojo pomoto, o popravilu pomote pa izda sklep, kar je bilo storjeno tudi v navedenem primeru.

Navedbe v prispevku, da zavezanec v lanskem letu ni dobil odločbe, da je to verjetno posledica tega, ker mu v lanskem letu ni bilo treba doplačati dohodnine, ne držijo. Vsakemu davčnemu zavezanca osebno vročimo dohodninsko odločbo. Tudi v tem primeru je zavezanec sprejel odločbo in podpisal vročilnico, s čimer potrjuje njen sprejem. Pojasnujemo še, da trud, ki ga vlagamo v naše delo, ni odvisen od tega, ali zavezanca nalogamo doplačilo ali vračilo dohodnine, ampak obravnavamo vse zavezance enako.

Davčnemu zavezanca, na katerega se nanaša članek v časopisu, smo se že pred objavo članka opravičili, mu izdali sklep o popravilu pomote in vročili popravljeno odločbo.

Vlasta Temlin,

direktorica davčnega urada Murska Sobota

DEICHMANN OBUTEV

Največje evropsko podjetje, ki se ukvarja s prodajo obutve, širi svojo mrežo prodajal na slovensko tržišče in išče

vodjo prodajalne (m/ž) (Murska Sobota)

Naloge poslovođe:

- skrb za prodajo in zaposlene,
- uresničevanje ciljev podjetja,
- aktivno sodelovanje v prodaji kot član prodajnega tima,
- vodenje in motivacija zaposlenih,
- administrativna in organizacijska dela.

Pričakovanja:

- smisel za delo s kupci,
- vodstvene izkušnje,
- zavzetost in fleksibilnost,
- izrazita odgovornost,
- zaželeno znanje nemškega jezika,
- V. stopnja izobrazbe oz. poslovodski izpit.

Po uvajanju v eni od obstoječih prodajal boste samostojno vodili prodajalno v Sloveniji ter tako veliko prispevali k dosežkom in uspehu našega podjetja.

Veselimo se vaše prijave, ki jo pošljite na naslov: DEICHMANN, d. o. o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana, ali na e-mail: patricija_safaric@deichmann.com.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 2 b,

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na računu pri Novi Ljubljanski banki: 02340-0019232476.

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911.

Ko je hudo, me pokliči!

telefon
Samaritan
080 1113

Nepredstavljenost mi je draga!
Ktipe je brezplačno, omogoča ga telefon 080 1113

Prireditve v mesecu JANUARJU

Mercator Center Murska Sobota
Ples 1, Murska Sobota

SOBOTA, 6. januar 2007, ob 10.00 uri

EURO DENARNICA

ustvarjalna delavnica

Otroci, priskrbo vas vabimo, da se nam pridružite pri izdelavi denarnice za nove Euro bankovce in kovančke!

Mercator najboljši sosed

Vestnik lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Prodaja: 02 53 48 060, Faks: 02 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE,
VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC,
BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM,
BREZPLAČNI PREVOZI DO 40 KM.
PLAČILO TUDI NA VEČ
OBROKOV BREZ OBRESTI
DAMIR BANFI, s.p., VEŠČICA 17,
TEL.: 02 53 48 060, FAKS: 02 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

STORITVE

Kolesarska 10, Tropovci, Tišina
041 72 30 80, 040 16 15 81
EUROWELDING
Montaža kuhinj, dnevnih sob, spalnic,
jedilnic, pisarniškega pohištva, polaganje
laminatov in stopnišč po ugodnih cenah

**KURILNO OLJE,
PREMOG**
UGODNE CENE IN MOŽNOSTI
PLAČILA! Tel.: 57 88 200
KURIVO - PREVOZ, Jakčić Bojan, s.p., D. Bistrice 51

www.vestnik.si

Prodaja: 02 53 48 060, Faks: 02 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

Vstopite v svet neskončne mobilnosti
Satellite A110-283, Intel® Centrino® Core™ Solo procesor T1350, Intel® PRO 1.96
GHz in Intel® 945PM, Express, 512 MB DDR2 RAM (do 4096 MB), 80 GB 5.400
obratov SATA trdi disk, Dvo-plastna Super Multi drive optična enota, 15.4" TFT
TrueBrite barvni zaslon 1280x800, WiFi brezžični LAN 802.11 a/b/g, 6 v 1 medijska
reža, Microsoft® Windows® XP Home, 12 mesecev MEDNARODNA GARANCIJA
Akcijska cena: 775,00 EUR brez DDV (930,00 EUR z DDV, 222,865,20 SIT)
Prodaja: IPC Corporation Murska Sobota, tel: 02 537 16 60, www.ipc.si
Pozivljene: 01/513 81 28, 513 81 15, 513 81 39
INEA d.o.o., Stegne 11, 1000 Ljubljana
TOSHIBA

GEO-VRTINA D. O. O.,
Obširna ulica 48, 9000 Murska Sobota, tel./faks: 02 530 06 70 GSM: 041 741 809
Izdelava vrtin in vodnjakov za zajem podzemnih voda za ogrevanje s toplotno
črpalko, oskrba s pitno vodo, zalivanje kmetijskih površin, ponikovanje.
Čiščenje vodnjakov, vzdrževanje toplotnih črpalk, izdelava hidrogeoloških poročil.

BIRO KATARINA
FINANČNO POSREDNIŠTVO, KREDITI IN PORAVNAVE
031 868 416
Katarina Komaricki s.p., Lendavska 19 c, Murska Sobota

Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. d.,
izdajatelj regionalnega tednika Vestnik,

vabi k sodelovanju sodelavke in sodelavce, stare do 35 let in z visokošolsko izobrazbo,
ki jih zanima novinarsko delo na različnih področjih.

Najprej se bodo lahko preverili kot honorarni sodelavci, najuspešnejšim pa bomo v prihodnjih dveh letih
ponudili možnost rednega sodelovanja ali zaposlitve. Priložnost velja tudi za začetnike in študente absolvente.
Vse zainteresirane bomo povabili na pogovor.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi in morebitnimi drugimi izkušnjami ter referencami pošljite do 20. januarja 2007 na naslov:

VESTNIK

Uprava Podjetja za informiranje, d. d.
Ulica arhitekta Novaka 13
9000 Murska Sobota

VESTNIK

Spoštovani kartači! V petek, 5. januarja,
vabljeni na 1. izbirni turnir v kartanju šnopsa

Na prvi izbirni turnir za 1. Vestnikovo veliko nagrado za kralja šnopsa
severovzhodne Slovenije se lahko prijavite v petek, 5. 1. 2007,
v Okrepčevalnici Bistrotu Petek v Kuzmi med 18.00 in 19.00.
Veljavne so le prijavnice iz Vestnika. Prijavnina znaša 15 evrov.

Prvih pet izbirnih tekmovalcev za kralja šnopsa bo:

PETEK, 05. 01. 2007, Okrepčevalnica - Bistro Petek Kuzma
PETEK, 12. 01. 2007, Geza pub Beltinci
PETEK, 19. 01. 2007, Okrepčevalnica Sijarto Špilak Puconci
PETEK, 26. 01. 2007, Kasač Veržej
SOBOTA, 03. 02. 2007, Caffè bar »Route 66« Lendava

Prijavljam se na 1. izbirni turnir v kartanju šnopsa

Ime in priimek:

Naslov:

Spored radia Murski val

UKV 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 5. januar - 05.00 Dobro jutro, Simona, Marjan - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž - 08.15 Petkova tema - 09.00 Poročila - 09.30 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.00 Poročila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Zamurjenci - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila - 12.30 Od petka do petka - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.20 Predstavljamo vam - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Romskih 60 - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.40 Mali oglasi - 17.30 Murski val nagraduje - 18.00 All boom - 18.30 Radijski knjižni sejem (Nevenka Emri) - 19.15 Mladi val - glasba za mlade, vaša razmišljanja - 20.00 Ugasni televizor - 24.00 SNOP

SOBOTA, 6. januar - 05.00 Dobro jutro - 08.30 Mali oglasi - 09.00 Poročila - 09.15 Biba buba baja, ponovitev oddaje - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Poročila - 11.15 Potepajte se z nami - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila - 12.30 Ponovitev oddaje Od petka do petka - 12.45 Nagrada tedenskega sponzorja - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna - 15.00 Literarni drobci - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Pesem našega srca, narodnozabavna lestvica - 19.00 Poročila - 19.15 Kdor poje ... oddaja o zborovskem petju, nato Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 20.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja: Radijska križanka - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eory) - 13.30 Čestitke, šport - 17.00 Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Samo za vas! Oddaja pevca in violinista skupine Posodi mi jurja Sama Budne - 24.00 SNOP

NEDELJA, 7. januar - 05.00 Dobro jutro! 07.00 Druška jutranja kronika! - 07.30 Panonski odmevi, oddaja o porabskih Slovencih (Silva Eory) - 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurskih duhovnikov - 08.30 Zamurjenci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja: Radijska križanka - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eory) - 13.30 Čestitke, šport - 17.00 Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Samo za vas! Oddaja pevca in violinista skupine Posodi mi jurja Sama Budne - 24.00 SNOP

PONEDELJEK, 8. januar - 05.00 Vedro v dobro jutro! Irma, Boštjan - 07.40 Pismo iz Porabja, Marijana Sukič - 09.00 Poročila - 09.15 Aktualno - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 11.00 Poročila - 11.15 Športna oddaja - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila -

12.30 Anketa - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.30 Mali oglasi - 14.00 Poročila - 14.15 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Kak je in da fajn bilou - 24.00 SNOP

TOREK, 9. januar - 05.00 Vedro v dobro jutro! Vida, Bojan - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 08.00 Poročila - 08.30 Besede, besede - 09.00 Poročila - 09.15 Med dvema ognjema - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Specialiteta tedna - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Kratki stik - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Sedem veličastnih, oddaja o domači zabavi glasbi, pogovori z najboljšimi - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojece (Anica Kološa, Bojan Rajk) - 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev - 19.00 Poročila - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Jukeboks, Boštjan Rous - 24.00 SNOP

SREDA, 10. januar - 05.00 Vedro v dobro jutro (Gabika in Duško) - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.45 Džoužijev pismo - 09.15 Izzivi Duška Radiča - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Župan na obisku - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šiftar, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 NSTSNMV, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Panonski odmevi, ponovitev - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Mursko-morski val, Simona Špindler - 24.00 SNOP

ČETRTEK, 11. januar - 05.00 Dobro jutro, Nataša in Dejan - 07.40 Zagrebško pismo, Iva Lukačič - 08.15 Kmetijski nasvet - 09.00 Poročila - 09.15 Kuharski nasvet - 10.00 Poročila - 11.00 Poročila - 11.15 Reportaža tedna - 11.45 Šport za vse - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Domača plošča, lestvica - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Poročila - 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... - 24.00 SNOP

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 4. januarja: ob 18.00 ameriška grozljivka Teksaski pokol z motorko: Začetek (Jordana Brewster, Taylor Handley, r.: Jonathan Liebesman), ob 20.00 ameriška znanstvenofantastična srhljivka Deja vu (Denzel Washington, Paula Patton, Jim Caviezel, r.: Tony Scott)

Petek, 5. januarja: ob 18.00 Teksaski pokol z motorko: Začetek, ob 20.00 Deja vu

Sobota, 6. januarja: ob 18.00 ameriška družinska komedija Božiček 3 (Tim Allen, Martin Short, r.: Michael Lembeck), ob 20.00 Teksaski pokol z motorko: Začetek

Nedelja, 7. januarja: ob 16.00 Božiček 3, ob 18.00 ameriška komedija Borat (Sacha Baron Cohen, Daniel Castro, r.: Larry Charles), ob 19.30 Deja vu

Ljutomer

Sobota, 6. januarja: ob 19.30 ameriški pustolovski domišljjski spektakel Eragon (Edward Speelers, Sienna Guillory, r.: Stefan Fangmeier)

Nedelja, 7. januarja: ob 17.30 Eragon, ob 19.30 britansko-kanadska komična drama Vse je šlo k vragu, Pete Tong (Paul Kaye, Beatriz Batarda, r.: Michael Dowse)

Gornja Radgona

Filme bodo vrteli le občasno!

Prispevki za glnekološki oddelek in novo porodnišnico

Ludvik in Irena Flisar iz Černelavec namesto cvetja za pok. Marijo Fartelj iz Moravskih Toplic - 10.000; družina Grmič, Ulica Otona Župančiča, Murska Sobota, namesto cvetja za pok. Nežiko Ori - 5.000; družina Ferencek, Ulica Otona Župančiča, Murska Sobota, namesto cvetja za pok. Nežiko Ori - 10.000; Franc Olaj iz Rakičana namesto cvetja za pok. Janeza Severja - 5.000; Alojz Kocjan iz Kroga namesto cvetja za pok. Janeza Severja - 5.000; sodelavci laboratorija Splošne bolnišnice Murska Sobota namesto cvetja za pok. očeta sodelavke Darje Erjavce - 10.500; Valika in Damir namesto cvetja za pok. Irinko Škrilec iz Lemerja - 10.000; Pomurka Mesna industrija Murska Sobota namesto cvetja za pok. očeta Tatjane Žigo - 21.780; Upokojensko žensko pevsko društvo Püngrad Krog namesto cvetja za pok. Janeza Severja - 18.000; družina Kolar iz Rakičana namesto cvetja za pok. Gezo Mikola iz Murske Sobote - 5.000; družina Durič namesto cvetja za pok. Gezo Mikola - 10.000; sošolci Srednje ekonomske šole namesto cvetja za pok. Janeza Severja - 13.000; BTC, d. d., Ljubljana, namesto cvetja za pok. očeta sodelavca Karla Zorjana iz Domajinec - 25.000; sodelavci inšpekcijskih služb v Murski Soboti namesto cvetja za pok. mamo Janje Ori Kuhar - 17.000; Tondach Slovenija namesto cvetja za pok. upokojenca Maksa Ivanuš iz Dokležovja - 20.000; Merkur Dom Murska Sobota namesto venca za pok. očeta sodelavca Bojana Ivanuše - 8.000; Ludvik in Ema Bokan, Tišina 26, namesto cvetja ob smrti družinskega prijatelja Geze Mikole - 10.000; kolektiv Merkur Mojstra iz Murske Sobote namesto cvetja za pok. očeta Bojana Ivanuše - 24.000; sodelavci splošne, reševalne in patronažne službe Zdravstvenega doma Gornja Radgona namesto cvetja za pok. očeta dr. Vere Lipičar - 31.000; sodelavci AJPPS-a Murska Sobota namesto cvetja za pok. brata Vere Rezar - 7.000; Vojko Tepuš z družino iz Mačkovec namesto cvetja za pok. Gustija Fekonjo iz Celja - 3.000; družina Čarni iz Ivanovec namesto cvetja za pok. Štefanijo Lačen iz Murske Sobote - 5.000; Stankini sodelavci: Mija, Brigita, Milena, Liljana, Mojca, Zdenka, Štefan in Marjan namesto cvetja za pok. mamo Stanke Vučko iz Žižkov - 24.000; družina Bodač iz Šalovec 89 a ob smrti Stanka Bodača - 30.000; družina Lah namesto cvetja za pok. Kolomana Benkiča iz Beznovec - 5.000; družina Šibanko - Gomboc iz Murske Sobote namesto cvetja za pok. Hermana Tanacka iz Murske Sobote - 3.000; Antonija Pinoza, Krško, namesto cvetja za pok. sestro Milko Mihalič iz Apač - 20.000; družina Ludvika Kodile iz Moravskih Toplic namesto cvetja za pok. Hermana Tanacka iz Murske Sobote - 10.000; Kmetijska zadruga Lenart namesto cvetja za pok. Marijo Vučak iz Strukovec - 15.000; Ana Šebjan namesto cvetja za pok. Franca Šebjana iz Dolenec - 5.000; Sindikat podjetja Blisk Montaža Murska Sobota namesto cvetja za pok. Marijo Černjavič - 15.000; družina Kerec namesto cvetja za pok. Štefana Ferencika - 5.000; Drago Legenič z družino iz Murske Sobote namesto cvetja za pokojnega Hermana Tanacka - 8.000; Lesnina Murska Sobota namesto cvetja za pok. Berta Dobrillo - 40.000; Vabaco varovanje, d. o. o., namesto cvetja za pok. Jožeta Puklavca - 7.000; družini Podlessek iz Radenec in Lemerja namesto cvetja za pok. Marijo Vučak iz Strukovec - 20.000; namesto cvetja za pokojno mamo Štefana Jamborja so darovali sosedje: družina Horvat - 3.000, družina Maček - 5.000, družina Špilak - 4.000, družina Karba, Bakan - 5.000, družina Lepoša - 3.000, družina Ritonja, Špilak - 5.000, Vilma Olas - 5.000 in Anica Hari - 3.000; sodelavci SGP Pomgrad iz Murske Sobote namesto cvetja za pok. očeta Nade Horvat - 7.000; KG Rakičan, d. d., namesto cvetja za pok. Andreja Adaniča iz Strehovec - 10.000; Olga Šliski namesto cvetja za pok. Andreja Adaniča - 5.000; Emerik Jakoša iz Domanjševca 126 prispevek od kandidature za župana - 785,11; Hermina Hodošček z družino namesto cvetja za pok. Janeza Fujsa iz Murske Sobote - 10.000; Rudolf Maček z družino namesto cvetja za pok. Janeza Fujsa - 10.000; družina Ladislava Orija namesto cvetja za pok. Vlasto Hari iz Gerlinec - 10.000; sošolci 4. a Gimnazije, letnik 1972, namesto cvetja za pok. Edija Jalšovca iz Murske Sobote - 15.000; Tatjana Alač iz Murske Sobote namesto cvetja za pok. Janeza Fujsa iz Murske Sobote - 10.000 sit.

Vsem darovalcem se iskreno zahvalujemo.

Prispevke zbiramo na računu

št. 01100-6030278282.

Splošna bolnišnica Murska Sobota

Napoved prireditve

KONCERT

RADENCI

V soboto, 6. januarja, ob 21. uri bo v piceriji Strmlina jazz funk rock blues koncert s skupinama Cordons Blue's Gang (Radenci) ter Boben, bas & par klobas (Lendava).

DOGODEK

ODRANCI

Od petka, 5., do nedelje, 7. januarja, bo v športnem parku razstava malih živali, ki jo pripravlja Društvo gojiteljev pasemskih malih živali Odranci.

MURSKA SOBOTA

V torek, 9. januarja, ob 17. uri bo v športnorekreativnem centru Spartacus vpis v vse tečaje programov joga za osebnostno rast.

GLEDALIŠČE

RAZKRIZJE

V soboto, 6. januarja, ob 18. uri bo pri Ivanovem izviru ponovitev predstave Božična noč. Pripravlja TND Razkrižje.

MURSKA SOBOTA

V ponedeljek, 8. januarja, ob 17. uri bo v grajski dvorani gledališka predstava 5moških.com režiserja Jurija Zrnca v izvedbi špas teatra iz Mengša. V glavnih vlogah nastopajo Lado Bizovičar, Boris Cavazza in Sebastijan Cavazza. Ponovitev predstave bo v torek, 9. januarja, ob 20. uri.

PREDAVANJE

NEGOVA

V ponedeljek, 8. januarja, ob 18.30 bo v osnovni šoli predavanje Kuhajmo zdravo I avtorice Marjetke Škafar. Pripravlja Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota.

MURSKA SOBOTA

V sredo, 10. januarja, ob 17. uri bo v Galeriji strokovno vodstvo po razstavi likovnih del članov Društva likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije na temo Barva.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

V Galeriji Murska Sobota je do 20. januarja na ogled razstava likovnih del članov Društva likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije na temo Barva.

V Galeriji PAC je na ogled razstava del iz zbirke Hiše umetnikov Bažato, akademskih slikarjev Hermana Pečariča in Silvestra Komela.

V predprostoru grajske dvorane je na ogled likovna razstava Harmonija različnosti, kjer so na ogled dela akademskih kiparjev Željka Zime iz Hrvaške in Konstantina Kostova iz Bolgarije (rojen na Hrvaškem) ter slikarke Simonette Harry iz Avstrije (hči prekmurskih staršev).

V trgovini Mass v BTC-ju je na ogled razstava del članov Fotokluba Murska Sobota.

V lokalu Art Caffè je na ogled fotografska razstava Deana Dubokoviča z naslovom Pod njeno kožo.

V razstavišče Pokrajinskega muzeja je na ogled fotografska razstava Podobe vojne v okviru vseslovenskega projekta Enotni v zmagi - Osamosvojitve Slovenije.

V Pokrajinskem muzeju je na ogled Stalna muzejska razstava.

V MIKK-u je na ogled fotografska digitalna razstava Abstrakcija 2006.

LJUTOMER

V Galeriji Anteja Trstenjaka je do 13. januarja na ogled razstava fotografij z naslovom Generation next avtorja Iva Borka iz Gornje Radgone.

BELTINCI

V prostorih gradu je do 5. januarja na ogled razstava umetniških del likovne kolonije Izak Lipovci 2006.

LENDAVA

V hotelu Elizabeta je na ogled likovna razstava akademskih slikarke Lucije Stramec.

V galeriji na gradu, v sinagogi in avli gledališke in koncertne dvorane je do 31. januarja na ogled retrospektivna razstava v počastitev 70-letnice akademskega kiparja, dobitnika nagrade Munkacsy, Ferenc Kiralya.

Na gradu je na ogled razstava na temo Revolucija na Madžarskem leta 1956. Razstavo je pripravil Vojasliki inštitut in muzej Ministrstva za obrambo Republike Madžarske.

MORAVSKE TOPLICE

V hotelu Vivat je na ogled razstava slik z naslovom Barvitost pokrajine avtorja univ. doc. dr. Stevena Kadduja iz Ugande (živi v Gradcu).

LAAFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši (Pavelhaus) je do konca januarja na ogled razstava risb Saše Bezjak in fotografij Iva Borka (oba Gornja Radgona). Razstava je odprta med torkom in soboto od 14.00 do 18.30.

Napovedi prireditve lahko pošljete tudi na elektronski naslov: tomo.koles@p-inf.si.

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz
srednji val 648 kHz

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE GLASBA NAŠEGA SRCA

1. Daj srcu srce - Dvojčici z Janezom
2. Pobarvala sva liste - Ans. Tonija Verderberja
3. Naj bo srečen z njo - Ans. Petra Finka
4. Ljubi ne odhajaj - Tapravih 6
5. Draga veš imam te rad - Pruijskih 5

PREDLOGA

- Podoknica - Boštjan Konečnik
- Zavriskaj na ves glas - Atomik Harmonik

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE

1. Črni vran - Halgato Band
2. Moja Sobota - Dorina
3. Mura - Moira
4. Spadno je sneg na brejg - D'Kwaschen Retashy
5. Mame več ni - Torpedo Band

PREDLOGA

- Mati Slovenija - U & F
- Adijo tolar - drago Jošar

Nagrado (kaseto) glasbene založbe Mandarina iz Ljubljane prejme Marjan Božič, Grabe 14, Križevci pri Ljutomeru.

Izpolnjene kupone pošljite do ponedeljka, 8. januarja 2007, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 1 – glasujem za skladbo

Glasba našega srca:

Lestvica obmurske zabavne glasbe:

Ime in priimek:

Naslov:

Dellmo vstopnice za kino – kupon št. 1

Francoški dokumentarec Beli planet prikazuje življenje na Arktiki. Našo nagrado – dve kinovstopnici – dobi Tomaž Gregorec, Kobilje 24 a, 9227 Kobilje. Čestitamo! Naslednje nagradno vprašanje je:

Kako bi lahko v slovenščino prevedli besedici «deja vu»?

Odgovore pošljite do torka, 9. januarja, na naš naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si.

VESTNIKOV KOLEDAR

Č	4. januar	ANGELA
P	5. januar	SIMEON
S	6. januar	GAŠPER
N	7. januar	ZDRAVKO
P	8. januar	SEVERIN
T	9. januar	JULIJAN
S	10. januar	GREGOR

6. januarja bo sonce vzhlo ob 7. uri in 44 minut, zašlo pa ob 16. uri in 31 minut. Dan bo tako dolg 8 ur in 47 minut. 11. januarja ob 13. uri in 46 minut bo na nebu nastopil zadnji krajec.

Srečanje v Domu starejših Rakičan

Tudi v Domu starejših Rakičan so pripravili tradicionalno prednovoletno druženje na varovanem oddelku. Tokrat so povabili medse tudi svojce in prijatelje stanovalcev tega oddelka. Odzvali so se v lepem številu. Nekateri so s sabo prinesli tudi pecivo in tako dodatno pričarali domače vzdušje. Stanovalec, svojce, prijatelj in vse, ki delajo na tem oddelku, je pozdravila tudi direktorica doma Vijola Bertalanč ter vsem skupaj zaželela dobro sodelovanje in uspešno delo tudi v prihodnjem letu. Primerno praznovanju so nazdravili z dobro kapljico, prigriznili dobrote iz domače kuhinje ter se posladkali z domačim pecivom. Ob dobri glasbi so nekateri tudi zaplesali in se na koncu razšli s toplino v srcu ter obljubo, da se čez eno leto zopet snidejo. - N. N.

Trije mrtvi in trije požari

Šestinšestdesetletno žensko, ki so jo pogrešali od 27. decembra, so dva kasneje našli mrtvo v gozdu med Gorico in Šalameci. Preiskovalci so izključili tujo krivdo. Mrtvo žensko so našli še na silvestrovo v Gornji Radgoni, kjer zdravnica na truplu prav tako ni našla znakov nasilja. Isti dan je v Lutvercih 53-letni možki storil samomor. Prehod iz starega v novo leto si bodo zapomnili tudi v Pečarovcih in Mali Nedelji: obakrat je prišlo do požara na gospodarskem poslopju. Prvega januarja je zaradi preboja na izolatorjih zagorela transformatorska postaja v Stročji vasi. Požar so pogasili gasilci, škode je 21 tisoč evrov.

Na fotografiji: petkovo prometno nesrečo, ki se je zgodila okoli poldneva v Kopališki ulici v Murski Soboti, policisti ne obravnavajo kot nesrečo, temveč kot poskus samomora. To nam je potrdil Jožef Prša, glasnik tukajšnje policije. 30-letni D. F. iz okolice Ljutomerja je poskušal storiti samomor tako, da je skočil pred tovornjak z mariborskimi registrskimi tablicami. Na kraju dogodka smo se zvedeli, da mu je menda mama, ki je bila z njim, prvič uspela preprečiti namero, drugič pa se ji je iztrgal iz rok. Hudo telesno poškodovanega so z rešilcem odpeljali v bolnišnico. - A. B.

Naročam VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica)

Ime in priimek:

Ulica:

Poštna številka in kraj:

Davčna številka ali rojstni podatki:

Datum:

Podpis:

Naročnino želim plačevati (označi):

- ☐ po položnici - letno 15.600,00 tolarjev/65,10 evra
☐ po položnici - polletno 7.800,00 tolarjev/32,55 evra
☐ po položnici - trimesečno 3.900 tolarjev/16,27 evra
 Več informacij na: 02 538 17 20.

Pozornost novemu naročniku,
 ki se na časopis naroča
 PRVIČ: Vestnikova majica

Spet pokalo med Hrvati in Slovenci

Na mejnem mostu reke Mure med postajo mejne policije Petišovci in policijsko postajo Mursko Središče že več let poteka lepa tradicija: vsako leto se srečajo policisti in cariniki iz Slovenije in Hrvaške. Namen srečanja je, izmenjava izkušenj in druženje.

Srečanje »odpreta« komandirja obeh enot. Eden je gostitelj, ki pripravi vse potrebno - gostitev in šampanjec - drugi je tisti, ki »raskira« svojo službeno kapo, da natanko opoldne poleti z mosta v reko Muro in tako simbolično

odplavajo vse slabe stvari, ki so se nabrale med letom. Tokrat je v Muro poletela slovenska kapa - Ernesta Bedeka, komandirja postaje v Petišovcih - gostitelj pa je bil načelnik policijske postaje v Murskem Središču Branimir Polanec. Komandirja sta poudarila pomen medsebojnega sodelovanja, da bi lažje preprečevali vse oblike kriminalitete, ne glede na državne meje ali druge ovire, saj kriminal ne pozna ne meje in ne neurejenih odnosov.

A. B.

Hrvati urejajo rečni breg pri Murskem Središču

Murski breg z mursko-morsko podobo

Mura se v zadnjih letih spreminja z različnimi posegi, ki so bolj ali manj v skladu z okoljevarstvenimi interesi, ki se usklajujejo s podjetniškimi in turističnimi interesi.

Vse več je urejenih turističnih točk ob reki, v zadnjih letih pa so uspešno organizirali tudi nekajurne ali celodnevne spuste po reki s postanki na teh točkah, kjer pogosto sodelujejo skupaj društva in organizacije iz Hr-

vaške, Slovenije, Avstrije in Madžarske. Tisti, ki se vozijo na Hrvaško skozi Mursko Središče, pa opazijo na rečnem bregu ob tem mestu očitnejše spremembe. Gre za obsežnejše urejanje obale ob mejnem prehodu, ki vključuje tudi sprehajalne poti s stopnicami do reke in zalivček za čolne, ki omogoča varno in udobno pristajanje, kar je marsikje ob Muri problem. Nekoliko le moti dejstvo, da so v to ureditev sosedje na Hrvaškem vključili tudi

veliko skal, ki gotovo niso iz Medžimurja, ampak so morale biti pripeljane iz bolj skalnatega okolja. Obalo so uredili tako, da bi jim tudi na marsikateri obali hrvaškega Primorja zavidali.

V Murskem Središču imajo z območjem ob rečnem bregu veliko ciljev, povezanih z razvojem turizma, kar bo vključevalo tudi gostinsko-turistično ponudbo z zasaditvijo drevja in drugih rastlin ter razsvetljavo.

J. Ga.

Suha in topla zima kar traja. No, lahko se še zgodi, da bo »zapeklo« močno v minus. Skoda je le, da na Muri še ni elektrarniških jezov. Ti bi nam zimo še bolj otoplili in zimska garderoba sploh ne bila potrebna.

V Petišovcih na mejnem prehodu naj bi tako pokalo in se svetilo, da je moral predsednik sosednje države nemudoma ukrepati. Aktiviral je vse razpoložljive gasilske sile in jih postal špincat na mejo. Ko so mu sporočili, da je šlo le za zdravico, je dogodek obžaloval, prepričan naj bi namreč bil, da so na mejni specialci.

Dobra temeljitev mejnih nasipov naj bi že v letošnjem letu v Mursku omogočila obdobje proste mednarodne obrtno-podjetniške cone.

Neki filmski režiser je bil tako navdušen nad prizori ob deložaciji iz Art centra, da je že napovedal snemanje celovečernega dokumentarca. Deložacija mu ni bila všeč, so mu pa bili glavni akterji, predvsem iz okolice centra, ki si jih srčno želi v glavnih vlogah v svojem filmu.

Soboški cestni poligon je za menjal lastnika. Tako v prihodnje naj ne bi bilo več toliko testiranja varne vožnje, ampak predvsem testiranje za izdelavo okroglih bal, in to s traktorjem in balirko, ki sta parkirana na poligonu. Ponudnike s seonom in slamo še iščejo.

Na meji s sosednjo Madžarsko so podjetni župani tega območja kljub evropski meji že zaprosili za dovoljenja za odprtje menjalnic. Osrednja distribucijska naj bi bila po doseženem soglasju v Koprivniku. Varovanje pa je bilo ponujeno društvu Mozaik, za katerega so vajeni, da jim storitve lahko opravi zastoj.

V Beltincih naj bi letos dobili graščaka. Obarvi njegove krvi se ve še zelo malo. Tako tudi ni mogoče napovedati, ali bo močnejši od župana ali šibkejši. Tudi tega ni mogoče napovedati, katera društva bo podprl. Župan že ima rahle težave, ker kot kaže, ni namenil dovolj društvu za obrambo meja in montažo cvetličnih korit.

Na vidiku je nova razvojna povezava v lokalnem nogometu. Ustanovljen naj bi bil holding za izmenjavo igralcev. Tako naj bi bili na vozu proti Murski Soboti trenutni presežki v Nafti. Očitno bo pri dvigu forme pomagala tudi Šabanova linija, saj se Romana Obiliničeva vse pogostejše videva v njegovih priljubljenih destinacijah.

KESEDA NI KONJ

Ogrevanje za razprodajo v prodajalnah INTERSPORT

od 3. do 7. januarja 2007

Za VSE izdelke v zalogi prodajalne po rednih cenah.

Ponudba velja za VSO opremo, oblačila in obutev v zalogi prodajalne po rednih cenah, razen za izdelke INTERSPORT priporočila.